


П Р І Я Т Е Л Ь С Т В О .



M 11310

VI JL 20
5196.

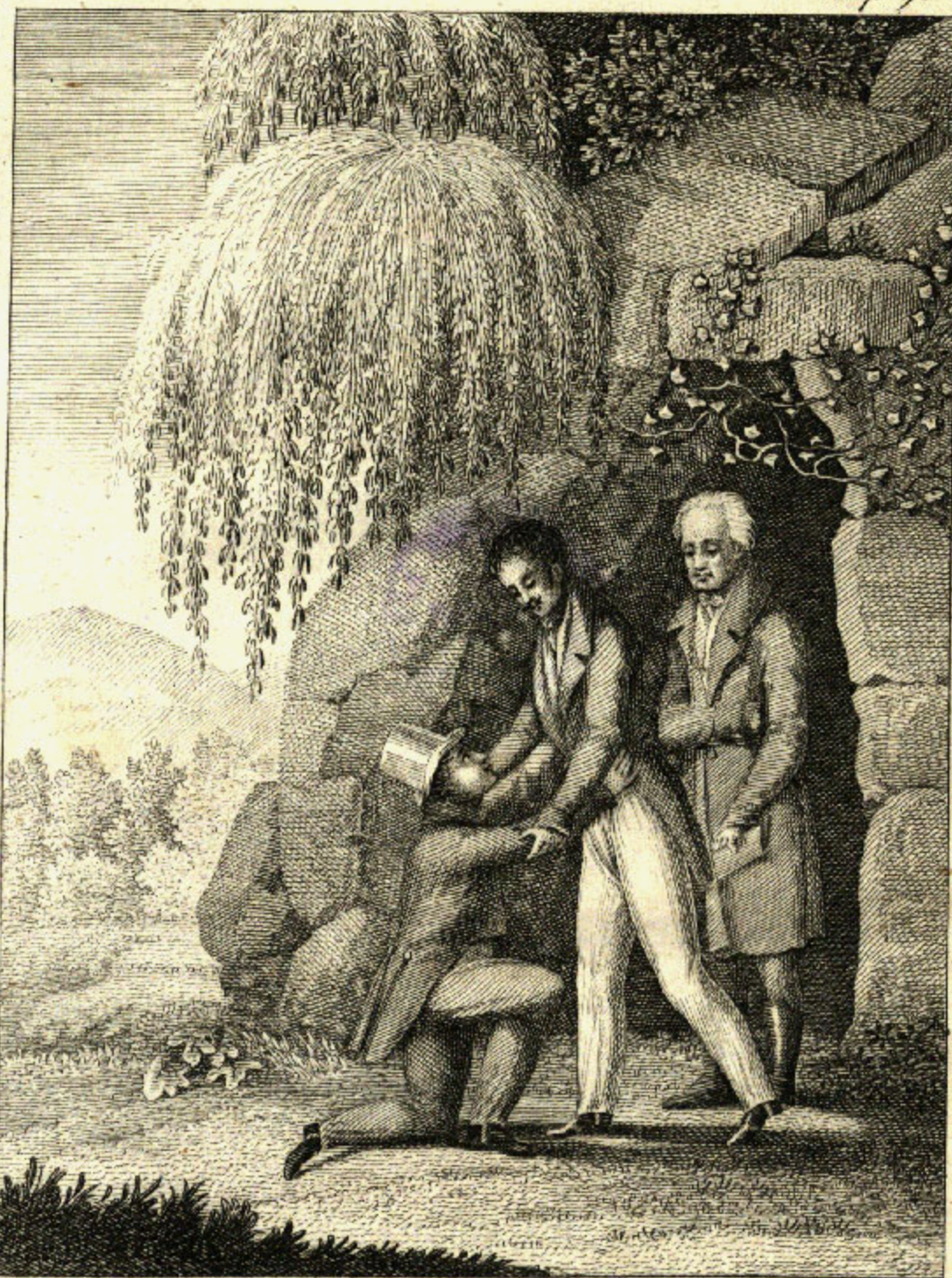
Ms. A. 9. 2. 756. 1

№ 310 Р. 19 С. II 456. 1

2011 12 27



491310



ст. 96.

J. Pölya del:

Lehnhardt sc.

4570 Р19Ср II 456.1

~~204 В 26~~

МЛАДЕН и ДОБРОЛЮБ

ПРИМЪРИ ПРИЯТЕЛЪСТВА.

Сочиненіе

КОНСТАНТИНА ПЕИЧИЋ.

БИБЛИОТЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ

5.196



Издивеніем Господара Јосифа Хаджић
Купца Сп. Паланачког печашано.

Beispielvolle Freundschaft.

У БУДИМУ

Писменма Кр. Всеучилица Пешпанског.

1 8 2 9.

СН. 750

Auf dieser Erde sind Menschen gesetzt,
und an den Fußboden befestigt, die sich
nie aufrichten zum Anblicke einer Freundschaft,
welche um zwei Seelen nicht erdigte,
metallene und schmutzige Bande legt,
sondern die geistigen, die selber diese Welt
mit einer andern, und den Menschen mit
Gott verweben.

Jean Paul Fr. Richter.

На ову су земљу люди осшављени,
и на подножје прилепљени, кои се ника-
да к' пріяшельсшва взору не подижу, кое
два срца не веже земном, не ковном ни
смерадном свезком, него духовном, коя
едина овай свеш с' другим, и човека с'
Богѡм союжава.

Жан Поол.

БЛАГОПОЧТЕНОРОДНОМ

ГОСПОДАРУ

ВАСІЛІЮ ХАДЖИЋ

Жишелю и Купцу Спаро - Паланач-
кому, Иждивишеля Родишелю,

усердно посвећено.

) *

Благопочпенородни Господа-
ру,

мени многопочишаеми!

Кнѣжица е моя преко године
данаа у шами лежала. Сам к'
печашаню новца не имаюѣи, ни-
коме досадѣиваши, никога мо-
лиши усудіо се нисам. Г дико-
ме сам исшом, или усшмено и-
ли писмено, суцесшво нѣно у
рукопису обявіо; но едан пре-
ѣуушаа, други ме усердном ро-
долюбивом жельом ошправій,
шреѣи речма обеѣаа, дѣлом из-
осшаде. — Она е на благород-
но

но доброг Сина Вашег Іосифа
сердце чекала. У нѣму спражи-
ше удивленія Вашег разрѣше-
ніе: што ю я непознаш Вама
непознашом посвећуем; она
нѣговим родолюбивим персима
благодариши има, што е свеш
угледала, без кои би вечишим,
може биши, мраком погребена
исшрунула.

Редак е заисша Списашель,
кои се мойом срећом дѣйчиши,
редак Сербљин, кои се с' до-
брим Іосом, без да порумени,
сравниши може. Тек што из-
рядни Син Ваш ош Господина
Іоана Младеновића, ревност-
ног Дѣшонасшавника Сербског
у Пешши, любезног Пріятеля
моег, обшояшелсшва дѣлца
мог

мог и моя чу, шаки га, без сва-
ког нудееня, без сваке молбе,
шрошком своим издаши обе-
ѣаа, и мене, кои о шом ни ми-
сліо нисам, доброшом своим
и драгоцѣнным пріятельством
своим внезапно обрадова. Нѣго-
во се прекрасно срце прилику
ову едва дочекало види, да це-
лом свешу покаже, колико слад-
ког Родителя свог, колико ми-
ли род свой, колико сваког со-
браща свога любви. Он е целу
знашну сумму, кою е печашанѣ
лїисшова ови изискивало, соб-
ственним ошваженіем, драго-
вольно мойой жершвовао корїй-
спи; он ни какове на свешу,
ни найманѣ, награде за себе не
пражи. Една е — и сад му ра-
досш-

доспног чувсшва пуне речи нѣ-
гове слушам; и сад му ош вос-
хищенія синовног пламшеће
образе нѣгове гледим — една
е желя нѣгова бійла: премилог
Родишеля свог изненада обра-
доваши, видећи књижицу ову
не свом, него родишельском,
него Вашем Имену посвећену;
и из пресладки усша опечески
ово небесно за добро срце де-
шинѣ награжденіе пріймиши:
хвала ши добри сине мой, кад
шеби спарог Родишеля швог
задовольсшво шoliko на срцу
лежи! — Оно е желя найкра-
снiег срца синовлѣвог найдо-
спойнiя; ово награда найкра-
снiем срцу синовлѣвом найу-
милнiя, найсладѣа. — Колико
цео

цео род човечески овакови дуу-
шаа, колико Ошцацаа оваковог
сина свешу покаазаши може?
Я би желіо, да Іліаду издаем;
ер Іліада би само Іосином име-
ну соразмѣрна бійла.

Благо Вама, кад сше овако-
ви слабе спаросши Ваше под-
пор себи подраанили. Да га е
Сокраш или Досіѡей родіо,
лако би у сину ошца познаши
мого. Он е и мени и целом ро-
ду Сербском ємац и сведок Ва-
ше преизрядносши. Нека гле-
ди на сина, шко не познае ош-
ца.— Ваша се седина, у дїйвно
срце нѣгово глеедееѣи, помла-
диши мора. И кад Вам се шлѣн-
на часш Ваша у земљу повра-
щи, и онда ѣеше, и после гро-
ба

ба Ћеше у нѣму живиши: ер не
умире онай, кои опечесшву,
кои роду, кои пріашельма ша-
ковог по себи осшавля сина!

Пріймише дакле овай мали
опш предоброг сина Вашег и
опш мене принешен, Вам даарак
с' Вашим природним благово-
леніем, уверени, да Вас у пре-
изрядном срцу Іосином опш све
дууше свое почише и любви

Благочтенородія Вашег

Писано у Пешши 15-ог Августша п. н.
1829.

покорни слуга
Конст. Пеичиѣ.

БЛА

БЛАГОНАКЛОННИ ЧИТАТЕЛЮ!

Кнѣжицу ову, незорео слаби сѣла
мои производ, као невеспу, сшѣда ру-
менилом покривену преда ше изводим;
недоумишелан ю на увеселеніе, недоуми-
шелни на образованіе, найнедоумишелни
на разсужденіе швое у руке ши предаем.
Оно се обое опш писанія изискуе; ово е
разумног и искусног Чипашеля прааво,
кое му се заедно с' кнѣгом усшуупа.

Речи су ікона ума човеческог; кнѣ-
га е опшзив срца и ума сочинишелѣвог. Я
знам испина, а и сваки, искусшвом об-
учени, Чипашель мой знаде, да е ікона
она чешпо преварна, да е опшзив овай че-
шпо неясан, да се у обоима не редко
весма превариши можемо; *) но да ли ми
е ово дерзновеніе мое подкрепиши вред-
но? Нишпа манѣ. — Оѣели сваки Чипа-
шель, оѣели сваки разумни (не гледиши
на оне, кои и о оной спвари, у којой
се манѣ, него я у езику Хінезком, раз-
умеваю, разсуждаваши слободу и дерзно-
веніе

*) Я би и осим Сенеке йошш коег имено-
ваши знао; aber Ehre dem Namen.

веніе себи даю, мислећи, да другоячіе
ніе, него што он мисли — како би оно
лепо биши могло, што се нѣму не до-
пада — Війландове Сумпаѳіе ни за гуске
нису — наравно ни за гуске, ни за ђур-
ке, него за просвећене, или оне, кои се
просвешипи желе, люуде —) оћели ве-
лим сваки разумни Чишашель поне, ако
што у дѣлцу овом изрядніе надѣ, по
срцу и уму приписаши моме? Нећели
рећи кои, да глупи музиканш из Мозар-
шови коопшаа свійра? Нећели видиши кои
проспог ждрала пауновим перѣм иски-
пњена? — Оћели сваки Чишашель, оће-
ли сваки разумни Чишашель поне, кад
што негодно, што неуредно, што
свакодашнѣ и проспо, или што неспо-
собно у дѣлцу овом, као што га и сам
несовершенспва пуно глеедим, надѣ,
по времена недоспашку, дѣела гомили,
правог позиванія моего первенспву и ше-
решу, дух зло располагаюће и угнѣпа-
ваюће нищете, коя ме ош колевке вер-
но до данашнѣг дана допрашій, шесноћи,
или великом жару моме, или садашњим,
шаково што, може биши, изискиваюћим,
или некима особипима обспояшелспва-
ма на рачун написаши? — Кад ово раз-
судим, кад на кнъжице мое зеленосп
по-

погледим, кад на Віргіліа, кои е дражешну Енеиду, што данас с' удивленіем читамо, у шеснаменшу спалиши заповедіо, помислим, — о! онда ми дух клоне, и слабо ми перце неискусна рука моя испушша.

Зашто дакле издаеш швою кнѣигу, кад се шoliko боиш? Пійшаш ме благонаклонни Читашелю? — Желим шебе, ако ниси, срепшим, аколи еси, желим ше йошш срепшіим учиниши. Или ће свеша желя ова, којом цело еспешиво мое дійше, у швоима очима погрешка биши, ако ю я онако, као што би шео, и као што би други мого, у дѣло привеспи не узмогу? И ако слабо дѣлце ово по правилном образцу успроено не надѣеш, и што медѣу классическа спавлѣно биши не заслужуе: оћеш га зашо едино неполезним назваши? Немой шако неправедан биши. Я безсмершну славу великим Умовма и Духовма осшавлям; мени е довольно, да ме кнѣижица моя шом пресладком пиша надеждом, да ће она поне едном измедѣу свійю Читашеля мой — овде ми е сведно, біо он све на више гледећим орденима украшени Кавалер, или овце безбрижном фрулом својом прашећій паспир, била благородног пле-

племена Господична, или найпроспїя, у малом сеелцу каковом над сшаром и немоћном майком својом лебдећа, дѣвица Ружица — да ће она, велим, поне едном између свїю Чипашеля мой барем едно поклонити щасшношворно ока магновеніе. — Нека свакій, кои год међу людма живи, к' благополучію човеческом само по едно, кад год узможе, ока магновеніе дода, из сплешенїй ће срезношворнїй магновенїя вечности за човечесво родити се срезна, пакла ће, и у главама и сердцама човеческими неспити, и земля ће давно изгублѣни рай свой опеш получити, или сама райем поспити.

Овде ми се доспа удобно види место, да едном опш первїй Благодѣшеля мой учпиво на вопрос нѣгов: *зашто не пїишем realis quid?* опшговорим. Я сам йоши пре две године у Лѣшопису Сербском Сербсшву обявіо, да *Свемїрну Історію* преведену с' Немецког, и *Свемїрно Землеописаніе* сосшавлѣно, обе науке крашко за юности нашу успроене, у рукопису имаю. — Я сам пре године данаа многима Сербльима желю опкрїо: на машернѣм езiku *Анѣропологию* (науку о човеку) издаши, коя би и *Анѣропологию* (науку о сасшаву шѣла човече-

ческог), и *Физиологию* (науку о здоровом живошу нашем и о силама нѣговима) содержала. — Есамли я крив, што сам саам сирома, и што ми нишко к' печашњи руку помоћи пружіо ніе? — Антропология се сад баш у Влашком езику печаша, а Сербљи е ѿшп немаю! —

На предлежееѣм сам дѣлцу више ош године данаа радіо. Ово не на важност нѣгову, но зашо говорим, да би благонаклонни Чипашель ошшуд увидіо, колико су ме спошійна пушій ош нѣга усшаяши, колико хилядаа пушій мійсли прекійдаши обспояшелсхва моя принуждавала, и колика су препяшсхвія совершенсхву нѣговом на пушу лежала. Но колико сам год пушій за нѣга седао, свагда е сердце мое ош желѣ, *Теби миль Родѣ* ползоваши, пламшило.

Прійми дакле у усердной желѣи оно, што ти у дѣлу принееши кадар нисам біо, скупа са свешим обеѣанѣм, да ће са силама и ревності к' добру Твоме, а с' овом и на ползу *Твою* клонеѣа се рашіши дѣла

Писаю у Пешши 16-ог Августа п. н.
1829.

Твога
шебе жарко любеѣег сина
Констаншина Пеичиѣ.

Л І Й Ц А.

Добролюб Граф и Спаія у Богданову.

Младен Пріяшель нѣгов.

Марко Изслужени Учишель градски.

Смиля и

Юла, кѣри Маркове.

Теодор бивши славни Трговац у граду,
сад сирома рибар у Богданову.

Ева супруга нѣгова.

Двое дечице нѣови.

Едан Майор.

Земљодѣлци обоег пола, спари, млади.

Служишельи обоег пола.

Предспавленіе бійва у селу Богданову.

Примѣз. Я сам, и шо с' великом сумньом, 1000 ексемплара печашапи дао; а ГГ. Совокупишельи, хвала им пред целим родом нашим, накупише ми преко хиляде. Колико ме е ово обрадоваши морало, шолико сам сад у недоумѣнію, да ни све Пренумеранше намириши, ни све Совокупишелѣ за сваки 10 кнѣйга с' едном наградиши не могу. Форінша би врло подла за родолюбіе нѣово награда бійла. Извѣйниѣ ме без сумиѣ шолико лакше, ишо у меспо 10 шабаака, кое сам у обявленію обеѣао, 15 за 1 форіншу даем.

І. Д Ъ Й С Т В І Е.

І. П О З О Р И Щ Е.

(Ютро. Рѣка; с' оне стране рїйт, с' о-
ве гдикои шушань, от кои за едним
Ева, Теодору удишу у води держе-
ѣм невидима, ѣути.)

Теодор. (истргне едног шарана;
удишу му вадеѣи) Тако лакомостъ спраа-
да! Да си ши зеленом, кою ши е при-
рода по просшраном крешпу рѣчном не
шпедеѣи посадила, шравицом задовольан
био, ше би си іошш спаклену альину вод-
ну зланим люскама швоима шарао,
іошш биси у сешпара швои содружешву
несшашним реешом швоим 'по шерпѣли-
вой води шалу проводио. — Како ми е
лако бїло луду главу швою превариши!
Лакомостъ ши е на очи шолику маглу на-
вукла била, да ошперляшо гвоздѣе,
кое е из ушробе глїйшине на усну швою

1

жель-



жельно вйрило, ни опазити ниси могло; но да си га и опазити, и опеш би га лудост швоя превариши попашшила се, и опеш биси вреебаюћи сам увребан био. — — — О како би се многи земни богови швои у шеби, као у чистом, но у маляваюћем огледалу, живим бояма изражене видиши могли, ако би опш балвана ока свог шрунку у швOME само спазити могућно им било! — Колико нас се, у шами живоша шумараюћий, на оспроши црепа спакленог окрвави, за коим смо, держећи га за бриллианти пресвешли, грабљиве перспи наше пружили. Колико нас се преко сала пуног шербуа за шареним цвешком спеняюћи сагійба, не видећи шкорпиона злобног, кои е под невинности цвешка едовишу жаоку свою сакрио. — Колико ий се с' лажљивим свеша овог добрама необозришелно игра, као деца с' невиновидним мачем, коег кровожедни верх опшпри на дну ножнице прешворно спава. — — Ах Боже! У свакој целог созданиа швога шочки чипамо, да е живош овай само едно шарено полѣ пространо, кроз кое си нас све у прави живош наш провесши наумію, преко кога си нам пушк' испином опредѣленію нашем начинію; зашце да-

дакле даде овима, кое нас обколяваю, суешносима шoliko лепоше, шoliko привлекимосши? Самоли зашо, да опровне пакоспной зависши очи забуниш? Да обсенъиваюћом свешлосцю ньювом неспособне посшану нас у сумраку живеће, но обисшину срешце, угледаши? Да у суешной надежди: срећом упишани залогай гдигод наћи, по сшепенма ош сандуука мучишелним дукашима пуни до опасни пресшоола непресшанно блуде? — Но ши си при свем шом на злашной, у кое си све око нас пооблачию, кори широке осшавио пукошине, из кои суешносш ньюва велегласно виче. Ах, колико ий има, кои су уши за опоминяћий, за прешећий глас овай вечно оглувиле; колико е множесшво сунце поред сваког досшойног греяши морало, кои су вечно блаженсшво свое за временна зла продали! Люди знаду, да си ши свагда Боже, они знаду, да ши све видиш, да ши свако дѣло наше свезнансшвом швоим мериш; едан само уничижишелан поглед ош шебе, и целог би еспесшва ньювог као меура кишног за вечносш неспшало: и опеш се они пред лйцем швоим шoliko зла чиниши не грозе! — — Предобри Младене мой, колика е само шеби неправда

учниѣна. Ти не знаш, да у швоме двору, да у швоме добру из Добролюбости руку милосшиню ужійваш. Ти си морао живеѣи мршав биши, да само он спаилук швой добіе. Ти и не сиваш, да е Блажа, проклеша опац нѣгов, земля му косши измешала, — — а шша га кунем? жанѣ он веѣ ужасне класе црни семеена, која е на земљи злоковарном руком своіом посіаю. О! како се цело небо у вапрене каплѣ не испопи, да све у пепел обраши овде, гди не смеш ни у едну крвшаллну юшренѣ росе капльицу погледаши, да меспо краси дуга шарени ужасну неправде прилику (ікону) не опаши. — — — — (к' шарану) Ти би се и у погибели швойой радовао, да знаш, колика нас радост очекуе. У сладке ѣе ме мое Евице обяшию искренна любов предусресши; а дечица моя премила! Она ѣе скакаюѣи око мене по спо пушій родишельске руке полюбиши, кое су шебе из воде избациле.

Еса. (внезану изскози, обеси му се о врат). Ево ме сладки Ѡодоре мой, ево ме, да не чекаш дуго на шопли полюбац мой. (полюбій га) О благо Еви поред Ѡодора нѣзиног!

Ѡеод.

Теод. Ви жене немојше се никада срдити, ако ми по гдиакою шайну пред вама сакріемо. Или имаше какав широк канал, кой из ушійю у усна управо води, или вам език ваш усшаве нема, шшали е, еле се на ваше ђушанѢ шужити не можемо. Ти си нешто чула Ево, што не би пребало, да е у швое женске уши дошло.

Ева. (*гити се невести*) Я нисам нишна особито чула сладки Теодорко мой. Ти си баш о мени и о дечици нашој говорио, кад сам я дошла.

Теод. Испина Ево?

Ева. А кад сам я шебе преварила? А да сам што и чула, зар я неби знала што зашашпи?

Теод. То я не кажем; али сам оп други людій чуо, гди се на език женски шууже.

Ева. Да! Ти си чуо оп други, а други опеш оп други: а ми сироме жене морамо хулу да носимо. (*на страну*) Али нам често не бйва неправо.

Теод. Ти се немој запо люшити. Да ви жене знаше, како вам срдито лйце ружно спои, ви поред гореће желѢ ваше: сваком свагда дошашисе, никад се срдиле не би.

Ева.

Ева. (срдито) Тако е! Ми смо лаке на езику, ми еднако само шо гледимо, како ћемо вам се допаси: а ви мужкарци, ви сше пуни шайнїй, а на огледало мрзише, као — — —

Оеод. Да! шо имаш право. Има, благодарност буди лакомисленности и суеславию времена нашег, има и у нашем полу много премного чисполизааца, кои, у свою луду главу залюблѣни, огледало непреспанио поред себе носе, кои се и у цркви, куд чесиши на Богомоленіе иду; чешляши, пред децом барем, не сшїйде; али лепи пол шек опеш у овом призренію первенство заслужуе.— Но дай ми полюбац за знак, да се не срдш, па да кући идемо.

Ева. Я ши га донде не дам, док ми се не закунеш, да прошив пола мога више никад ни речи говориши нећеш.

Оеод. Я ши свешу реч даем, да никад ни добро ни зло о женама из усша мой више чуши нећеш: шако ми верности женске; а шо е мислим довольна заклевша.

Ева. Ти све коешша. Тко ши вели, да добро о нама не говориш? Та шо е, я мислим, дужности мужевлѣва, да женицу свою хвали; али ваш е езык, гди се

се хвале шиче, као оп олова пешжак,
само кад грдїше, шу вам лако иде.

Теод. Та ваљда би вас више хвали-
ли, да вас више добри има. Епо како
я шебе хвалим, кудгод додѣм.

Ева. Хвала ши; а шша имаш опеш:
прошив верносши женске? — Ей! само
да нам Бог по одну неделю данаа над
мушким главама владу поклони, да вам
брашимо займ, кои нам преко целе го-
дине узаймлюеше.

Теод. Е моя Евице, има и без Бо-
жіе волѣ много мужева, кои мужески
шешир испод женине ципеле вїри.

Ева. Редке су шакове сренше, него
морамо сиропе довек опш вас прекоре-
прїмаши, па іошш поред шог морамо и
ѣушиши.

Теод. О сладка моя Евице! Та Соз-
дашель е за нѣжно еспештво ваше меко
срце опредѣлю. Тихосш и шерпѣливосш
есу прекрасне добродѣтели, кое супру-
га свака себи спеѣи шребало би да се
шруди, да свою, своег содруга и свое
дечице срећу основоположи! Та ви би
шребало, да при негодованію мужеском
умиляшим цвешѣима польским подра-
жаваше, кад спраовиши громови око
шерпѣливи ушїю нїови ужасно рїйка-
ша.

ши зачну. С' колако су већим ополче-
 ніем ови сшперпѣливи воздух разбіяли,
 шолико руменія зора, шолико весели да-
 нак на ньово опшесшвіе чека, да целу
 у шпрау сшрепећу природу обрадуе. —
 Умиляше речи, или благо ѣушанѣ есп
 наймокря за бесну гнѣва супружеског
 вашру вода; а из искре негодованія му-
 жевлѣвог подигне упорносш ваша найжас-
 ніи пламен, кои и наймиліе ош немилог
 разликоваши не зна. Бурна рѣка, сшре-
 мовишим сшоплѣвог снега попоцима о-
 шечена, брегове свое рони; но кад се
 ош слаби фашійни у слободи своей о-
 граничену опази, презире корипо свое,
 сшпада, пасшире, колибе, шуме, све-
 шшо себи на пушу надѣе, бесна са со-
 бом носи, и запенувши, силама своима
 поносша, на пречац юри. Тако е я-
 росш мужеска. — Но ши си добра слад-
 ка Евице моя. Твоя е любов искренна
 мой преспол пресвешли, швоя нѣжносш,
 умиляшосш, шихосш есу пребогаше ца-
 ревшне мое, швоя верносш супружеска
 мое радосши пуно сокровище. (*Полюби-
 ю*). Айдемо, дечица ѣе нас без сумнѣ
 плачна дочекаши.

Ева. (*на страну*) Сад испом ви-
 дим, да несрепшог живоша брачног при-
 чине

чине понаввише у нама леже. И они и-
сшина многе погрешке имаду; али ми
би ій лако прашпаши могле, кад би у-
век помислили, да су они найвеће благо
наше.

(оду).

2. П О З О Р И Щ Е.

(У леной соби Младен и Добролюб,
еднако обугени, седе, перви гитаюћи,
овай писаюћи).

Младен. (внезапу устане). О Боже
мой преблаги!

Добр. Шпа е Младене? Валяда ни
е опен шпо особино на ум дошло?

Млад. Ако ши брапе сладки само
оно особиним назйваш, шпо е красно,
шпо е изрядно, ма се и сваки дан дога-
двало, шо ми е заисна шпо особино
на памеш дошло.

Добр. (устане) То чишам из бле-
де озбиљносши високог чела швог. Ле-
па е душа швоя без сумнѣ, презирући
низкосш земну, из обаяшелног започенія
овог излешила малко, по евиру биспром
пловећи у право опечесшво свое мало

ош-

оплешила, и е' равног пупа свог опеш нову красошу, нову истину какву за срце швое донела.

Млад. Нисам браше сладки у душевном свешу біо, ниши е мислим добро врло чесно у нѣга дизаши се. Люди, кои еднако по безшѣлесним міровима себезабравно блуде, нису ни у одной черпиманѣ будале опш они, кои се по шѣлесном блашу непреспанно валяю. Оній би за духове, а ови за скошове добри бійли; човека име не заслужую ни едни ни други. — Човек е истина една неразрѣшимо замршена загонешка, кою е премудри Создашель нѣму самом задао; и гошово би рећи смео, да е много више срешни людій земля носила, докле загонешку ову спазили нису; но кад на цело еспешиво наше погледимо, праведно се с' едном мазном, у себи неповольной, црвом и гусеницом кипшећой, земля усадьеном воћком сравниши можемо: преба и жиле опш сууше, и ешабло опш црвова, и пупольке опш гусенійца чувашни, преба о свешпрома еднако попеченіе имаши, ако цвеш угледаши, ако воћа окусиши желиш.

Добр. О како су слабе очи наше за свешлосш, у койой шако високе и
сши-

спине на крепком престоле своје седе!

Млад. Слабе преслабе браше сладки. Колико їй е, кое су у нѣи пїльїши усудиле се, на вечїшо свое и многи други нещасїе много коешпа шамо превидило! — Но манимо се шого. Валяда ће Преблагї Опац неба и землѣ, шшо е пред крашковидном зеницом нашом по непосшижимом намѣренїю своје сакрїо, чиспоме духу, кад га из прошне альїне ове у опеческа обяшїя своя позове, опшкриши, као шшо родїшель опшрасшїм чадама своїма показуе сокровїще, кое е пред нѣїма као пред незналом децом брижлїво сакрївао. — Куда ши мене едним вопросом швоим доведе! Мисли су людске заїсша едан многшпручни ланац, на хїляде другїї и опеш другїї ланчїїѣа разделїи, коег се последнїи краевї едни у вечносшї, други у непосшижимосшї невидимо губе. Я нїсам мислїо овамо доїи, куд ме пїшанѣ швое неошїце опшнесе. Я сам мислїо сам у себї, какав сї изрядан шї прїяшель, колико шї мени добра чїнїш, и како нїсам вредан, да шри сердца имам, довольнo шє любїши.

Добр.

Добр. (невесело) А кад ђеш пре-
спаша еданпуш медни сређе извор, кои-
ми у шеба едином испиче, шаковима
речма огорчавани? Колико сам те пу-
шій молю, колико брашски заклинаю,
да ме пошпедиш у шом, колико си ми
пушій сам обећао шо више никад не чи-
ниши? Найпосле ђеш ме принудиши ве-
ровати, да ши мое, шудьим зноем шпе-
чене, излишностши, кое с' шобом делим,
брашской любви мойой предпочинуеш.

Млад. (возбужден загри га) О о-
просши сладко добро мое, опросши,
шшо срце мое, преумилним чувшшова-
ніяма препуно, език у помоћ призивлѣ,
да га мало изпразни, и другима, коя не-
умерена доброша швоя непреспанно обе-
ручке у нѣга улійва, месша начини. —
Но я сам са свим друго шшо у глави и-
мао, него шшо ши мислиш. Знам, да
си шoliko пушій слушао и чишао, да се
право непоколебимо пріяшельсшво на *вза-
имном равенству* оснійва. Ово е испина
неопрровергаема, но сваки ю не разуме. —
Зар е Владѣшеля Творац проклео, да
никад пріяшеля имани не може *)? Зар
сирома и богаш пріяшельи, прави, вечи-
ши пріяшельи никад биши не могу? —

О

*) Види: *Σοφιστικὸς Μαυρομενος* у Війланду.

О како нязко погружаваше божественно пріяшельство ви овако подлог и скрѣнѣног ума мудровашельи, дробним свѣша овог суешносшима оно ограничаваюѣи, што небо са земљом скопчава, што е друго небо, кое на земљи гледимо и ужійвамо! На рдъавой земљи не ниче злашни клас жипни, бійла она и најлепшом обалом оградѣна; на црвошочном спаблу црвлъиви и безвкусни распу плодови, бійло оно и у најдражеспніем вершограду усадѣно; у смрадльивой баришкольке драгоцѣнни бисер не радѣаю, ма ши милліоне цѣншій соли у ню побациао: шо е испина.

Добр. Тако е сладко име мое. Пріяшельство е красна ружица балсамна, кое посшояна, свакой бурји упорна, пешелька из два пруга безчворна спабла ниче, из два чиспа, два добра срца, коя се у едном недвижимом корену сасшаю, у красни двійю дууша взаимном сосшрасшю.

Млад. Твойой равне доброше душевне шоплоша мора најпре два себи подобна, себи сродна срца расшопиши, да се ова у прекрасни пріяшельства крүспалл слію. — Та мени се чини, да сам ше я іоши пре любію, него што сам ше као човек човека овде видію, и да сам ше у

ОВОМ

овом свету шек познао. Душе су наше без сумнѣ јошш пре у свешом союзу овом спаяле, него шшо е и на нѣи ред дошо, да се из вечног ошечеспва своег у временно започеніе ово искушенія ради ош Премудрог вселенне Ошца пошлю. Ели могуће дакле, да овом неба чеду, блаженошворном пріяшельспву, шѣлесне шрулосши на пуш спаю? Како би мого шрошни преспол земни, како би могло преварно злашо препяшспвовати, да се две красне душе взаимно, вечишо не любе? да им шѣлесност шлѣнна и у овом, едином чисшо душевном на земљи союзу, шурянске границе полаже, у коме ни найманѣ помоћи нѣзине не попробую?

Добр. Та кад би пріяшельспво у свему равностш изискивало, шо би оно вечишо са землѣ прогнашо, и на едино небо ограничено бійло, гди су сва мнима совершенспва наша све сами недоспашци и несовершенспва, ком е оно чуже, шшо почно равенспво на земљи медју немо могућспва полаже. Ер шко е видіо и гди два човека себи у свему подобна, ош кои едан или мудріи, или ученіи, или способніи, или прилѣжніи, или у већем доспоинспву, или богашии, или лепши, или младѣи ош другог біо неби?

Млад.

Млад. Ти си сладка дійко моя цѣлом свешу преобилно показао, да славно пріяшельство и на земљи обспаши може, и да оно нишпа друго не изискуе, кромѣ равности у срцу и мисли. Ти си на високом чесни степену блиспаюћий се Граф, а я не знам ни ошкуд сам, ни шко сам; Бог зна, гди ме е маши моя, на ораню гдигод горки лебац црни гризећи, из ушробе измешула. Ти си пребогати Спаја, а я би без милости покойног доброг родишеля швог, и без шебе, гошов просяк біо.

Добр. О немой шако говориши. Ние онай сирома, коме шаково перси огреева срце. Да оног велоког свешограбишеля Македонског царевину по моег прешола подножію пузиши гледим, цѣлу би радо за нѣга дао, да би га с' шим за себе купиши мого: ер оно се сворено види, да щасшношвори за хиляде из нѣга пошеку извори. — Кад мудра желя какова из дивне красоте нѣгове, као спидльива зора из величеспвенни гоора зелени, заплави, свагда се на самог себе люшим, што ние она јоши пре шог, и ли барем у шо испо време и у моим грудма подобног цвешка пупољак исперала. — О сладки браше мой! Све не-

ка

ка ми судба, нека ми сва добра моя, сва, која су или заисна шакова, или само шако названа, нека ми њй сва едном ошузме руком; проклена суза, која ми очи за њима ороси: само нека ми шебе, највеће добро мое, до смерши мое поклони, па да те с' раскрилѣним рукама у чисто обяше мое шамо дочекам, гди е едан едиши непоколебими вечни прешол, гди е едан Владѣшель превѣчни, под коим нема Графа, нема поданійка, под коим су сви пребогаша, ни едан сирома.

Млад. Свагда су досад желѣ наше любко се прашиле, као умиляша са зланим Фебом Лурора, само њй сад видим, гди усугублѣним кораком една прошив друге упорно спупа. Ах! Та я би оспао без шебе као полумершва гранчица пролешна, с' кое су прождерљиве гусенице све пишашелно лисѣ поплевили; венуо би без шебе, као польски у врелом песку цвешак без проладиселне росице зоричне. — Но манимо се шога разговора. Я идем мало к' добром месшошцу моме Оодору, да га надгледам.

Добр. Иди сладко добро мое, и я љу га данас посѣшиши, док се писаня опросшим. (По-

(Полюбе се; Млад. оде).

Добр. (сам, гледећи за њим) Не-
оцѣнимо добро мое! кад ми пи испред
очію мои одеш, као да ми звезда жи-
воша мог за шайнаа пуни хорізон заидѣ.
Не чекаю неяви скорополешарци на иѣж-
ну машер свою, кою е за жуши клювић
њіов ране шражиши машерна любов из
тнѣизда опшѣрала, несперпѣливи, него
што я свагда на шебе изгледам прекра-
сни ангеле мой. О! ни едан меурић воз-
душни не ѿоши шопла кров моя у се-
бе пријмила, кои у срцу моме шебе о-
пазіо, шебе се коснуо неби: и опеш ми
се чини, да е ова ѿоши малена за шебе
любов, да границе ѣне швое безгранич-
не доброше поруб ни догледаши вредне
нису. Но и кад све существа мога силе,
низки совершенства њіовог верх до-
сягнуле *), у слабости преобраѣене
к' пепелу главу свою клониши зачу, и
онда ће ѿоши любов моя брашска к' ше-
би, као млада пролетна пред оком
Творца расшѣнја, расшиши, она ће,
с' душом мойом нераздѣлимо сливена,
пред вѣчним прешолом и за себе без-
смертіе измолиши, да нам се и у опе-
честву нашем вечішо любиши дозволи,

2

кад

*) Причаст.



Кад нам овде у започенію, у шавниці,
шо забранѣно ніе! (Скупи папире свое,
и оде у другу собу).

3. П О З О Р И Щ Е.

(Проста куќица; у авліи под едним ве-
ликим багреном Феодор плете пре-
дбу, певајући).

1.

Кад шарену мрежу плешем,
Чини ми се да гледим
Цели свеш у мойой предби,
И у моим рукама.

* * *

Све чувспвуе свою снагу,
Сенку моћи Творчеве:
Те предревним спіхіяма
Видну новосп облачи. —

2.

Обще майке раадна рука
Грдни разбой управля,
Брижно гледи, квар времена
Да ю неби пресшиго.

Ер



* * *

Ер све силе за дар овог:
 Што су могле праяши,
 Даю спрашан держцу даанак:
 Кроз нѣг' што њ неснае. —

3.

Сунце ярко меку воду
 По воздуху развлачи:
 Да из парни он' жичійца
 Опшка завѣс маглени.

* * *

Магле себи даюћ руке
 Спѣвине главе обимлю:
 Чекаюћи нову силу,
 Да 'и *) у мора повраши. —

4.

У машерним упробама
 Започене душице
 Младе себи дивно вешно
 Плачну кую шавницу.

* * *

Не знаюћи, шта су крийве;
 Ниши да ће доспеши
 У рай овај пун зла сваког,
 Тужни живош сладоспи. —

*) њ.

5

Свемогуєшва едан поглед
 По яима славуйским
 Замршене дреешн конце,
 Сладкопѣвца плешуѣи.

* * *

Да у дружби браће свое
 Бѣдна земна дресеса,
 Ковом вѣчним прекована,
 Пѣнѣм своим забавля. —

6.

Чудни паук безуморно
 Милліоне полвидни
 У персима шааньн жійца:
 Муви злбной погібель.

* * *

Ова доби очи, крила,
 И жаоку накоспну;
 Ал н ноге заплешльиве:
 Тако деели природа! —

7.

Црвак дивни свилошворни
 Себе самог зашвора,
 Без сведока да прешворна
 Пшица дечя посшане.

* * *

Он за себе прудно зійда,
 Себи куфу преплеће:
 Не знаюћи, да за луди
 Понос раану преправля. —

8.

У шайнама школьке морским
 Бееле снежне памуке,
 Да їй раадие у бисерна
 Зрачна клупча смошаю.

* * *

Око на нїя шу не гледи,
 Разум им се не дїйви;
 Тайно раде задовольне:
 Шшо су майке бисерне! —

9.

Земля сад у срцу своме
 Свешле бїйра кончиће,
 Да не свершен вешном руком
 Драги крвешалл довеезе.

* * *

Нек не снїйва круна царска,
 Да без нї су неважни:
 Ер дїямант ешт дїямант
 И у земљи погребен! —

10.

10.

Гадни чесно ласкашелъи
 Црне замке мирисним
 Цвешьем крию, улагую,
 — Да владѣшель цагази.

* * *

Док га сладким каде речма,
 Чело кише бршляном:
 У колеби гдигод сиса,
 Тко ње пашца онкриши.—

11.

Уцвелѣно девојчко
 Срце сузе сад лие,
 Крпећ љубве мрежу красну,
 Кою лов йой искида.

* * *

И кад мрежа ловом маами,
 Јошп не реци: лов е мой;
 Чувай добро, ишо увашип:
 Радости су преклизке.

Младен. (Кои га е невидѣен мало
 слушао певајућег, покаже се) Добар дан
 желим ђодоре.

ђеод.

Оеод. Добро ми дошо красни Младене мой. Кой шебе мили вепрић к' мени шако рано донесе?

Млад. Донела ме е синовна любов на нѣжни крѣйли свои, па сам шако срепан био певајући зашећи ше.

Оеод. А да шпа ћу? Човек весео, кад нема никога, да му срећу своју соопщи, разговарасе с' горама и долинама. Свака радост наша, чини ми се, ніе ништа друго, него осећањѣ душе наше независимости своје опш шѣла, и да се по ове спепенима пенѣ и силази; но при свем шом која нас у самоћи надѣе, ону понайвише само у полак уживамо, докле доспойног не надѣемо соуживашеля.

Млад. Благо шеби, кад ши шако мало шребаш, да срепан будеш. Твоя се срећа не люля са живоша овог неспашним случаима, него им презрищелно пркоси, као грдна хилядолѣшна спѣна бурји и найужасніой; а шо запо, ербо корен нѣзин не прийма рану своју из шареног непоспоянспва земног, него крепке жиле своје из доброг срца швога собійра. Запо е шеби шако лако заборавиши бійло, шко си кадгод био.

Оеод. А шко сам био Младене? Звао сам се некада богап Градѣанин, и
мао

мао сам далеко више него сад добра, али сам онда много више и пошребовао. Имѣніе богашца шако е испо у опношенію к' нѣговим пошребама, како год сиропиня сиромаха проѣу нѣгови нуужда. Цар има милліоне у новцу, али га и пошребе милліонима обимлю; сирома рибар брой само неколико грошійѣа у своей искрпљной кесици, али више нишша и не шреба, осим одну мрежу, едан чуниѣ с' веслом, и неколико удійца. Све едно дакле Младене, само шшо сирома човек кроз чипав живош свой шoliko бриге и немира не прешрпа, с' колким милліонер само едно вече у меку постелю свою лееже. Живош е наш земни подобан едном коме дужем, коме краѣм пушу преко сами ярууга на лоши и шрошни колій. Колико више сишнійца са собом понесеш, шoliko ѣеш испина више и безнуждни пошрееба намириши моѣи, по шoliko ѣеш више и на опрезу свагда биши мораш, да шшо не изгубиш; колико су ши субшилпни шочкиви у дел пали, шoliko више пазиши мораш, да ши се слаби подвоз не скруши.

Млад. Али ше опеш кадкад шекерце повуче за голицаюѣим увеселеніама градским?
Оенд.

Теод. Како би желио истина невидим учинишисе, али да мисловѣдец будем, да само у онај главни сокак, куд сваким часом хиљадама пролазе, спанем, па да се безчисленим спраспѣј разкршћама, да се замршеном мѣсли и жееля човечески лавурѣу надѣјвим. А шта би ме иначе могло повући шамо, гди нам горде зидине и онако преко мере умалѣн очѣју наши видник на неколико стопа ограничавају, гди сам, смрадни, многочислени неваљалством испрулѣј жигерѣјца паром опровани воздух дисајући, овако зашкрљавио, гди не можеш на лицу срца видити, него се све саме прешворно ларфе на шебе осмевају?

Млад. Да ше какав вапрен грађанин овако говориши чуе, шаки би ше на двобой позвао.

Теод. Епо видѣши Младене из дуелла, какво низко, какво жалосно понашѣ о најдрагоцѣниѣм чеспиног човека Добру, о чеспи имаю многи грађани. Та по њѣовом би моралу мишцохшри пуспаѣя далеко чеспни бѣо макар опш коег слабомоћног чеспиноши пуног спарца.

Млад. О и сам весео осећам преимущесшво красног живопа польског,
гди

гди ништа за измишлѣне не зна границе,
ош машере природе себи дане за сладку
свободу держеѣи; гди се препшеѣа ше-
ва на лаки крѣйлѣи свои свободно к' небу
диже, свакодашнѣи великом Творцу
псалом возносеѣи; гди су зелени лугови
дражесни славуима кавези; гди су рос-
не ливаде баще прекрасне, по којима ве-
село цвеѣе польско по вољи своей ша-
рене бѣйра альине.

Оеод. А што ми највише селски
живот мой усладѣва, еш предобра Е-
вица моя. Она испина не зна ни едан е-
зик више ош оног говора милог, којим
ю е проспа Сербкиня у колевци любким
машерним певанѣм успављивала, она не
зна многа художеснѣва, којима се градѣан-
ске ѣери поносе, ал има у добром срцу
свом све красне добродѣшели женске,
на којима се најсрешнѣег брака основ по-
лаже.

Млад. Благо мени, кад ме е она
на красном срцу свом одоила и одржала.
Сладка маши моя! — А колико сам я
код вас био Оодоре?

Оеод. Баш е Еви мойой прво де-
пенце неячко умрло бѣло, кад ше е
Блажа, покойни ошад Добролюбов, ма-
юшког к' нама едно вече донео. Одра-
нѣше

нише ми, вели, и негуйше ми ово сироче, а я ћу вам месечно за шо плаћаш; и заисна плаћао нам е троином више, него што би ми искали бијли. А ти си био баш чешир, а Добролюб седам годійна, кад ше е Блажа опеш к' себи у двор опш нас одвео.

Млад. О благо доброй души иъгвой, кад е он мени сирочешу шако милосшив био. Та да немам никакве друге причине сладког Добролюба мог вечно любиши, довольна ми е ша една, што е син шолког Благодѣя мог. — А не пи нишша казао, шко сам и опкуд сам? Ти не знаш о шом нишша Оодоре, баш нишша?

Оеод. (у недоумѣнїю) Га? — — — — Га — — знам.

Млад. Ти знаш? — О сладки Оодоре, ти знаш?

Оеод. Ишина мора едаред напольизићи, како год гладки зеейшин лаки, макар га на дну водном просуо. Ту велику шайну я едини на земљи на срећу швою знадем.

Млад. Ах! Не дирай ме у шако раяв жїйвац Оодоре, немой у овой спруки шалу проводиши. Неби ти мени шо већ одавно казао био?

Оеод.

Теод. Док си деште біо, ніе ши вредно бійло казаши, а после сам све ош дана на дан ошлагао.

Млад. Па говори дакле, кад знаш, шна чекаш? Шна ме мучиш? Есули живи родителъи мои?

Теод. Оба двоє су одавно умрли Младене. Маши е швоя своим собшвенним живошом швой искупила: ер како ше е родила, шаки е изданула.

Млад. О несрешна маши моя! Ах гди су сладки родителъи мои саранѣни, да идем, да им се на гробовма наплачем, да несрешной машери мойой благодарим за велику жершву, кою е мене ради принеши морала.

Теод. Нису далеко, можеш одавде управо шамо, ако оѣш, да ше ошведем.

Млад. Не далеко? Дакле сам я овде родьен?

Теод. Овде, у Богданову, у двору швом?

Млад. У каквом двору Теодоре?

Теод. У швом двору, у шом ишом, у ком сад с' Добролюбом жійвиш, у двору ошца швог.

Млад. О знам, куда ши шеежиш добри Теодоре; ши биси рад біо мене родьеним мога сладког Добролюба брашом
начи-

начиниши. То не нужно: ер да ме е една упроба десеш пушій с' нѣме у себи носила, я га неби веѣма любиши, ниши би оп нѣга више люблѣн биши мого.

Теод. То я не могу учиниши, да би и шео: ер швой е ошац Граф Богдан, а Добролюбов Богданов Двороуправищель Блажа біо.

Млад. (удивлѣн) Шша ши бунцаш данас Теодоре? Есили ши при себи? Мой ошац покойни Граф Богдан?

Теод. Тако е Младене. А слушай, да ши све по реду кажем, па ћеш се шаки увериши.

Млад. О казуй брже, води ме из овог шумаралійшша сумнѣнійя, у ком ме веѣ несвесшица обузима.

Теод. Добролюба едан спрашан удар очекуе Младене.

Млад. (хитро) Добролюба? Удар? О, шай мора найпре кроз Младенову главу проћи, докле до нѣгове не додѣе. Говори само. (замисли се).

Теод. (на страну) Ошкад я искушщелни пріящельсшва ващег камен у грудма моима сакривен носим. Видићу сад, ели оно право чисшо злащо, или е само лажни щелей жушій.

Млад.

Млад. Но говори дакле *Фодоре*, шта знаш.

Феод. Ако шѣлеса ваша едном душом дѣйшу, шо можеше крепке груди ваше свакой бурій слободно прошивосшавиши. — Покойни Граф Богдан, наш предобри спаія, не имаюћи наслѣдника своекровног, а осшавляюћи по себи шрудну супругу свою Персу, начини при самрши слѣдуюћи шесшамениш: да се новородѣно дешенце, ако женско буде, с' Добролюбом шако воспиташа, да се по времену узму, аколи мужко, а оно да се Добролюбу, коег е ошца врло любіо, кад одрасше, една знашна новаца сумма из массе изда; аколи би умрло, а оно да Добролюб едиши целог добра нѣговог, по Персиной смерши, и по нѣзином одобренію, наслѣдник буде.

Млад. О посвешила му се десница, койом е шесшамениш шай подписао, койом е преизрядног браша мог месшосивом своим назначіо.

Феод. Богдан издане онай испи дан; Графица Перса умре шакодѣер после два месеца, и буде ош Блаже господски сараѣна. Овай прогласи, да е Графица шруудећи се изданула, да е деше у ушроби умрло, и шако после године даана
сина

сина свог по смислу шесшаменпа као на-
слѣдника Богдановог свешу обяви. Не
продѣу два дана после укопа Персиног,
кад Блажа шебе, као сироче едно, к' на-
ма донесе, док ше после чешир године
к' себи пріймио не. Он е к' мени свагда
особино повѣреніе имао, и могу рећи да
ме е любіо, прем да ми шо ни на какву
чеш не слуужи. Десеш годійна после
Богдана и Персе разболе се и сам на
смерш, у койой болесни никога око се-
бе шрпіо не, развѣ вас двоицу и мене.

Млад. Ала си дугачак у говору
Оодоре! Немой шолико разшеезаши мо-
лим ше, свршуй брже: ер већ у напре-
дак знам, шша ће се догодиши.

Оеод. Я љу скрашиши, колико год
могу; ал ши опеш морам све казаши.
Блажа е онда већ удов біо. У болесни
реченой зовне ме едно вече к' себи, и ка-
ко у собу нѣгову спупим, бризне он
плакаши, и почне последнѣ іонш шек
шиняюћег живопа свог сокове низ увену-
ше образе липи. Никое сузе нису срце
човеческо шако поразиши и к' сожале-
нію возбудиши кадре, као сузе почишае-
мом седином украшеног спарца. Но у-
пропасшим се, кад деркшаюћим гласом
реч по реч, горко спеняюћи, као грдно
шій-

пійшшеће каменѢ, с' поквареног срца
 свог валяши заче. Ту сам видіо Младене,
 како се последњи слаби сійла човечески
 оспанци собійраю, да последњи, за ко-
 им ће се вечишо угасиши, бледи пла-
 меснак издаду; али, што е много ви-
 ше, шу сам видіо, како е горка смрш,
 кад нога наша с' нечисном совесшо у
 шамну вечности спупа, кад нам важи к'
 опредѣленію нашем пуш непорочне сове-
 сши зраци не освешляваю. — Имам ти,
 вели, Оодоре едну спрашну шайну оп-
 криши, спрашнію оп свійю громава ужас-
 ни, да сви, кои су оп созданія міра
 природу у препен спавляли, ужасни на
 погибель свеша союз учине, и скупа созда-
 нія рушиши зачну. Теби се, вели, испове-
 дам, ер церковног исповедника лице по-
 гледати не смем; али ше заклинѢм, да
 при шеби осшане. Опкрие ми попом,
 да е шебе Перса родила, да е шо сину сво-
 ме за любов пришаю, и да му шо іоши
 едино спрашну смрш нѢгову олакшава,
 што види, да се вас двоица любише. А-
 коли би примѣшио, да шебе Добролюб
 презираши зачне, да ши онда шайну оп-
 крием, но найпре ше обвежем, да До-
 бролюбѣ назначене у шешпаменшу новце
 издаш. Ово изрекне, и издаше.

Млад.

Млад. Ти дакле *Фодоре* ниси добар човек. Ти си из нас двоице д'белаа предвидиши мого, да ће любов наша и смерш нашу преживиши. Зашто си ми дакле шу шайну ошкрио, кад е Блажа —

Феод. Я Блажи обећао нисам, да ћу скаредну шайну н'гову у себи шрпиши, да ми срце шруе; а казаши му онда при самрши, да ю прићушиши нећу, значило би давећемсе сламку, за којом е малаксале пружіо руке, испред очію уклониши, и пошом га без помоћи међу валяюћимсе шаласима морским оспа-виши. Ако е он и неваляло сердце имао, што опеш ніе с' шим све право човеческо на сожаленіе ближн'га свог изгубіо. — Ако Добролюб Младена презре, а ши све Младену ошкри: ово су последн' речи Блажине биле. — Ова искра доброше, коя е из блаша срца н'говог в'йрила, више ме е обрадовала, него све доброд'шели човеческе, кое сам донде видіо. — Есамли дакле зло учиніо, шшо му нисам казао, да ћу шайну н'гову шеби на сваки случай ошкриши? И есамли я дужан біо ню неповредиму сачуваши?

Млад. Сад е позно шо пишан'б. Кад се спрела већ еданпуш испусши, онда е доцкан гледаши, да не згоди кога. (*По-*

бути мало). — О Фодоре! Какву ми прекрасну, мени досад непознашу, воћку у живоша мога верпограду ошкрій, на кое се дражеспной глави између амвросіом дисајућег лисћа злашни блиспаю плодови, као преспшеће на спокойном небу плавешном звездѣ. Ти си іой живошворан довео извор, кои ю іошп орошавао ніе; ши си іой ново создао сунце ярко, кое ю іошп ніе огревало. — О благо мени, на ког е единог она непровидимом сакривена маглом чекала, да се у целой дивоши своей, кад се покривашелна магла у мирисне капљице спопи, восхищеном сердцу предспави моме.

Фод. (не разуме га) То е моя дужносп била, заслуга никакова.

Млад. А смели шеби Фодоре Младен швой одну молбу предспавиши, кое ће исполненіем живошп нѣгов ошсад дійсашп?

Фод. Желѣ су швое мени оно, што е нѣжной машери плач неяког у колевци чеда; говори само.

Млад. О Фодоре! Ни една пчелица іошп ніе никада ни едан сладоспи медне пуниі нашла цвешак, него што га е восхищена душа моя данас пред собом угледала. Оћешли ши цвешак овай погазиша

зиши, или сладости ибгову за Младена
нивог ошроваши?

Теод. Теодор ќе оп мунѣ узайми-
ши крйла, да желѣ швое исполненіе ма-
гновеніе ока преспигне: ако оно само у
мойой руци спои.

Млад. У швойой единой. Моя е
желя, као вечности непоколебима, да
шайну ову ни глава земля више никад
оп тебе не чуе. Ниши се шруди, да
ми желю мою ошсовѣшуеш, ер ѣши ма-
нѣ учиниши, него да из огня врелости го-
ниши зачнеш; угасиѣши га, али га лад-
ним учиниши неѣши.

Теод. Ти си мой Граф, мой Спаія,
и можеш с' поданником швоим по вољи
заповедаши.

Млад. Ниши сам я швой Граф, ни-
ши ши мой поданник. — (*Невесео*) Да-
кле не важи Младен швой ни шолико
код тебе Теодоре, да му желю испуниш,
коя ше ни мало шруда не кошпа?

Теод. Шпа си ши науміо Младене?

Млад. Запо ши немай бриге; я оѣу
само, да ши ѣушиш, више нишпа.

Теод. Кад е шако — — а оно ќе
Теодор у призренію ше спвари ошсад за-
немиши; а шпо Теодор обеѣа — —

Млад. Доспа. Иди ми сад зовни Еву, да ю видим. Већ знам, да сам Добролюбу мом дуго изоспао.

Теод. Оћу. *(оде по Еву).*

Млад. *(сам).* О Божеспво преблаго! У чему сам я заслужио, да се небесна милосп швоя шако богашо на мене излива? — Мершво би каменѣ абіе с' живошом крїйла получило, и весело кликшећи у воздух полешило; бездвижна би древеса човеческим проговорила разумом: да би им само поруб благоспи, којом мене обліваш, показао. — Божеспвена доброша швоя предѣла не познае; све шшо е швое, све е безконечно. Гди се најкрасніе добродѣшели наше на височайшем спешену свешле, шу божеспво швое шек започинѣ, шу благосп швоя шек изви-ре, да се у безбрежна разліе мора. — Безпрелесни пупови, којима ши спворовима швоима срећу доносиш, есу божеспвенни, есу глумом разуму нашем непосшижими пупови. — О изведи ме на спазу, коя право к' свешом храму води, у коем теби принесене жершве управо к' превѣчном пресполу швومه восходе! *(Теодор изидѣ, стане слушаюћи га).* — Спворишелна десница швоя у шами семе-на сіе, из кои щасшіе човеческо ниче. Е-

спе-

спешиво нема силе, кая би швое усѣве
ошпешила. И мени е безгранична ще-
дроша швоя едан назначила. Я љу га
благодаран пожнеши Сѣяпелю преблагн,
сва љу сердца мог приемлица плодови
напуниши, нека се до гроба вишеземним
пиша щаспием, да у шайноспи найвећем
добрѹ свом добро указуе. — О сладко
добро мое, премила Добролюбѣ мой,
какав небесни празник Младен швой сла-
ви данас, какови може биши сердце чо-
веческо іоши славило не! (Опази Тео-
дора). Но, гди е Ева?

Теод. (збунѣн) Ева? . . . Таки ће
изићи.

Ева. (изидѣ) А ши нећеш Младе-
не швойой Еви ни у собу да удѣш? Ма-
ло воћа — —

Млад. Други пуш Евице! (полю-
би іой руку). Мила се рука ова и за ве-
ликог Младена сшара, како год шшо е
за маюшког бривула се. Но сад већ мо-
рам ићи.

Ева. Тако фришко Младене?

Млад. Добролюб ме чека. С' Бо-
гом ми оспайше!

Обое. С' Богом нам пошо.

Ева. Младен нам е данас нешшо вр-
ло весео.

Теод.

Теод. Акад е он имао узрок сневеселиши се?

Ева. То е испина. *(оде)*

Теод. *(сам)* Толико доброше, шотлико добродѣтели у младом сердцу човеческом! — Я сам желіо видиши, ели любов Младенова к' Добролюбу избилія кѣи, у коем код Добролюба живи; али се грозим ош доказанелсшва, кое о некорисполубивом пріятельсшву своме даде. — Он е науміо Добролюба у добру свом оспавиши, и шо шако, да нишко на свешу о шоме нишша не искуси. Ова би жершва и Боговма превеличешвенна видиши се морала. — Ах! Кад би оваково сердце сваке груди човеческе оживлявало, и Божешво би прешпол свой к' нама премеспило, да из шропне землѣ безвременна небеса, да из нас слаби созданија свои небесне сошвори ангеле. *(Мрежу савіа).*

4. П О З О Р И Щ Е.

(У украшеной сали висе два портрета, Младенов и Добролюбов. едан у другог гледеки).

Добр. *(држеки едан папир, зазвони).*

Слу-

Служитель. (додѣ). Заповедайше!

Добр. Ние Младен іоши дошо?

Служ. Я га нисам видіо.

Добр. Иди брже *Фодору*, па га зовни. (*Служ. оде; Добр. гледи кроз прозор.*) Знам, да ние одавно опишо; и опеш ми се чини, као да га Бог зна опшкар видіо нисам.

Млад. (удѣ весео). Човек опш речи браше!

Добр. Баш као што треба. Шша раде мили рибари наши?

Млад. Здрави су. С' Евом сам слабо и біо, него све с' *Фодором* разговарао се.

Добр. А шша сше се разговарали?

Млад. Ти знаш, какав е човек; сваком се свое чини разговора найдоспойне. Орач о волови и плугу, учен о књигама, войник о рашу најрадје говори, а рибар о мрежи и веслу. После ми е приповедао коешпа о граду, и о депиньспву нашем.

Добр. Па ние мого он шо за онда задржати, кад сам и я шамо? Но нишпа; зашо ће морати опеш све редом на ново приповедаши.

Млад. Тако му и треба.

Добр.

Добр. Дакле сам нашо Младене, што смо шако дуго шражили, покойног добродѣшеља нашег Богдана шесшаменш, коим ме е наслѣдником своим начиню. Ево га видиш.

Млад. (узме, преврће). Ово е баш подрекленни нѣгов шесшаменш?

Добр. Есп браше, прави оригінал. Ево видиш нѣговог и нѣгове супруге Персе собшвенноручног подписа.

Млад. Собшвенноручни подпис нѣов?

Добр. Есп, есп Младене, собшвенноручни.

Млад. (восхищен). О пресладка имена моя! О пресладке руке, кое сше ѿ писале! (Люблећи поднесе). Я љу вас као прави син ош сад благодарно увек споминяши, кад сше ви найвећем благу моме шако добри били.— Горко е Добролюбје сладки не знаши, ош кога смо живош наш получили. Я љу сердце мое ош сад Богдановим и Персиним именов шѣшиши, нѣи љу за родишелѣ мое почиоваши, и шако ѿ, али само пред шобом, називаши: ер кроз тебе су ош мене шо заслужили.

Добр. О сладки браше, да су они по целой земљи живиши могли, цела би

земля у њима данас доброшворе свое оплакивала. Ни едног несрепног очи њи-ове видиле нису, кои не весео њи оспа-вио. Доброша е њиова благошворном воз-духу подобна била, кои се и сужним у подземне шавнице пун милосни спушша, кое и сами свеблагодѣшелног сунца зра-ци презиру. — Запишай Младене и най-просниег ош селяна наши за Богдана и Персу, па ћеш видиши, како праве чисте добродѣшели хвала и просша зе-мљдѣлска усша благорѣчива швори. — О не преба нам болѣ примѣре Младене за подражаніе шражиши. Колико нам год пушій синовна благодарности блажена сущесшва њиова у памеш возвраши, шо-лико ће нам пушій најподобнии Божеспву примѣри пред очи изићи. — О! оди на брашеко сердце мое, да се едан другом закунемо, да ћемо споше њиове поне у-век шражиши, ако и не узможемо без посрѣаня њима до гроба ешупаши.

Млад. (загри га и полюби). О из-рядна дико моя, какав си красан дан-ши Младену швومه данас создао! Ти си мени као майка добра, коя, кад мило чедо свое пиша, већ у напредак мисли, чям ће га, кад огладни, опеш парани-ши. — Та да искренна любов моя браш-ска

ска спрелохитра добіе крила, и опеш би за швојом доброшом свагда заоспаяла.

Добр. Погледай у швое сердце пре-
красно, па ћеш видиши, да е корен до-
броше мое, ако кою у мени налазиш, у
нѣму изнико. — (*дуго покуте*). Оћеш,
да прочишамо шеспаменш?

Млад. Други пуш; доспа за сад;
нека нам се сердца мало опшморе за нова
радоспа чувсшва. Душевне су силе чо-
веческе, како год и шѣлесне. За неко
време шoliko више дѣяшелности добіаю,
колико се више подспрекаваю; али кад
су неки опредѣлени спепен досягнуле, и
іошш се далѣ подспрекаваю, или ће се у
сасвим прошвивоположену слабосш расшво-
риши, или ће целу восприемливосш за
дальша подспреканія изгубиши. Непре-
спанно радосши уживаиѣ найпосле чув-
сшво за пришшносш радосши са свим из-
шупи. Треба и друге, и не повольне
кошшани вкусове, да би сладосш меда
осећаши могли. — Оп завѣщанія взаим-
ног, да ћемо родишееля мои (ер шако
ћу опсад Богдана и Персу зваши) живо-
шупу подражаваши, не можемо нишпа болѣ
данас учиниши. Може нам радосш ка-
кова данас неошущена проћи, коя би су-
штра сердца наша к' найвишем восхище-
нію

нію узвисити вредна била: ер знаш, да пламен свеће, кои у мраку шако красно сія, пред сунцем гошово изче-зава.

Добр. Како знаш. — А шша би Младене ши са мном радіо, да си ши на мом, а я на пвом месну?

Млад. (осменесе). Шша би сам с' побом радіо? — Ако би шако добар біо, као шшо си ши, чиніо би шо с' побом, шшо ши сад са мном чиниш.

Добр. Али я децу добіем; шша ћеш с' њима?

Млад. Оно, шшо би ши с' моима.

Добр. Али ши си човек Младене; а човек шреба да е при сваком лееганію преправан више никад не успаши. Ти можеш напрасно умрети, па шша ће деца моя онда?

Млад. А на шшо шо бесполезно пій-шанѣ?

Добр. (озбиљностан) Оно ніе бесполезно. Ели, ши би дужности прія-шельсшва најпочніе онда удовлешворіо, кад би си йошш за живонша пвог цело добро швое са мном поделіо?

Млад. Али на шшо шай разговор молим ше?

Добр.

Добр. Треба дакле Добролюб саде оно да чини, што би Младен на нѣговом меспу већ одавно учинио био. — Красни младосши швое пупољак већ гдикои лійспак рубінски из дражесне свезке свое пушпа, да њ до крашког времена све у ружични цвѣпак развѣ. Долази већ време браше сладки, кад се шайне искре, кое е свемогућа еспешва рука по нашем у машерной ушроби посшаюћем суцешву просула, кое су досад у нама шайно шиняле, у яван нѣжне к' другом полу любви пламен подижу; скоро ће већ шребоваши, да сваки по одну верну живоша сопущницу себи изберемо: ер све друго може искрено пріяшельсшво медьбу излишешва бацши, ово никада. — Деца наша могу, поред свег пріяшельсшва нашег, найгорчи непріяшелли биши: ер видіо си браше, како и две шибльике, из едног корена никле *), чеспо непріяшельски една оп друге реву. — А друго што ми добар спои, да ме супра последня воздуха лопша не чека, после кое ни едне више на земљи за мене нема? — Защо я за сад веће желѣ немам, него да ши половиу целог добра мог у име деце швое, којом ће

ши

*) причаш.

ши Творац живош швой искишиши, йоши данас у руке швое пріймиш.

Млад. То ниши ши можеш, ниши я ођу учиниши. Богдан е добро ово не Добролюбу, но Добролюбовом пошом-сшву поклоніо, коима ньіову собсшвенносш опузеш найвећа би неправда била. — Дай ши децу мою, ако ій узимама, чесшипо воспшашаши и научиши, па ће имаши преобилну причину любов нашу и швой пепео у гробу благосиляши.

Добр. Ньіма би шо довольно било; али Добролюбу не. — Досша е полешарчешу, кад му хишрокрила майка едну само мушицу, или едно зрце у жуши клюнић донесе; али зорни певачійца нђжно сердце машерно донде покоя нема, докле год голуждраву дечицу свою сишосшию у дубок санак примирену не запече; пак йоши и онда ій лаког крійца свога вешрићем шихо додиркуе, и кад већ опази, да на любко пишанћ нђно: есули йошише гладни, мило цвркушанћ ньіово не ошговара, онда се шек радосшно сердца машернђг задовольсшво у сладосшне песме расшапа, онда се шек певачица на свою обзире раану. — Ако добру децу узимама, биће без сумнић уредбом мойом задовольна; а да знам, да

ће

Ће неваляла биши, о! оида би им цело богашство ово, кое ће иј у лености йошш више успављиваши, кое ће бездѣліяма нѣовима помагашелне руке пружаши, йошш у небишню нѣовом навек опузео: ер сиропиня се с' добродѣшелію далеко болѣ познае, него богашство.

Млад. Може шо исно богашство пресладки мед биши, у ком ће се найзрядниш попомсшва мог дари муви подобно удавиши.

Добр. А гди е лабудово гнѣздо пуспаинског орла излегло? Твое сердце не може друга, него благородна произвешши сердца.

Млад. О Добролюбѣ! Колико е милліона суза родителски ово напакко *) о природи човеческой поняше приузроковало! Донде ће син ошца, донде брат брата убіяши, донде ће се храмови свешши араши, донде пушници опш зверске собрата свога руке падаши, док се год из прсію людски ово грозно суевѣріе не изшреби: да се люди добри и зли радѣаю. Воспишаніе човека прави, зловоспишаніе доброшу у нѣму шврјански дави. Оно е из пуспаинског сина Сокрана добродѣшелног, ово из Капоновог плода безчовечног разбойника изобра-

*) Прилагаш.

бразиши кадро. Срце е човеческо мека-
ной лопши подобно, коя се шаки ош по-
спанка свог сушиши зачне. У какав ю
калуп мешнеш, у каквом ю калупу,
докле неопвердне, уздржиш, шакови ће
изглед, шаково ће ешесшво до конца
задржати свога. — Сваки е родишель
убійца дешеша свог, на коег воспитаніе
или ни мало, или мимогред само гледи:
у гадном и ужасном суевѣрію живећи,
да, ако е добро родило се, добро ће и
биши. О! колико е земля суунцаа,
колико небо ангеелаа кроз ово несрешно
предсудіе изгубило!

Добр. Я не мислим ни мало друго-
ячіе браше мой. Добро е воспитаніе ка-
пишал, кои сваки ош родишеелъаа као
ош дужнійка свои праведно искаши може,
кои клешву синовлѣву на ошца, кои
кleshву ћерину на машер правда, ако га
им спекли и по себи оспавили нису.

Млад. А друго погледай на бога-
ше великаше наше. Колико ћеш ии на-
ћи, шшо шруншашима подобно мед,
кои шрудолубиве пчеле державне, кое
вечишим зноем украшени земледѣлци у
ошечесшва кошницу безуморно собираю,
у гнусной ленокши саранѣни, у грозном
пороокаа мору волнујућисе шроше! Не

зна опечешво за нѣи, да су синове нѣгови, не зна Владѣшель, да поданике у нѣима има: едина земля спенѣ, шереш нѣиов осећаюћи. — Богапшсво може шакове и мое синове учиниши.

Добр. А зар нема великашаа, кои имѣніе свое само зашо уважаваю, шшо многе сузе осушиши, многе уздисае ушполиши, многе привашног и публичног нещасшія корене испребиши могу; кои цели живош свой милог опечешсва кориспи жершвую, кои славним предкова свои дѣлма нове надплефу венце? — Я сам пре, кад сам у граду біо, и мога и швога живоша к' свеобщой ползи управленіе у доброг владѣшеля нашег руке предао, кои ме с' овима речма предусрешне: добро си ми дошо сладки сине мой! о како мало има, кое не корисполюбіе, но чиспа к' опечешсву любов преда ме доводи; при первой прилики, гди вас двоицу упошребиши могу, небу забораши на вас. — Ми ћемо поред богапшсва нашег видиш више добра учиниши моћи, него да га имали не би; а шако ишо можемо и децу нашу воспитати. — Но на шшо шолике речи? Ево гледай! (*извади му из недаара напир едан*).

Млад.

Млад. Шта е то? Царски печат?
Царски подпис? Шта радиш ти са мною
Добролюбом?

Добр. Уступам теби и своме по-
шомству навек половину спаилука мог,
с' царским дозволенѣм и пошверженіем,
као што ти ова диплома показуе, коју
ти е Владѣшель дао. Па сад край!

Млад. О Младене! Ти оћеш сунце
да надсвешлиш, оћеш Добролюба добро-
шом да надвладаш! — Добро браће!
Кад е шако већ, а оно ће Младен опсад
Бога молиши, да мене Царем, а тебе
просяком начини, па да теби онда кру-
ну дадем, а я швой подерани гунац о-
бучем.

Добр. Купио сам у граду Фодору,
Евици и дечици нѣовой опеш по два пара
альйна, као што смо сваке године чи-
нили. Идем сад, да им опнесем. (зазвони)

Млад. (тргне се) Фодору идеш?

Служитель. (удѣ) Заповедайше.

Добр. Ићи ћеш кудгод са мною.
(Служ. оде.)

Млад. Па дай, да им я опнесем;
ти си им сваке године досад опносио.
Дай мени, молим те Добролюбом.

Добр. То да си лане искао; а сад
си ти Спаја, како год и я; купи, па

им и ши поклон учини. — Та я се више радуем, како ће дечица Евина око мене скакати оп радости, кад нове шарене альнице опазе, него да нам се сандуци јошп више благом напуне.

Млад. Е добро, а ши дакле иди.

Добр. Я и ођу. (*рукую се, Добр. оде*).

Млад. (*сам*). Ах! шта ћу радиши, ако му Теодор искаже, што с мени данас опкрио; кое би волео, да Добролюб не дозна, него сва сокровища, која грдна ушроба земна у себи сакрива. Велика ме е справа напала; да Бог да, да на добро изиде! — Ал можда се шек залуду спарам и плашим. — Тако е човек. Нђму би сређа са свим непозната била, да сваки час несређу пред очима своима не види; и гди свеобщег шеченія свешског у променоспвараню силе изнемогаваю, шу он сам, као из уродка (*иншикша*) неког, несшертљив шражи, шта би му сређу нђгову мало огорчиши могло, и не знајући, да шо чини, да би само нека сладка магновенія за шо купиши мого. — Црногрозни облаци мораю често висине сширне оп нас сакриваши, да плавшнозлашна неба ведрина дражешши свое за нас изгубила не би. — (*окрене*

несе к' портретима) Красно добро мое, изрядни Добролюбe мой! Више важи половина, кою ши мени с' опредѣленіем покланяш, него цело добро мое, кое сам я, у швоим доспойним рукама опкривено, у ньима оспавіо. О! кад љу доброшу швою угледаши: ер преспиѣи ю смершне силе нису вредне. — (зазвони)

Служитель. (удѣ) Шпа заповедаше Господине!

Млад. Кажи Добролюбe, кад додѣе, да сам я Учишелю Марку опишо. (оде).

Служ. Ово е чудо, како се Господа моя радо имаю. Да нису обоици бркови прокліяли, мисліо би, да е едан опнъи женско. Та они би живош едан за другог изгубили. — Кад би я іошш едан живош имао, или барем іошш полак, онда би и я драговольно едан за Фему мою дао; али шко би луд біо и ово мало живоша, шпо имамо, за едну женску главу изгубиши?

Служавка. (напрасно удѣ). Тако ли е Спево, ели? А я сироша да десеш живоошаа имам, и опеш би, чини ми се, едан радо за шебе дала.

Стеф. Ес! Та я сам шо само на примѣр казао.

4 *

Фема.



Фема. Чеспіе би ши Фему твою надгледао, да ши ню шако радо имаши. Опшад сам ши одну кишу цвешња преправила; ал шебе нема.

Стеф. А шко ће око Господе лебдиши? Та да се могу у проицу прешворити, па да ій шако служим: ер знаш, како су нам добри. А я сам много и лепши девояка опш шебе видіо, па се опеш ни една іопш похвалиши не може, да сам ю само дуже погледао, а камоли полюбіо, осим шебе едине.

Фема. (*срдито*). Кад ши се друге девойке опш мене лепше виде, а оне ши начаш; шаш и мой округли образи кога надбу, коме ће они најлепши биши. (*кроз плаз*) Ал ши нећеш швое Феме наћи.

Стеф. Гледай ши нѣ; како се фришко напуући! Я сирома угадвам Господи, колико више могу, да ми се жениши, и шебе узеш — —

Фема. (*трене се*) Шша кажеш Сшевко? — Да, ши мене шек вараши.

Стеф. А шша би ше варао? Я оћу опш шебе госпою да начиним: ер прем да ми нисмо баш прави господари, ал шек опеш смо господа проћу просши людій; како човек сордуме не носи, шаки

е кавалир. А ти кад нећеш, а ти се удай за проспака, па еди ечменицу и прою.

Фема. У нашем селу хвала Богу и найвећи сирома лебац еде; ечменицу и прою еду у другим селма, коя богашіе спаіе ош нас имаю. — Али ти нећеш швое Феме наћи.

Стеф. Запо ти немай бриге; у девојкама хвала Богу нема оскудице, ма најгоре другоячіе године биле.

Фема. (ецаюћи) Па — зар би ти Фе-ему швою — тако лако за-боравиши мого?

Стеф. Оди да се полюбимо, пак онда аліяц.

Фема. (полюбесе). Ел ти іошш сладак мой полюбца?

Стеф. Я сам се боме забунію; дед іошш еданпуш да видим. Али чекай. (извади из джена, и метне у уста едно парче шећера). Дед сад, да видим, сли ишпина, да е полюбца женски и ош шећера сладь, као шно се говори. (Фема га полюби). Та шећер е суопарна дивяка проћу швог полюбца. (баци га из уста). Дед іошш еданпуш, дед іошш еданпуш сладка моя Фемице. (полюби га она). Но, ако су и вама женским а-вако

вако сладки мужки пољубци, по би ми могли чишаве продавнице оп сами пољубацаа опвориши. Я нека нисам пошшен човек, ако онда сви други шрговци по-банкропирали неби. Дед ме йоши едан-пуш пољуби, молим ше.

Фема. Аа майшпоре! Добро ше знам, да су ши шако сладки пољубци мои; скупо љу ши й оп сад продаваши, че-кай само!

Стеф. Макар ши за сваки десеш дао, не марим.

Фема. Но я идем; боям се да Го-спода не додбу.

Стеф. Доћи ће да! Граф ће код Оодора сигурно до подне оспаши, а Мла-ден оде Марку, од куд се шако скоро не долази. Й шамо има, шко зна слад-ко любиши.

Фема. Ала молим ше, ели испи-на, да ће Господа наша сваки по одну ћер Маркову узешу?

Стеф. Ние већ йоши нишпа! Узе-ће они ћери едног сиромаха Учишеля сербског.

Фема. Па зашто не би? Могу они поред ньи двю сретши биши, него да се Бог зна оп каквог племена ожене.

Ст. Ешт! А гди е Марку благо!
да уз ћери даде?

Фема. А куд ће им веће благо ош
ћерій Маркови? Оне не ће по чишав дан
пред огледалом вукле завіяши, него ће,
као чеспише домаћице, на све у двору
свое око имаши. Добре су, да им пара
пражиши преба; а и лепоши ньовой ни-
какве мане нема.

Стеф. Та и я би се радовао, кад
би шако добре госпое добили: ер шежко
служишельма, кад им е госпоя аспида!

Фема. Не знам, зашто би им дру-
го ньи двоица шолико презееншаа пра-
вили?

Стеф. Та они и другом многа до-
бра чине; а валяда се нису у сваког за-
любили.

Фема. То е исшина. Шпо кажу,
да е Граф Богдан добар біо; ал ньи га
двоица сигурно превозилазе.

Стеф. Благо нама поред ньіове до-
броше! Та болѣ е овакову господу слу-
жиши, неголи невалялим людма запове-
даши. — Но айдемо, да нас овако за-
едно не запеку овде.

Фема. Айде боме. (оду)

5. П О З О Р И Щ Е.

(*Кућица рибарова; под великим багрен-
ном играјоше двое дегице нѣгови; Тео-
додор с' удицама на рамену изидѣ
с' Евом из куће*)

Ева. Па оћеш дуго оспати Теодоре?

Теод. Докле год шорбу мою не на-
пуним, не ћеш ме видиши.

Ева. Не знам, на што нам коли-
ка риба?

Теод. Сад не идем за нас. Ти си
добила већ данас едног лепог шарана. Све,
што ћу год увашиши, све ћу у двор опи-
неши; знам да су већ рибе жельни.

Ева. Добро Теодорко мой; да Бог
да само, да лепо што увашиш, ма и не
било много. (*Теод. оде*).

Ева (сама). - Хвала шеби премило-
спиви Боже, кад си ми овако доброг
господара дао! Други се неваляли муже-
ви саде у ладу прошежу, а њоши горе
несреће у крчми ждери, кућу своју у-
пропасѣую, са жене и деце свое скидаю,
и за пиће даю: а сладког Теодора мог не
мрзи ни по припеки овой радиши. Све
ми друуге мое завиде за нѣга. — Иди
ми Андро донеси малу сполицу, а ши
Еца

Ецо преслицу. (деца оду) Сладки Творче небесни, дао си ми доброг мужа, па и добру дечицу. Куд ће већа срећа на земљи?

Деца (донесу). Ево мамице сладка.

Ева. (излюби њ) Ви сте добра дечица моя; благо майки, ако шакови будете, и кад нараснете. Сад се играјте лепо, а ја ћу вам певаши. (*седне под багрени предурки*). Каква сам ја некад певачица била! а сад гошова ништа не знам. Ал шако е, кад ме родитељи мои ни читати ни писати научили нису. Благословен Немац! Он ако е и најсиромашнији, ал е тек у школи што полезно научио. Да ми Бог само дечицу мою поживи, нећу ја слепо код очию оспавати. (*Поћути мало, онда погне певати*)

Пошекоше из гоора зелени
 Слабомоћна два пошока млада,
 Не марећи за ветар, за бурю,
 Жуборећи преко пилка снежног,
 Жуборећи, шалу проводећи.
 Током рѣке из њи се родише,
 У власи бурѣ себе предадоше.
 Една грудву сувог носи злапа,
 Сувог злапа јоште не радъеног,
 Што упорност никад не познае,

Кое

Кое не зна неприяшель биши,
 Ни каквой се сили прошивиши,
 Него свакой прелюбко усшупа.
 Друга носи едан камен драги
 Крепосшию свойом поносиши,
 Тогунасшога сердца юначкога:
 Само га е, прем е меко, злашо.
 У окове свое премамиши
 Вредно, собом вечно оковаши.
 Дуго шеку рѣке младолике,
 Чешо равна носеѣ' огледала,
 Чеш' олуйом сердце волнуѣи,
 У шаласе бурне узмуѣене;
 Дуго шеку една покрай друге,
 Хишре жельом: да бил' се саспале,
 Да бил' брега веѣ кадгод неспало
 Зеленога, шшо им шоок расшавля.
 Брига мрачи свешлосш дїаманша:
 Како б' злашо са собом слюбіо.
 Злашо с' чини, канда се поноси;
 Ал у себи вїйс проклинѣ брежни,
 Шшо им не да сасшани се младим.
 Висина се брежна поодоли,
 Видише се рѣке уеднене,
 Недра своя у едно сливена.
 Пружа руке нѣжно злашо жушо,
 Грли зрачи деманш око враша,
 Кои му га драговольно пружа:
 У предиван персшен се сгрлише,
 Ни-

Никада се више не распаше,
 Оплешише у вечности мооре. —
 Тако распе момче и девојче:
 У дешиньспву играчке шражећи,
 Не знајући за волне душевне.
 Младост иде, любов с' собом носи,
 Коя води многе прашіоце:
 Саме спрасни сердцоборишелне.
 Діяманш е сердце юношеско,
 Меко злашо сердце девојчко.
 Благо њима, ак' у перспен спупе,
 Красни перспен: живош срешног
 брака!

(Добролюб се покаже, и слуга са свезком великом; стану, слушајући Еву не видећу њ).

Ева. Боже мой, како шије у мое дооба младеж весела била, све е певало, куд се год окренеш; а сад гдигод кое видиш, све е невесело и намршшено, као-да е чишав свеш на њга пао. Но ніе ни чудо. Какви су люди саде; чудим се, да Бог све радосни са земљ не покупи. — Тко би се ош покойног Блаже шолком злу надао, да он Графа Богдана у гробу шако безбожно превари, да он Младена родьеног сина његовог за мер-

мертва прогласи, да би само сина свог
Спаиом начиниши мого.

Добролюб (на еданнут искрсне).
За Бога Ево, шпа ши рече?

Ева. (пробледила*). Шпа Господине?

Добр. Немой ме на ново клаши,
већ говори: шпа е безбожни ошпац мой
учинио?

Ева. (кроз плач). Я не знам нишпа
Господине.

Добр. (тихо). Та шпа плачеш?
Ти се немаш ни чега бояши, ни ош
Еодора: зашо ши я добар споим. Ош ко-
га си чула ши шо Ево?

Ева. Шпа Господине? Я нишпа
чула нисам.

Добр. Опеш она. Та буди памеш-
на. Ти шо мени казати мораш.

Ева. Убийше ме болъ: ер нисам
вредна, да више живим.

Добр. Дакле ши волеш, да я пу-
спаия сладког мога и швога Младена до-
бра будем? Та ако си ши добра, шреба
да се радуеш, шшо ћеш ме из шаковог
зла избавиши.

Ева. Јо несрешници мени, шпа
сам урадила! С' каквим ћу образом Ео-
дора мог дочекаши!

Добр.

*) Причаст.

Добр. Та и он ми мора све казати,
што год зна.

Ева. Дакле чекајте на нѣга Госпо-
дине.

Добр. Али он кога си ти што чула?

Ева. Юпрос он нѣга. Али ми он
ніе што казао, него е само сам са собом
о шоме говоріо, као я што сам саде на-
опако и у зао час чинила; а я сам слу-
чайно му прислушкивала.

Добр. Не у зао час Ево, него у
добри, у свени час. Сам е Промисли-
шель небесни шако уредіо, да се ово
грозно опца мог дѣло чрез шебе опкрие,
а чрез мене, колико могуће буде, по-
прави. Но како Оодор ніе што барем
Младену моме досад казао?

Ева. Он е юпрос све обширно нѣму
приповедіо.

Добр. (тргне се). Дакле Младен
већ зна за што Ево?

Ева. Знаде Господине, болѣ него и
я и ви.

Добр. Па шта е Младен на што оп-
говоріо?

Ева. Я сам ій кроз прозор слуша-
ла. Найпре е Оодору пребаціо, што му
е што опкрио; па му е онда наложіо, да
о шом више ни речи никад не проговори.
Запо

Защо ми найвише и еси Господине;
 шпа! ќе мислиши о мени Младен, кад
 чуе, како сам га неопице горко увре-
 дила.

Добр. О непоспизимо Божеспво!
 Та ели Младен едан оп швои ангеела не-
 бесни, кои е само за време к' нама се
 доле сишо, да нам пуш к' добру пер-
 шом своим покаже? — Красно добро
 мое, како се усудуем я шебе човече-
 ском любипи любовю, кад су сва дѣла
 швоя вишеземна дѣла? Найкрасне е серд-
 це човеческо проћу швога сердца, као
 посведневни славуј поред Фвиікса без-
 смершног. — Свеша е природа у безпо-
 грешним дѣлма своима без сумнѣ перви
 пуш помела се онда, кад е шебе, да се
 као човек родиш, на ову созданија своег
 грудву у женску меншула ушробу. Хи-
 ляде јошш посшепенно совершени шпа-
 рооваа мораю по воздуху до оног плови-
 ши, за кои е шебе свемогућспво опре-
 дило. Небо е за швое сердце спворено,
 а не шрошна земля, ни смрадно шѣло
 човеческо. — Сладка дико моя! Ти не
 шеде ни половину собшвенног добра
 швог драговольно узеша. — Ах опче
 мой! Толика би сина швог доброша би-
 ши морала, да дубоке невалялог дѣла
 швог

швог записе изглади и избрише! (хода мало руку на телу держећи). Дай овамо шу свезку (на слугу). Ево, я повпоравам усердну благодарносш мою за оно добро, кое сше вас двое Младену моме чинили. (даде јој)

Ева. Ах Господине! То я данас нисам заслужила.

Добр. За данас те не би доволно наградиши мого, да сам перви Цар на земљи. Сад с' Богом!

Ева. С' Богом ми пошла. Захваљуем лепо Господине. (*Добр. хитро оде*).

Ева. (сама). Нисам я могла лепо мирно седиши, него сам сама са собом говориши почела, као да сам из памеши изишла. (*развје пакет*). Гле колико шу парчеша има. Гле дечице, какве вам е лепе альнице Господин Добролюб до-нео.

Деца. (скакућу альине грлећи). О благо мени, благо мени.

Ева. Па гле, и ове године сваком по два пара: а шо све зашо, шшо сам я Младена сладког одоила и одержала. То е за приповесш, како се ова два младића милую. Да ніе Добролюб и Младен, заиспа им не би веровала, да се не прешвараю. — — — — Чиспо се радуем,
кад

кад с' едне спране помислим, да ће барем сирома Младен спаилук свой добиши: а Добролюбу не ће сигурно поред нѣга криво биши. Кад е он (*обазресе*) —
 яо мени, ево већ Оодора, шна е шо? — — —

Оеод. (*лутит мало*). Ево ме већ.

Ева. (*уплашена*). Тако брзо Оодоре?

Оеод. (*бази одну кесегу пред ню*).
 Колики шруд, шолики плод. Ту сам кесегу на последню глійшпу увашио, а с' другима сам рибе пошпено парашо. Я сам данас, као злоковарни човек, кои другом враш сломиши желећи цело имѣніе свое у процесе пошпроши; па док процесс добіе или изгуби, шамаи кеси на дно доспе. — Валяда шо на смрш мою слуши, а?

Ева. Па не можеш на добро шшо слушиши, него на смрш?

Оеод. Та я шо не наслууши, ако ю сам владанѣм моим не дозовем. Будале све кажу: наслушио е овай ово, онай оно; а ни гди не чу, да е шко хиляду дукааша наслушио.

Ева. Ево видиш, шна нам е Господи Добролюб донео.

Оеод. Лако е поред шако добри людій овакови рибар биши, као шшо сам я данас.

Ева

Ева. Ёли Оодорко мой? У Неделю
ћемо сви нове альине обући, па ћемо у
цркву ићи.

Оеод. А зар се у цркву без лепи
альйна ићи не може? Ти биси, да мо-
жеш, шакова испа била, као градван-
ске даме, кое у храм божеспвенни запо
само иду, да лепе альине, умацкано
лице, и силом шанки спрук свой на по-
зорище мешну. И оне мисле: биле су у
цркви, ишле су се Богу молиши, и да
су добре хрiсћиянке. Жалоспна им мо-
лишва ньюва, кою обичая само ради, а-
ко и чине, измрмляю, око себе као бе-
сомучне звераяући. — Повольне би ша-
кове чиниле, да код куће пред милим
огледалом своим седећи осшану. Дали
би душу свою у нѣму огледаши могле,
колико би пшпнаа *) на ньюзи видиле,
коя се белилом замазати не даду! —
Ваш ћемо и запо у Неделю спаре альине
за цркву обући, да новоспю нашом очи
и мисли людске ош Бога к' нама не опвра-
ћамо.

Еса. Добро Оодорко мой. Та ти
знаш, да шшо год ти рекнеш, да е шпо
Еви швойой како год свешо. А да за-
шшо

*) Флекс.

што люди говоре, да су градъани шако памешни?

Оеод. Они виде и сами, да нису памешни: зашо се шако и не називаю, него кажу, да су изображени. Кое год код њи женско незнаде на сваког, кога срешне, лепо зубе изкесиши, и пред сваким ноге мало сгрчиши, коя не зна у друшву у два у шри езика много, празни понавше, речій говориши, коя се пред другим ош спїйда зарумени, шу сви у граду за проспаку держе, ма да е она најпослушнїя кѣи, најприлѣжнїя домаѣца, најиѣжнїя супруга. А мужкарци се они за просвеѣене суде, кои су кроз многе школе, макар и као гуска кроз воду, прошли; кои су кудгод пушовали: прем да се с' пуша често гори и лудѣи враше, него што су ошишли; далѣ кои лепо и памешно, и макар о шилу и канану реч била, важно говориши знаду: прем да им е едно дѣло, кое започну, лудѣи и горе ош другог. — Многи би ош њи о умѣрености, о любви к' ближнѣму и о другим красне добродѣтели грамама чшаве књиге написати умели, прем да им сердце њїово у гадной пороокаа друшви непреспанно блуди. То-лико су градъани моя Ево, не сви, али

по-

понайвише, спранпушицом неком оп
правог душе изображенія удалили се!

Ева. Боме ше я слабо разумем,
шпа говориш.

Оеод. Радіе я поред доброше швое
незнаншво шерпим, него да си ми по-
ред Ніонине мудросши неваляла. (*На
страну*). Тежко оном, кои у супруге
избираню превоспишану шражи многозна-
лицу, не гледи на перва доброй супру-
ги нужна качесшва! Он ће сигурно или
маймунку изучену, или изшколовану до-
биши лисицу; и у меспо, да свени союз
брачни дражесшни венац буде, на кои ће
взаимног благополучія своег бисере низа-
ши, научиће шакови несрешни супруг
іошш на земљи паклене познавати муке.

Ева. (*сметена*). Господин е Добро-
люб казао, да ше у двор пошлѣм, кад
додѣш.

Оеод. Зашшо?

Ева. (*у растекој буни*). Я — не
знам.

Оеод. А шпа си ша шако поцрве-
нила!

Ева. (*падне на колена*). Ах Оодо-
ре! Ева ше е швоя јако увредила; оѣш
ли ши нѣози опросиши?

Оеод. (*подигне ю*). А како си ме
увредила? 5 * *Ева*

Ева. (кроз плаз). Данас сам ше перви пуш у живопу моме преварила; па сам и још горе нешто учинила. Ја ши се живим Богом заклинѣм, да нећеш по више никад опш Еве швое доживиши; само ми сад опросши.

Теод. Та добро, ја ши у напредак прашшам, ер видим да се каеш; а шшаси урадила?

Ева. (полюби га на срце). О! како си добар. Ти си још болји опш Еве швое.

Теод. А како е Евица моя мене преварила?

Ева. Ја сам јушрос цели разговор швой с' шараном чула, а слагала сам ши, да нисам. Нисам шела да ше забадава у немир посшављам, а мислила сам сиропша ни глувой земљи никад ни речи о шом не казаши.

Теод. (тргне се) А зар си коме казала у зао час?

Ева. Ја опоич седим ен' опде под багреном предећи, и, не видећи Добролюба, гди ме слуша, почнем наопако сама са собом говориши о оном, шпо сам опш тебе јушрос за Младена нашег чула. Добролюб као спрела преда ме излеши, и шшакко ме нападне, да сам му све, шпо сам год знала, казаши морала. (Дигне руке

мо-

Молећи). Я не заслужуем, да ми опросиш; али се смилуй на швою Евицу.

Теод. Гди смо, шу смо; што ћу ши, кад е шако.

Ева. О само ми сад опроси сладки Оодоре мой; я нисам шела, да ше увредим; Бог сам зна, како е шо догодило се.

Теод. Та већ сам ши у напредак опросио; да шпа ћу.

Ева. Али немой на Еву швою шако намргодъен гледаши; ша ши знаш, да ши досад, опкако с' шобом живим, никада прошив волѣ швое нишпа учинила нисам; ели Оодорко мой?

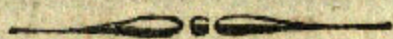
Теод. Еспн злашо мое. (*полюби ю у тело*). Иди само за швоим послом, не могу се я на шебе срдши.

Ева. (*полюби га у образ*). Та водем не живиши, него да ме ши срдшо гледиш. (*оде*).

Теод. (*сам*). Шпа си изгубіо Оодоре у најнепосшојніем меуру свешском, у богашшву швومه градском, кад си шаково на селу нашо! О додъише све високоумне ларве градъанске, да се ош едне просше селянке найумилной добродѣшели женской научише. Били градъанка пред своим увредѣним супругом клечући
опро-

опрошшенѣ искала? — Били само признала кривицу свою, да баш и види, да е крива? — Сладка Евице моя! Из тебе учим, да би нам многе найкраснѣ добродѣтели ћери непознаше биле, кад не би погрешака медју людма било. Гди би покаяниѣ, гди би опрашпанѣ, гди би често и великодушнѣ и благодарносш, и други найдражеснѣи сердца човеческог цвешови саранѣни лежали, кад би люди са свим безпогрешни били? (*Ода мало ћутаюћи*) Како е тежко зло прешапши. Да га у срце земно закопаш, и опеш би пукошине себи начинило, и на свеш изишло; и ако причинишеля свог овде на сунцу, да му злосмислено чело нѣгово собом угади, не надѣе, гробницу му нѣгову испражуе, да му благоречиве надшисе лажне изгребе и измрля, да плочу наопако окрене, и невалялсшво нѣгово скаредним приписцем персшом своим дубоко запара, да га се попомсшво грози, да га вечносш суди! — — — Шша ће се саде из шога родиши? Ако е Добролюб онакови пришпель, каковог е Младен данас себе показао, о! онда не спой ни едно суцесшво човеческо, кое медног пришпельсшва некшара юшше окусило ниси, не губи живоша далѣ, не-

го шражи сладоси ову, над којом ни
 небо сладоси нема. Я сам ю нашо, я
 ю уживам у добре супруге мое обяшю.
 Благо оном, кои се овде мени уподоби-
 ши може, ма и юши маньи ош рибара
 біо.



II. Д Ъ Й С Т В І Е.

I. П О З О Р И Щ Е.

*(Из далека се види простолена куќа;
близу красна баџа, у којој под ве-
ликом липом Смиля и Јула везу)*

Смиля. Есам ши казала, да ћу ше
спићи? Ево гледай!

Јула. То не нишпа чудо; учишель
преба увек ош ученика болѣ да знаде.
Шшеша сеeko шшо немамо јошш едне
младѣ сесприце, па би онда опеш я ню
лепо учила, све шшо сам год ош шебе
научила.

См. Шпа ћемо, кад смо сиропе
саме!

Јула. А ши си ош покойне мамице
наше све научила, ели сеeko сладка?

См. Ош нѣ Јуцо; све, шшо год
знам, све сам ош сладке мамице наше
нау-

научила; и зашто ю не могу доволно у гробу њном благосиљати. — Та шно е шрудила се, да научимо шпогод, шно е јошнн више гледала, да добре будемо. У свечане дане, кад друге машере у граду едва дочекаю, да се ош деце свое о-просиши могу, и друге у непослици посѣцаваю, она би, ако би лепо време било, нас кудгод извела, любко нас говором своим забавляюћи; или би нам код куће приповедала, али не о вукодлацима и гвоздензубама, као шно друге луде машере чине, него о доброй и о неваляной деци, како су добра деца после сретна, а неваляла несретна била; или друго шпогод лепо! Па е шако сладко говориши умела, да су многе мале и велике девојке из сосѣдства к' нама долазиле, само да ю слушаю. — Све су коцшнице наше у граду плакале за њом, кад е умрла: ербо су знале, да њози благодариши имаду, шно су добре ћери имале.

Юла. (сузе бришући). О камо срећа, да нам е јошнн жива; како би јој саде добро било поред нас двійо! Ми јој не би дале ни дирнуши у посо.

См. Мислиш, да би она без посла живиши могла? Радила би ова више, него

го нас оба две, докле би год рукама мицаши могла. Нема шакове машере нигди на свешу, као што смо ми Јуцо имале. (*Дуго поћуте радећи*).

Јула. А како нам шолики везови сееко; што ће их носити? Ташица их већ веће да носи.

См. Нека спое, неће се поквариши.

Јула. А како би било, кад би ми Добролюбу и Младену свака по едан пар везени кошууля от дереклија дале? Видиш, колико нам они добра чине, а ми њима никад ништа.

См. Та ти знаш, да Господа везене рукаве не носе; што е код њи просно штогод а не сад у моди.

Јула. А да се шакова мода уведе?

См. Шта е по моди, оно е лепо, ма да и најпросни проспаци шако носе. Да кои от граданаа опанке обуче, спешина би их било, кои би шаки, као маймуни, на њга гледећи опанке пообували: па би што онда било по моди.

Јула. Али ша лудост влада само по градовма; а Господа наша не видим, да се по моди држе. Ош како их познаем, све гошво на едан крой альине носе, лепо крошке и алваше.

См.

См. То е истина; ал они би се опеш знам спидили сербску оп њерђелија кошуљу с' везени рѹкави обући.

Юла. Та добар се Србљин ни чега не срамоши, што е год сербско, развѣ ако е зло или непаменито: а они су заиста Србљи, каковима мало подобни има. Не знаш, како би желила Добролюбу едан пар лепи кошууля поклонити; а ши би си опеш Младену могла.

См. А зашто баш ши Добролюбу, а я Младену?

Юла. (поцрвени) Та — мени е сведно.

См. А шта си поцрвенила? Зар ши Добролюба волеш, него Младена?

Юла. Та я нѣи обадвоицу радо имам; ал видиш, како е Добролюб добар; видиш како Младен поред нѣга, како год други Спаја, живи.

См. Младен би на нѣговом меспу шо исшо чиню, я би се на шо заклеши могла.

Юла. Ал е Добролюб опеш больи оп нѣга. Видиш како он, кад нам год додѣе, и мене срцем своим назива, и са мном се разговара и шали; а оп Младена я шек гдикою реч чуем, кад е код нас, него само: помоз' Бог, и с' Богом.

См.

См. Ти ћеш се чини ми се у Добролюба залюбиши, ако већ писи; али се чувай; мисли увек, да е он Граф, а ши ћи сиромаха Учишеля.

Юла. Не бривисе ши за мене; чувай се ши само, да се у Младена швог не залюбиш.

См. Я немам ни какове разлике медју њима. Рекла би испина и сама, да Младена радіе имам; али кад нам Добролюб додје, шако му се обрадуем, као да би родјеног браца нашег у њму угледала.

Юла. О камо срећа, да нам брацац наш додје! Я би га и ош Добролюба чини ми се радіе имала. А зашто е он ош нас опишо секо молим ше?

См. Чула сам ош Ташице, гди е Добролюбу и Младену медју сузама приповедао, да е брацац наш у високе школе идући нешто против закоона школски погрешіо, и да су га зашо из школе изключили; па ошшад му ни гласа ни прага нема. Можда е одавно већ сирома гдигод ош зиме или ош глади погинуо (сузе бришући).

Юла. Сирома брацац наш!

См. Ах! ша живош би мой дала, кад би брацац нашег за њга добиши могла-

гла-

гла, да старог опца нашег ушѣшим: ер шо ће нам га Юцо пре времена у гроб опшвући.

Юла. Тьуши, ево опца. (*ћуте ве-зећи*).

Марко. (*озбиљностан*). Еспел се већ умориле сладке ћери мое?

См. То би срамоша било, кад би без младе здраве девојке уморио.

Юла. Могле бисмо овако чипав дан седиши, само кад огладниле не би.

Мар. Имам вам шпогод ново ка-заши, ако спце, а знам да спце, чуши раде.

Юла. Сигурно из града.

См. Ваљда се коя декојка наша опеші удала.

Мар. Удале се две; али да знаше, шко су младоженѣ; а познаеше ій врло добро.

Юла. А шко су Тапице?

См. (*пробледи*). Я знам шко су; Добролюб и Младен.

Юла. (*поцрвени*). Да! Не би они шо нама напред казали.

См. Е па казаће нам; знам да сва-шови без нас биши неће. Само да се о-ће срешино ожениши: ер нѣи двоица за-служую заиспа најболѣ и најлепше де-војке на свешу.

Юла

Юла. (*невесела*) Я би сам до век плакала, да нѣи двоица несрешни буду. (*Погледи отцу у очи*) Ви нас шек само вараше шапице; еше, да нѣи испина? Другоячѣе ваше лице изгледа, кад ви шшогод обиспину говорише.

Мар. (*смеиући се*) Саме сше криве, шшо сам вас мало преварио. Тек я шшогод ново реко, а ви шаки на удадбу додѣосше.

Юла. (*весела*) Дакле нѣи испина, да се Добролюб жени?

Мар. Нѣи дабоме.

См. Ни едан, ни други Тапице?

Мар. Ни едан, ни други; али сам баш мало пре шу лѣпу новину из града доbio, да е Добролюб, кад вам е оно предѣе нове альине из града донео, код Владѣшеля дозволенѣ испросио, да Младену половину целог спаилука свог покони: и шако е саде Младен, ако йошш и не зна, наш спаия шако, како год и Добролюб.

Юла. Сладки Добролюб! Видиш секо? Есам я шеби казала, како е он добар.

См. Заисна е добар предобар Юцо; али кад на Младена помислим, онда
нѣи

не Добролюб ништа много учинио; я би му на Добролюбовом меспу и полак живоша мог чини ми се поклонила, а не полак добра мог. — А да сам мужко, я би на колени донде пред њима пузила, докле и мене не би у красно пріяшельсшво свое пріймили.

Мар. Али не зашо, да и ши спаном поспанеш?

С.м. Не опац сладки, шако ми среће мое не; макар ий служила: само да ми шако добри буду, као шшо су они едан другом.

Юла. Онда би ши секо чипав свеш завидиши мого.

С.м. Ми се разговарамо Юцо, а веез спов.

Юла. Есп богме! (везу оба две о-нет).

Мар. Радише мила децо моя, не-преспанно радише. Посо е найвеће среће, безпослица найгрозније несреће людске извор. Човек е на шо спворен, да ради. Тко се ош посла клопи, шога сама природа чрез шо казни, шшо зло радиши мора: ер човек мора ше мора макар шшо радиши, шео он или не шео. Зашо се ленокш подглавлѣ сапанино праведно назива; зашо се ош ленок човека

као

Као опш аждае клонити преба: ер из
нѣга се човек сваког зла бояши може.

Юла. Ви опоменише нас Тапице
сладки, кад год видеше, да смо ми ле-
не. Я водем умреши, него вама у сша-
росши вашой на жалосш и срамошу жи-
вити. (*Младен одастраг изидѣе, стане
слушати ѿ*).

См. (*дѣти, и полюби ю*). Благо
Смильи, кад шако добру сесприцу има.
(*Полюби отца у руку*). Никуд неће но-
га наша корачити, никуд око наше по-
гледати, никуд памеш наша полешити,
гди би знале, да ће нас и полак преко-
ран поглед опш вас предусресши.

Юла. (*претисне другу огину руку
на уста своя*). Заисша неће Тапице
сладки.

Мар. Благо опцу сваком, кои о-
вакова чада свеешу показати има; он не
може несрепан биши; за сваку ће несре-
ћу у нѣма лечишелни мелем наћи! Я
не завидим сунцу пресвешлом, што га
све небесне обожаваю звезде; не завидим
ни небу, пред коег величешвом и само
сунце горду главу свою понизно покла-
ня: кад на вас радосши очи мое бацам.
(*Раскрили руке*) Одише на ово срешно
сердце родителско, кое цело блажен-
ство

сиво свое из вашег бишія сиса! (*Оба две се умиљато к' њѣму пригрле*).

Младен. (*изненада*) И мене добри ошче, и мене као сина швог на красно срце швое пригрли, не били се и мое швога духом задануло, и њѣму подобно поспало.

Мар. (*слућено радостан*) Оди сладки сине! Никад ше ни една рука с' већим усердіем загрлила не. Оди, не билиши шужног сердца овог родишельског грдну залечіо рану, кое неспосну болю добропа мили ћерій мой шек мало ушисава. (*загри га и у гело полюби*). Краснопа душе швое чини ше доспойним имена не мог, но Досиѣевог сина.

Млад. О благо мени, кад е свеблагі Промислишель и мене у изрядног круга вашег дражеспни венац уплео! Вас ми шрое живош, кои ми премили Добролюб мой у чиспи равак препшвара, іоши више усладъаваше. О! моя е срећа непосшижима срећа. Сваки корак, кои год учиним, не нишша друго, него корак из рая у небо, из неба у рай.

Мар. Ах! зашто да ши родишелѣ немаш, коега би ангелско сердце спопинама майкій болеспну спаросш у младосш цвешпућу обрашиши вредно било.

Млад. Добре ћери швое велику похвалу шу мени опузимаю; нњи хвали, нњи благосиляй, кое ши шолике радосши шворе, да, кад би се све у бисерна зрна препвориле, не би ши све снежне власи швое довольне биле, да ий у гуспе нанижеш нійзове. — Красоша се сердца нїювог кроз умилност очійю нїюви и не хошећи издае, као месец умилни кроз шанане облачке ноће.

Мар. Испину говориш сладки сине мой! Кажу истина Мудролюбци, да човеческа срећа свагда у нїговим собшвенним сшои рукама; али на што би нам Создашель онда шолика шасшношворна чувшва уліо, кои побудишелне причине не у нама, но изван нас леже? Чувшва су наша широки пушови, кои срећи и несрећи свагда опворени сшое, без да е разум наш, слаби улазаакаа хранишель, несрећи свагда пуш препречиши кадар. — Совесш е моя опш сваког прекора чисша, сердце се мое и шим задовольшвом пиша, да сам собраћи мойой шолико добра чинію, колико су год силе мое издїйсшвовати могле: а шо е мнслим довольно за срећу філософску; па би ми опеш цело шасшіе мое без добри ћери мои као господска, ал пусша, паланна каква било.

Млад.

Млад. (к' дѣвицама) Како е шо сладко из премили родителски успа собспвенну чупи похвалу! Нема красне, нема пріяшніе награде за добро сердце депиѣ. — Како лепо ви знаше везши! Я да имам сеспру, све саме би везенѣ носіо кошулѣ.

См. Истина?

Мл. Пробайше, ако имаше волю.

Юла. И Господин би Добролюб ій носіо.

Мл. То сигурно, само да би ій имао.

См. Но добро; ми ћемо вам умеспо сеспаара доспа навезши кошууля.

Мл. О шо ће Добролюба више обрадоваши, него да му Бог зна какав дар учинише.

Юла. Ал му немојше нишпа о шом казаши!

Мл. Нећу ни речи.

Мар. Айде Младене, да видиш пешперу мою, кою сам ово данаа начиниши дао.

Млад. Айде опац; (поклони се к' дѣвицама) скоро ћемо се опеш видиши. (оду)

Юла. Виш молим ше секо, ніе се Младен ни мало променуо.

См. А зашто би се променуо?

Юла. Е, ша он е саде спаія, како год и Добролюб, па е опеш и сад шако ишо добар, као шпо е и пре біо; не поноси се баш ни найманѣ.

См. А зар би се ши понела, да саде на еданпуш спаиницом поспанеш?

Юла. Боже ме сачувай ош ше лудосши! Знаш, како Ташица каже, да е и онай човек луд, кои се на душевна преимущесхва поноси, а камоли на богашсхва, кое сваки час изгубиши можемо.

См. Како си дакле шаково шпо о Младену помислиши могла, кои е сав сама чисна благосш, чисна доброша, како год и Добролюб?

Юла. То е ишпина; нема ій чии ми се у чипавом свешу.

См. И нема ій; валяда ни ангели небесни больи нису.

Юла. Я ій обоицу не могу довољно радо имаши; ал шек Добролюб! Иѣгове сладке речи, оно велико умиљно око плаво, оно високо чело господско, коме се не би допало? Па іош шолико доброше, да он половину целог добра свог пріяшелю своме поклони!

См. То е ишпина Юцо; шаково срце и найславніег Цара славу помрачава;

али

али Младеново му е шако подобно, као да едно у обоици куца, као да су две ош едног исног сунца половине.

Юла. А где Добролюба!

См. Као да смо по нѣга поручиле.

Добролюб. (запурен) Добар дан лепошице мое!

Оба две. Добро сме нам дошли Господине!

Добр. (обзиресе) Ние овде Младен мой?

См. Ваш ево сад оде с' ошцем у пещеру нѣгову.

Добр. А гди е пещера?

Юла. (руком) Тамо у роглю баще. (*Добр. оде*). То нешто особино биши мора, кад шако ийши.

См. Валяда има што Младену казати нужно; ал е забунѣн нешто.

Юла. Па како му и забуна лепошоя. Изгледа испод нѣ, као румена зора иза облачка пролѣшиѣг.

См. Чувајде се ши ош ше зоре, да ши срданце швое не запали.

Юла. (кроз смей) Има хвала Богу доста воде, па ћемо га гасиши.

См. (смешуѣи се). Добро! добро!

2. П О З О Р И Ш Ь.

(Измедбу многи дрваа под едном пла-
зевном врбом у стѣни пещера, у
койой на асталу една велика кнѣига,
усред среде лепа женска сталница
*) от белог мермера, пуна огійю,
с' едном руком пруженом, другом
на сриу; многи изверугани путови
видесе). Марко и Младен идући).

Млад. А нашшо си полике спран-
пушице начиніо ошац? Ту би се човек
лако помести моґо: ер ваљда све не во-
де к' пещери?

Мар. Не Младене; едан е само пра-
ви пуш; други су све саме варалице.

Мл. Ти си с' шим нешино предсна-
виши шео?

Мар. Испина е; шео сам предсна-
виши пуш к' добродѣтели, као шно ће
ше и пещера увериши.

Мл. А зар е шако шежко до добро-
дѣтели доћи?

Мар. За несовершенспва пуно еспе-
ство човеческо шежко прешежко. Гди-
коіом многолишног сшабла нѣног вѣш-
вом груди свое накипиши не велики ше-
реш: ер нууждаа пуни живош земни мно-
го нам овде на руку чини; али испинне

до-

*) шпашуа.

добродѣтели свеешп редка су сердца
человѣческа у себе спавиши вредна.

Млад. То би онда врло мало до-
бри людій на свешу било!

Мар. Добри людій може биши, и
има доспа на свешу: ер ми сваког оног
за доброг держимо, кои перво ни како-
ва зла не чини, а друго собраћи своей,
у чему нибуд, гдигди добро указуе.

Мл. А да шша е дакле добродѣ-
шелан човек?

Мар. Добродѣшелан се човек само
онай може назвати, кои се не само сва-
кога зла клони, него и све еднако до-
бро, и по: како најболѣ може, швори,
али ни с' каквим приспраспием, него
само из едине чиспе к' добру любви.

Мл. А да зашто иначе люди добро
шворе, него само зашо, шшо е добро?

Мар. О сладки сине мой! Како ши
дражесшно ша незналосп швоя прикла-
дуе! Я би желіо, да ю люди из мое гла-
ве одавно избили нису. — Кудгод сунце
зрачне очи свое окрене, нигди мрака ви-
диши не може, све му се свешло чини, не
знаюћи, да у свою собспвенцу свешлосп
гледі. Тако е швое красно, али іошп
неискусно срце Младене; нѣму се сва-
шко добар чини, ербо е оно из саме спво-
ре-

рено доброте. Но увериће ше време, како најкраснја, подражанја најдоспойнја пред очима човеческима, дѣла човеческа из гадног чеспо извиру испочника.

Млад. Али како е шо могуће?

Мар. Како? Едног спра опш зла опвраћа, другог своелюбіе, шрећег чесполоубіе, славолубіе и друга безчисленна приспрасшја и спрасши к' доброшворенію побуждаваю? Колико іѣ има, кои собраћи своіой многа добра указую, али ни за шшо друго, него само: да ови доброшу ньіову по свеешу добую, и чесполоубію ньіовом со шим пресладку праве раану! — Есули ови добродѣшелни! — Права добродѣшель Божешву подобно без сведока у мраку, у шайни благополучія сіе семена, да се плодови ньіови изненада на уживашеля насмею.

Млад. Зашо я не видим опеш у добродѣшели никаквог тереша. Добром е срцу много лакше доброшворити, неголи невалялу зла чинити.

Мар. Свеша испина сладки сине мой, и швои уснаа доспойна! Но сердце шаково шреба да е у правом смислу добро, шреба да е чиспо, као чиспа голубом избрана пшеница, шреба да е швоме подобно. — Али шко е у мраку ду-
го

го живіо, шоме е мрак свешлости, а свешлости црна помрчина, и колико му више свешлиш, шолико му више очи заслепляваш. Тако су ишо и умне очи човеческе. Колико су се више у суешни пѣлесной упражнявале, шолико слабіе биваю за нагу свеше иешине саяносп, шолико неспособніе крапки к' добродѣшели пун угледаши, правосп иѣгову познаши, постоянно и крѣпко иѣга се держаши, и дѣлашеля ош превидѣваваюћи се чуваши спранпушійца. — Но айде да ши пещеру покажем. (оду у ию).

Млад. Каква е ово спалница ошац?

Мар. У шой сам спалници шео еднот добродѣшелног човека предспавиши.

Млад. А шпа значе ове очи многе?

Мар. Тим сам означиши шео, да добродѣшелан човек не шеба само она добра да швори, коя му случай на руку нанесе, него да еднако и свуда, куд се год окрене, сваку доброшворенія прилику навласпице шражи, и ни едну, ако само границе могућспва иѣговог не прелази, не пропуши.

Млад. То е добро. А шпа руке овако положене означаваю?

Мар.

Мар. Означаваю то, да добродѣшелан човек за дѣла своя ни какове награде, ни саму благодарност не пражит: ербо за све, што год швори, богашѣше у сердца своего задовольству ужива награжденіе.

Млад. Такови треба да е добродѣшелан човек. Ал зашто си женско лице изабрао?

Мар. Перво зашто, што е ош мужеског лепше, а друго, што е човечество на велику нѣжнога пола славу најблагородниим добродѣшели зрацима женска имена дало. Узми само: мудрост, доброша, милост, благодарност, любов, невинност, спертѣливост, као да су люди дражестно речій означенія нѣвог достоинства украсили прудили се.

Млад. И то е добро. А каква ши е ова књига гдна?

Мар. Из ове сам књиге Младене више научіо, него што би из свію други на свешу научили мого. Ош како сам к' зреліем доспео разуму, одунда сам еднако до данас увече, што би онай дан у мисли, у говору или у дѣлу погрешіо, у ову књигу записивао, и свако юпро по неколико листій из нѣ читаво, при свачему усердно каюћи се, и швер-

пвердо завѣщаваюћи, да љу онай дан с' колико могуће буде мањ погрешкѣй провеспи.

Млад. А добра, коя си учинио, не пишеш?

Мар. Пишем, али само она, коя после увидим, да би се још болѣ учиниши могла.

Млад. А зашто не сва?

Мар. О сине мой! Нема ужасниег, нема убишочниег ласкашеля на свешу, него што човек сам себи биши може. Кои добра собом учинѣна радо боядише, шай е најпречим пушем к' самолюбию упушио се; а самолюбие с' добродѣшелию у еднима грудма обинаваши не може. А друго, нишпа гадне не, него своя собспвенна дѣла, ма да су најболя, друго-ме приповедаши, и за сваким, као ко-кошка за яешом, какошаши.

Млад. Па имашли ши и сад ошаштогод у шу књигу записиваши?

Мар. То шoliko значи сине мой, као год да би ме записао: есамли и сад човек? А да никоем човеку дозвољно не свагда право мислиши, свагда добро швориши, уверићеш се лако, кад на испочнике погледити, или, да болѣ рекнем, на производителѣ жееля човечески,
без

без кои би човек паио подобно бездѣла-
шелан на едиом шрунуо меспу. Приро-
да кроз чувсшва семена у нас баца, из
кои у сердцу нашем желѣ изничу, кое
разум наш у, нѣов облик носеѣа, дѣла
преоблачи. Кад осеѣали не би, ни една
желя груди наше огранула, ни едиог к'
дѣланю побужденія имали не би; не би
смо нишпа на свешу, дакле ни добра
никаковог шворили. А колико е шо
несовершенсшво сладки сине мой, да и
наикраснїя дѣла наша ош слаби, ош ша-
ко ограничени чувсшваа нашїй необходи-
мо зависе! Чувсшва су едиини, и найбла-
городнїи жееля наши, извори. Човек
види, гди све око нѣга гине, гди сваким
шренуѣем неброена суцесшва живеѣа
грозна смерти рука пред очима му да-
ви. Грози се ош шаковог зла ужасног,
и запо чрез ону найманю дану му Боже-
сшва искру, чрез разум, безсмершїе се-
би ош Сшворишеля ишше, и праведно
ишше.

Млад. А како си дошо на шу мисл,
да добродѣшелног човека предсшавиш у
овой спалници?

Мар. Видеѣи, да е добродѣшель
не перво, не найпревосходнїе, но едно
едишо човека над прочим созданїяма пре-
восходсшво.

Млад.

Млад. Едно едипо?

Мар. Тако е. Преблагн е Созда-
шель човека само зашо сошворио, да бу-
де, и по колико е еспество наше и ов-
де на земљи у себе вмѣшпиши кадро,
благополучан. Оно дакле, шшо нам шо-
лико несреће приноси, колико среће, и-
ме преимущесшва не заслужуе: а шако-
во е све, шшо се год човеческо назива,
осим едине свеше добродѣтели.

Млад. Та я валяда и осим добро-
дѣтели каменѣ превосходим. Докле о-
но у самонезнаншву своме сан вечиши
спава, докле ледена спѣна какова у
шамной ушроби земной саранѣна у суеш-
ной надежди, да ће ю какова промено-
жельна елеменшаа буна из пакленог
црева у поверхноспи земне рай преме-
спиши, сполѣшия продремлюе, дошле
за мене спворена природа, чрез брезброй-
не дражесши свое, величайше радосши на
чувсшва моя у сердце ми улійва, дошле
мене согласне свирке к' срезшношворной
хармоніи душевной располажу, дошле се
душа моя у восхищенію своме к' обоже-
нію шолики блаагаа Подашеля возви-
шава.

Мар. То е испина дете мое; ал
колико нас пупій ша испа чувсшва свра-
ћаю

ѣаю с' чиспог добродѣтели пуша? Ко
 лико нас уздише на земљи и изван нѣ,
 кой оку или уву своме благодарипи и-
 маю за свое, не временно само, но често
 и вечно нещаспие? — А не били срешпни
 біо ошац Младене без ува, кой неща-
 спан слушапи мора, да му е неваля-
 ли син нѣгов у заблужденію своме зло-
 какво учинію, или кой несрешан чуши
 мора, да су праведни закони граждан-
 ски развращеног злодѣя, но единца нѣ-
 говог, безчеспно живоша лишили?

Млад. А гди су друга височеспвен-
 на душе човеческе качеспва?

Мар. Ни едног нема, кое човеку
 и на несрећу служило не би. — Шпа е
 ош созданія свеша ужасном главаа люд-
 ски буріом срешну шолики держава мир-
 ноћу у разрушашелне и погребашелне за-
 ніявало волне, шпа цвешуће шолики
 нароодаа слави благополучіе искореня-
 вало, неголи оно двогубо едно, кое во-
 ображеніем и фаншасіом називамо? Ови
 иначе найдражеспниі душе наше цвешови!

Млад. Е, шо из злоупошребленія
 ньіовог проишпиче.

Мар. Доспа, да се злоупошребипи,
 и шако на несрећу нашу служипи могу,
 кое не би било, да ньи немамо. Но ай-

де

де далѣ. Ніели Создашель, кад е души нашой, да разумна буде, заповедіо, и неограничену свободу поклоніо нам, а с' ньоме и могуѣство, да не само добро, но единима на земљи и зло чиниши у власпи нам спои? Сад ми кажи, шіели сваки пасеѣи скоп, коме ни добро, али ни зло швориши дозволѣно ніе, оп невалялог човека далеко срепніи?

Млад. Али ши све даре душевне с' едне само спране смапраш.

Мар. Доспа сине мой, да су сви дволични. — Били ужасног порока о-ног, кои човека нечовеком прави, кои све шѣла нашег жиле опровопуном прелійва и надимлѣ кровлю, били црног неприяшельсшва, били кійцеѣег гадног освешолюбія било, кад памяшсшвованія имали не би?

Млад. Не би, шо е испина.

Мар. А шшо се говора шиче, упуѣуем ше на оног древносши Мудреца, говореѣег: да е език шшогод найизрядніе, но и найгоре.

Млад. (уздане) Тако е!

Мар. Нема дакле сладки сине мой човек више, оп едног едишог преимушесшва; но ово га едино Богом чини земним. (одушевлен). О благоиспочна ча-

сши-

спице Прєблагаго, ши неоцѣними без-
смертія, ши вечнпог блаженства нашег
извѣспни емче небесни, свеша добродѣ-
тели! Слабоси спарачки мишійца мои
прекошѣлесну снагу добія, вашаюћи се
шебе свашѣйша свешиньо. О, не прєспай,
свешпошворном руком швойом из вечног
избавляни ме гроба: ер кои шебе не
познае, шай вечишу смерш свою іоши у
овом започивѣ живошу.

Добролюб. (обзирући се). Опкад
ій не могу да надѣем.

Млад. (опази га). Добролюбє!

Доб. (полети, падне му у обятія,
потом на колена, ноге му ерлећи) О
предивни Младене! О неоцѣнимо добро-
мое!

Млад. (Дижући га). Шша е шеби
Добролюбє? Та успани.

Добр. (недвижим) Оспави ме, да на
коленма швоима умрем: ер на срцу шво-
ме ни умрєши доспоян нисам.

Млад. Та успани Добролюбє; ка-
жи му ошац, да успанє!

Мар. Успани Добролюбє! Пред
швряном само шреба на колена падаши,
кои никога, ни шѣлом, себи равна не шр-
пи. Пріяшєлю шреба на верно срце до-
лєшаши.

Добр.

Добр. (*дъипи*). Шпа си реко добра спарино? — О повшори іошш еданпуш, повшори іошш хиляду пуушаа. Не опричи ми опш богопишног напиши се нектара, кад си ми злашну до усша донео чашу. (*к' Младену се окрене*) Ах! Како љу ше любиши, како љу любов швою заслужиши? Пошљи ме на дво морско, да ши опшуд вапреног донесем пламена! Пошљи ме у шамну пропасш земну, да ши шамо румену подраним ружицу! Кажи ми, да е шо воля швоя, па да барем шеби за любов живиши преспанем.

Мар. Тебе су чувспва яко надвладала. Додьи найпре к' себи, па онда говори.

Добр. Ах опче! Та и швоя би ладносп шаршеска у младоспи огань на моме меспу запламшила. — Младен е богашспва и честпославія, Младен е имена свог, Младен е и родишееля свои опреко се, и шо све мене ради, све Добролюба ради.

Млад. (*уплашен*) Шпа ши бунцаш Добролюбe?

Добр. Бунцам? — Ти си родьени син покойног Графа Богдана; неваляли е онац мой мени за любов шебе за мер-

шва прогласіо. — И он шо све знаде
 сладки опац, и опеш е ужасну шайну
 шу мене ради до гроба пред свешом и
 преда мном сачуваши науміо біо. (*Пад-
 не Младену на груди*) Ах! Душа моя
 за шолику доброшу ни поняшія нема,
 колика у овом сердцу живи.

Млад. (*забунѣн*). Ти си у превари
 Добролюбѣ.

Добр. Нисам у превари, него сам
 изнашо испину, кою би живошом моим
 из гадни шайне нокшійю радо искупіо
 біо. — О! шпа чекаш земльо, коя у
 невреме често ужасне швое расклапаш
 челюспи, шпа чекаш, ше ме не прогу-
 неш, да не будем сведок безчовечног дѣ-
 ла родителског, да се не гнушам ош
 гадног имена нѣговог. — О узми ме
 Младене за вечиног роба швога, небили
 шако преспрашну родителѣм моим ше-
 би нанешену неправду барем у нешто
 загладіо, небили со шим грозну казн,
 кою е опац мой на шеби код вечности
 заслужио, малко упишао.

Млад. Ти си у превари браше слад-
 ки — —

Добр. У превари? — Шшо е ме-
 ни Ева опоч найпре случаем срешним
 и нехопећи, а после ош мене принужде-

на

на на крашко, колико е из швог и Оодоровог разговора чуши могла, опшкри-ла, шо си ши юпрос оп Оодора све об-ширно чуо, и наипосле му забранио, да шо оп сад за чипав свеш други шайна о-спане: Ели шако? Црни шайне облаци не могоше свешлосш пивое красоше сер-дечне сакриши! Јасно звоно, и на дву шороня у шами за уже вучећег звониле-ля *) дѣло, велегласно обявлюе свешу. (Загри га, главу свою на груди му метне). О красно сердце Младеново, на шеби е сладье умреши, неголи у о-билію свійю радосши земни безсмершно живиши.

Млад. (у забуни) Ах немой ме ша-ко погружавши; шо ніе нишпа испи-на, шшо ши е год немислена Ева казала. (на страну) Ах, какве су радосши зе-мне! За сваком капљицом сладком де-сеш горки леше.

Мар. Мила децо моя, прекрасна Создашеля вашег подобія! Да сше из мое крви произишли, добродѣтели би се опцем назваши смео. О пребудише свагда шакови, какове вас саде пред со-бом гледим. Воспишайше чада и унуке себи подобне, па ће се онда скоро злш-

7 *

на

*) А звонаром да зовемо звонолишеля?

на у свеш овай врапиши времена, и плач-
на ће грудва земна изгублѣни рай свой
опеш получиши. (с' раскрылѣним рука-
ма). Одише у обашіе мое.

5. П О З О Р И Щ Е.

(Смиля и Юла седе на клупи от леди-
не, радећи).

Юла. Айде певай малко секо, до-
кле Господа не додбу.

См. Не марим Юцо. Певанѣ срце
човеческо веселю опвора, и магле живоша
разведрава. А шша ћеш да ши певам.

Юла. Знаш ону песму о доброй
ћери Ружици. Не знаш, како ми се ша
песма допада. Кад ми она у памеш до-
дѣе, онда се ни мало не плашим, да ће-
мо у девованю оседиши, ако и есмо си-
роше.

См. Чеспиша се девојка пога ред-
ко бояши има, само нека на вишше оні
себе меспо надежде свое не баца: ер на-
дежда шамо лако запасши, и навек о-
спашни може. Луде чекаю на ню, и че-
каюћи за себе заборавае; а кад се шргну
и к' себи додбу, а оне жалоспне оназе,
да прогрушане вукле већ капом сакри-

ши

ши преба. Веруй Юцо, понайвише се шакове будале у девованю сбораю, кои-ма су ньюовог спаня, ньюовог рувеша младићи малени се чинили, кое су силом милоспиве Госпое поспашаи шеле, или барем на богашог женійка изгледале, да би се без бригае у ленокши гоиши могле. Я одну већ зрелу (ер се шакове не зову спаре, него зреле девойке) у граду познаем девойку, коя единако Бога моли, да њой, макар и клякав, ма и њорав био, само богашог мужа даде, па да она шако поред нѣга живиши може, да ни у куинну не загледи. *)

Юла. А шо е већ гадно; шаа не заслужуе ни ош дрвеша мужа.

См. Већ е подобро, као што се каже, сазрела; може шако чекаюћи и презреша.

Юла. Дед ми певай шу песму секице сладка.

См. Та врло е дугачка; болѣ, да се изменюемо.

Юла. Е добро, не марим.

(Тек што погну, укаже се ода-страг Младен и Добр., кои се притае, слушаюћи и).

См.

*) И я одну шакову познаем. Имал' ий више?



Єм. Лепа ши е у Милане ќерка,
 Пород славног Топлице юнака;
 Те лепоте ѿошш не видїй луна,
 Ниш' бездремног очи сїиног сунца:
 Прем по целом да он' ходи свешу,
 Ош еднога края, до другога,
 Сва созданя брижљиво броећи,
 И лица им нїина целуюћи.

Юла. Доброша е дражесш загрлила,
 И с' нїоме се у живош прелїйла,
 Красни живош Ружице предивне,
 Кад е майка Ружицу родила.
 Нема пера, нема вешше руке,
 Коя би ю оку показала,
 Изглед нїзин чим да не увреди,
 Неспособносш свою не осепи.

Єм. Руса коса низ плећа се слїйва,
 И спрук вишки собом укрепчава:
 Ер бои се, да га не преломи
 Сила духа и найслабієга.
 Руменосши млечни образчїйћа
 Плеше венце пурпурна ружица;
 Лабуд враш свой под крїйло сакрива,
 Облу белосш кад погледи нїног.

Юла. Полешила два снежна голуба,
 И на груди нїне долешила,
 Кљон у кљону любов сисаюћи
 Ту дражесшно гнїздо начинила.
 Нїжноу ноги Фїдіа завиди,

Шшо

Што ю ніе у сну йой украо,
 Художеству своме спріобцію,
 Да Венери нѣом лепоше дода.
 Мала успа немож' угледаши;
 Мислиш да су два ружична лійска
 Из пуполька младог испушшена,
 Медь коима извиркую крїйни.

См. На челу йой спокійство почива,
 Красног срца прекрасной прилиці;*)
 Обрве йой учивості покрива,
 А умилності кроз очице гледи.
 Из грла йой, како нѣим загуче,
 Среброгласни кликѣу славуїчиїи,
 А из уша, пуни медне сласши,
 Тихи зефѣр пун мириса дише.
 Грація се у пояс спворила,
 Обвила се око пругог шѣла;
 Кораке йой, куд се годер крене,
 Преумилна невинності управля.

Юла. Нѣжна рука чисшо е спворена,
 Да свуд среѣу око себе дели; —
 Ал е Ружа свешу непознаша,
 Жупог злаша, богашства лишена.
 Единица удовице майке,
 У самоїи над майком лебдеїи,
 Удалѣна ош градске олуе,
 Задовольству свое майке живи. —

См.

*) икона.

См. Любичійцу злбно крие приѣ,
 Сшидльвосши у своей ѣушеѣу:
 И опси ю жельне очи надѣу,
 Грудн свое да накише ньоме.
 Нек оспае у свом селу Ружа,
 Слабой майки нека спароси слаади;
 Нек не жали за прозорма граа,
 Кои многу младу чине лууду —
 Тко е землю с' небом союзіо,
 Кои свако добро награаава,
 Тай и любов на дешиню гледи,
 Тай се брине и за добру Руужу!

Юла. Живила е сиропа у самоѣи,
 како год и нас две. Барем да су и шо
 у песму мешнули, ели срешна била.

См. А куд ѣе веѣа среѣа, него жи-
 вош услаабаваши милим родинельма свои-
 ма, и своим прудом и зносем ньи у спа-
 росни неговашн, као што е Ружица сво-
 йой майки чинила? А не ни у самоѣи жи-
 вила: добра машн и найкраснїя увеселе-
 нїя богапо заменява. А и ми нисмо са-
 ме; ми имамо нашег доброг Ташицу, па
 имамо Добролюба и Младена, па іоши
 имамо и една другу. Куд ѣе милїе друж-
 шво?

Юла.

Юла. Е моя сееко, нису они дружба наше; ми шек у њима шреба да Господу и Спаіе наше гледимо.

См. Њіова добра срца заслужую Юцо, да ій миліим очима гледамо, него што се обично Спаіе опі подавнійка гледе.

(*Покажу се младићи*).

Млад. (к' *Смиљи*) Сладка добра сеспро наша, како ши нас благоречиво хвалиш!

Юла. Аа майшпори! Тако се прислушкуе, елше?

Добр. Нишпа Юцо, ми ћемо се већ поправиши, да нас не гледиш, као спаіе швое.

Юла. (*поцрвени*) Я нисам нишпа с' шим зло мислила Господине.

Добр. А како би могли шакови ангели што зло мислиши, као што сше вас две сладке мое.

См. (*смешући се*) Кад бисмо нас две ангели биле, шаки бисмо вас двоицу с' нама у небо опнеле: ер знам, да су вам одавно шамо меспа преправили.

Добр. Па кога биси ши понела Смиљо, мене или мог Младена?

См. Кога би ми моя Юцо осшавила.

Добр. А кога биси ши изабрала Юцо опі нас двоице?

Юца.

Юца. (поцрвени) Вас Господине!

Млад. Аа право, право! Невинно срце на езику лежи. Дакле ши биси морала мене узепи Смильо, шела не шела.

См. Ево нам и Тапице нашег.

Юла. Нешпо е намргодіо се чини ми се.

Мар. Ево и мене дечице моя.

Млад. А шпо си нам се шако на еданпуш смрачіо?

Мар. Баш ми паде на ум, да сам у данашњи дан пре придесет и пет годійна неблагодарно званіе учишельско започео.

Млад. А зашпо неблагодарно?

Мар. О сине мой! Човек нема на земљи већег ош Учишеля благодѣшеля. Ни сам Спасишель наш не доспойниег себе на земљи званія, не доспойниег себе имена пражіо, ни наћи мого. Учишель е мѣспоблюспишель Бога на земљи. Свемогући нас Создашель спвара, предавајући нас Учишелю, као вершоградару своме за разумна созданія своя на земљи опредѣленом, да он из новог без-образног спво-ра Божіе начини подобіе, да из човека смершног безмершног, неба доспойног, произведе ангела. И опет се ово небесно званіе медју последня спаня брой людска,

ска, паша ишко на свешу ваше опш Учишеля неблагодарности жанѣ. Каково има уваженіе Учишель сербски пред господом, пред начальницама сербства? Не принадлежили он у очима нѣовима медьу последня званія, медьу последня лійца гражданска?

Добр. Ах, шо право имаш ошад, шо сам не еданпуш искусіо.

Мар. Зашо се синови мои ноле просвещеніи, ноле ученіи и изрядніи младићи учишельства сербског клоне, оно као маленкост себе недоспойну смапрајући, развѣ ако іѣ нужда до нѣга дощера; зашо нећеш ни измежду хиляде едног наћи, кои е из чисте к' презрядности свешог чина овог любви Учишьем сербским посшао; зашо нам и есу Учишьели понавше шакови, кои су не знаш или у мозгу или у срцу сиромашніи, кои свешост званія овог недоспоинством своим оскверняваю. Промислише саде, какво несрепно впеченіе шакови Учишьели у целог народа сербског благополучіе имаша мораю, у кои се неспособне руке перво ешешства нашег и изображаванѣ предае, кое би по природи своей найразумніе главе, найблагородніа изискивало сердца! — Колика ша-

ко

ко народу сербскоме, пре него што су му још изишла, задњу сунца! Колики се роду нашем саране просветишелъи!

Добр. Заиста е чесниш Учишелъ перво на земљи лице: ер и Цар е поданѣйка свои само шурян премогуѣи, ако му Учишелъи нису разум просветили, и срце облагородили.

Млад. То е свеша истина.

Добр. Айдемо ми дома Младене, я с' шобом јошш нуждног посла имам.

Юла. Та истом сше нам дошли Господине, кадбрже опеш дома?

Добр. Сад ми опросиш сладка Юцо: други ћемо ми пуш шо надокнадиши.

(Господа се опросте, и оду)

Мар. Опеш вам имам дечице одну велику повину казати.

Оба две. Шша е опеш?

См. *(смешуѣи се)* Валяда се опеш шкогод удае и жени?

Мар. Може и шо биши; али знашели ви, шко е Младен?

Обе. Како не би знале, шко е Младен.

Мар. Ако све, што год знаше, шако знаше, шо не знаше нишша. Мла-

ден

ден е родьени син покойног Графа, Спаіе Богданског.

Обадве. Е шта говорише?

Юла. А Добролюб ошац?

Мар. Он сад ніе ништа више, него пріяшель Младенов; али шо више значи сладка децо моя, него первим и найбогашим на земљи спаіом биши.

См. Па како е шо досад шако љушало се?

Мар. Тьушало се зашо: ербо ни коме, осим Оодора и Еве и Младена, познашо ніе било. Красни Младен мислио е шо ни Добролюбу, ни и коме на свену опкриши; но Добролюб данас случайно оп Еве све искуси.

Юла. Зашо е он шако забунѣи Младена шражіо. (*Марко се удали*). Сирома Добролюб! Гледай секо, шта Ташица каже.

См. Сирома? Поред Младена? Та да ни едан ни черге свое нема, и опеш би су царевину едан у другом имали.

Юла. Ала су шо добри младићи секо. Шта мислиш, Добролюб Младену половину спаилука свог усшупа, а Младен Добролюбу цело добро свое покляня. Какво е шо пріяшельство! Каква су шо срца!

См.

См. Краснія ни сами духови небесни имаши не могу. (*Удали се*).

Юла. (*сама*). Како ми јако срце мое бие, кад на Добролюба помислим! Ал ніе ни чудо, кад е шако добар. Сва се задркѣм, кад га год опазим, а речи ми пред њим све у грлу западаю. Кад-кад би волела ѣушаши, па да га само гледим. Често ми при послу каквом оду мисли Бог зна куда за њим, па кад се шргнем, а оно ми руке укочене сшое. Ни спаваши ми с' миром не да. Много-пуш у яшук главу сакріем, да би ми само он испред очійю ошишо, али шек шшо заспим, ешо ши опеш нѣга преда ме са своим лепим великим очима. Я не знам, ели шо любовь, шша ли е? — — Досад е он велики Господин біо, ал сад ніе више; сад му не би већ срамота била, баш да би и он мене миловао. — — Да ме радо има, шо видим; али он и секу мою радо гледи: па шша ми е онда асне оп шог? Но знам шша ѣу радиши! Писаѣу му едно писмо. Али како ѣу му писаши? (*Метне руку на тело мислеѣи*). Е! Лако е речій наѣи, кад се само шша писаши има: нека ми срце мое дикшира, како знаде. (*оде*)

4. П О З О Р И Щ Е.

(Село; велики зелен плац, у телу овог црква, поред ове двор; неколико старацаа и бабаа простиј).

Едан старац. А и ши си Јованка на швойой шпаки допузила? Шпа ћеш ши овде? Ала си се сгурила! Ал шежко е ели шолике грехе ош младій годійна на кркачи носиши?

Јованка. (оће да се исправи, ал не може) Кад е човек млад луд, шо и Боже помози; али кад машоро памени нема, шо е овда наопако.

Други старац. А знашели ви жене, зашто су нас Господа овамо сазвала?

Бабе. А зашто Мишо!

Старац. Цар оће, да се удовійцаа число умали: и зашо свака удовица баба мора себи удовца сшарца за мужа избраши.

Бабе. Шпа? Шпа? Шпа Мишо?

Миша. Еш, еш; али само, кое без шпаке јошш ићи могу.

Една баба. (бааци итаку) Ее, па ви знаше, да я редко шпаку носим, и шо шек само ош беснила.

(Стар-

(Старици се у глас стану смејти).

Јованка. А ког ћете нам бееса ви шарци? Ваљда да вам шарану кувамо?

Мийша. А да шша би ши? Тела би младог мужа, ели?

Јованка. Море шо е у градовма вечиша моода, да се шаро за младо жени и удае. Младићи градски само гледе, да поред жене кавалијра играши могу, макар она и крезуба бйла, макар она оп воска зуубе имала, па све едан по едан с' купусом заедно гушаала; а девојке шек мужа шраже, кои ће ий забадава рааниши и одеваши, код ког ће моћи по чишав дан у беспослицы кроз прозор гледаши, и кудгод оћеду пешаши се, макар он и пароку носю, шо нишша. Да си полико пушовао, колико сам я с' покойним мужем моим поред войске земааляа прошла, видю биси, да се по градови ни десеша часш из любви не жени ни удае.

(Баба она, да е нитко не види, полагаашко дигне штаку свою).

Едан старац. Озбильом браћо, шша оћеду Господа данас с' нама?

Дру-

Други ст. Мора биши што особито,
кад нам е синоћ Спаја заповедиши
дао, да се чисто обучени скупимо овде.

Трећи ст. Благо нама браћо поред
овако доброг Господина! (*Чуе се пева-
нѣ*). Ево нам већ иде и мила младеж наша.

(*Двадесет прости гисто обучени девој-
ка, редом пар по пар долазећи, но-
се венце ружигне и корнице пуне ру-
жигни листићка; постају редом с'
десне стране зорнице, певајући:*)

Средино славна,
Блажен што е у шеби!

Свуда си красна,

Право благо по себи:

Празно нас дешиньство оспави,

Тежка нас јошш спаросш не дави.

Дѣвство премило!

С' побом живош зачинѣ,

Слободе крйло

Распиши нам починѣ.

Ушѣха е младосш видиши,

Восхищенѣ младим сам биши.

Ливаде росне

Рад нас зелеен бйраю,

Руке Флорине

За нас цвеће шараю.

Дошле свима прае нам срећа,
Док се плесши венце допушћа!

(Укаже се десет парій момакаа про-
стій, кои с' леве стране зорнице
постаю, певајући:)

Радно нам лешо
Есен пуну домаами,
Сунце нам свешо
Красне плоде израани;
Већ се дрва воћем поносе,
Нъиве класом злапним паласе. —

Лоза се винска
Ош младосши опраашћа,
Венац ош сладка
Грождѣ на се намешћа,
Скерлешнога шражи сад рува,
Весело већ винце да кува. —

Награду дае
Дѣлашелю природа,
Нек се не кае,
Тко не шшеедій свог шрууда.

Благо сваком шад' у есени,
Ком е познаш зной леша, весни.

Едан старац. Тако шреба мила де-
цо моя, шо срца наша весели. А данас
особишо шреба весели да будемо: ер Го-
спо-

сподин Добролюб оће, да се данашњи дан слави, и у веселю проведе. А камо вам свйрац, да нам мало поиграаше?

Едан момак. Ево га деда! Ако е допушћено?

Старац. Слободно децо моя. И-грайше и шалише се. Оне спарце я не држим за памешне, кои младежи ни мало несшашлук не допушшаю, забора-вляюћи, да су и они млади, и у младо-спи шакови испи били. Оћеше да вам я девойку изберем свакоме? Найлепшем љу најлепшу даши. Еште задовольни?

Едан младић. Ми нисмо задовольни. Нама е свакоме она најлепша, кою кои најрадіе гледди.

Старац. Е добро, я дакле себи руке девере! Вирайше, како знаше. Да ми спаросп ніе ценше олова на пееше привезала, я би вам као опац ваш коло предводіо.

(*Полети сваки младић по свою играги-цу; играю све игре сербске редом уз гайде, најпосле се у коло скло-пе, затворе тноге бабе и старце; момици подвикую*).

Ед: мом: Ой пи секо до менека,
Тако ш' швога црног ока!

Шта ти спущаш препавице,
 Што сакриваш бело лйце?
 Нйе лйце за спйдеенѣ,
 Чарно око за крйенѣ,
 Већ обое за люблѣнѣ.

* * *

Други. Удри браше ногом землю,
 Да с' под нѡм чак шушнѣ чую:
 Нек осепе нѣне спвари,
 Да смо на нѡй господари;
 Ал не чеепай ши ножице
 Ипре швое играчице,
 Да с' не сепе обколѣни,
 Да сше млади залублѣни.

* * *

Трећи. Залууду ши небо суунце,
 Кад ши неемаш сунчанице!
 Нашшо краси лик месецу,
 Кад он нема месечицу?
 Я сам вама спвар шек маала,
 Ал ме люби моя Юла.
 Начаасп вама гоордосп ваша,
 Док нам шрае младоосп наша!

Чет-

* * *

Четвер. Терай коло
 Наокколо!
 Шпа с' се смрзо коловодѣ,
 Те не креенеш мало болѣ?
 Поред шебе Еѣца смедѣа
 Ноге кида ош неволѣ:
 Шпо іой недааш ши играши,
 У облааке ошлешиси.

Едан старац. Доспа дечице мила!
 Ево нам Господа иду.

(*Стане младеж у ред, као пре игре; дѣ-
 вице побасацаю ружигно лійске пред
 Господом, кои медѣу обадва реѣда
 продѣу, дѣвице медѣутим венце свое
 к' њима узвишене држе; младићи
 им се поклоне*).

Добр. (весео) Та погледай само на
 добре поданійке швое, па у њіовой
 среѣи швою собшвенну уживай!

Млад. Немой молим ше — — —

Добр. Погледай само на красне мла-
 дійѣ сербске! Реко би, да е свакога
 мишца опредѣлена, да мило опечешво
 она сама ош паденія спаасе. Погледай

на

на дражешне дѣвице сербске, како сва-
кой красоша сердечна из спидљивог ока
изгледа. Реко би, да ће свака по ед-
ног Досиеа, по едног Раића родиши.
Куд ће срешни ош тебе спаја, куд среш-
ни човек!

Млад. Та увавеси се еданпуш бра-
ше сладкй! Ти ћеш пре спремоглавне
у сред' воздуха словом швоим задржати
водопаде, него мене у намѣреню моме.
Та како би ти мени оно с' шобом швори-
ши забранѣвао, што си ти данас са
мном учиниши мислю? Или полови до-
бро са мном, или га цело за себе задр-
жи. Између овог двога избирай; к'
прећем нема пууша, развѣ преко разва-
лйнаа среће и живоша мога.

Добр. Я сам синоћ дао мнине по-
даннике мое скупиши на данас, да им
тебе као Соспаю мога предшавим; а сад
шреба, да те као право и правилног
Господина њіовог прогласим. Ти онда
види, кад си шако навалио, к' Владѣше-
лю, покажи се, што си, и пошом измо-
ли милосш за пошомшво мое, да би им
мого, колико оћеш, ош добра швог као
Благодѣшель поклониши. Аколи к' Вла-
дѣшелю не узидеш, спашук имаш у ру-
кама швоима; али Графшво губиш, кою
су

су чеш слави предци швои кровлю купили.

Млад. Да я родишеля швога, едном празном имену за любов, у гробу срамошим? Такови корак Владѣшелю учиниши нишко неће, развѣ преко гроба Младеновог. Я водем задовольсхва пуну сордуму просшачку обући, и благодарну землю воздѣлаваюћи спошяном капльїй знойни сваку леба мрвицу исплаћиваши, него шаковим начином Графом посшаша. Ако су мои предци славу ову и заслужили, я е јошш ничим заслужіо нисам, а мои наслѣдници могу е недосшойни биши. Еси ме разумео?

Добр. А како ћу ше разумеша сладко добро мое, кад ни посшићи не могу, шша ши управо оћеш.

Млад. Ти осшаша, кои си, ши си Граф и Спаїя, и добио си ош милосшивог Владѣшеля нашег дозволенѣ, да мени половину добра швог поклониш. Обяви дакле шо селяном нашима, па е онда сав посо свершен. А да неби у очима швоима нишша губиши видіосе, пишаћу се и зваћу се ош сад по родишелю моме Младен Богданов. Разумеш ме већ еданпуш?

Добр.

Добр. (жестоко га загрли) Ах разумем ше жарко сунце мое! Ти оћеш и оном добро да швориш, кои е швой највећи злошвор био. Твое е красно сердце вершограду райском подобно, кои свагда балсамне ружице, свагда медосласне приноси плодове, заслужио онай, кои ужива, или не. Тако си ши увек био, шакови ћеш увек и оспаши.

Млад. Мани се сад шога, него ради, за чим смо.

Добр. Одише ближе браћо к' нама! (селјани старији приступе с' покорношћу). Я сам вас данас из два узрока сазваши дао: перво, да вам Младена мог као другог спаю вашег предспавим, коме я с' дозволенћм доброг Цара нашег половину Богданова покланям. (селјани удивљени радост свою, ћутећи, движеніем тѣла изражаваю). Нѣга ћеше дакле ош сад почишоваши и любиши, како год мене, и ако можеше іошш већма, іошш већма. Сви га већ добро познаеше, ниши вам га се бояши шреба. Он ће ошсад са мнош делиши бригу о вама, да добри и срешни будеше.

Селјани сви у глас. Да Бог благослови добру Господу нашу! Да Бог благослови новог милог спаю нашег!

Добр.

Добр. Любише га само у полак, колико ће он заслужиши, па ће довољно биши.

Едан сед старац. Будише нам вас двоица само полак шолико добри, колико нам е незаборављни Граф наш Богдан, Бог да му нѣгову праведну душу упокои, био, па ће Богданово свагда најсрешније у целой околвини село и ошсад оспаши, као што е и под њиме, и до данас било.

Млад. (одушевлен руку на срце метне) Я ши се пепелом Богдановим заклинѣм, да ће ми срећа ваша перво чрез цели живош мой попеченіе биши.

Добр. (на страну рекне, сузе бришући) Ах! Зашто се и я моим родителѣм овако дичиши не могу?

Старац. Сладке ми речи швое у ушима шако звоне, као да би покойног Богдана премили глас слушао.

(*Дуго ѣутанѣ*).

Добр. За спомен данашиѣг дана сви ѣеше, и колико вас год іоши више ошкуће доћи може, данас у двору нашем ручаши; а друго за ову вам целу годину цео данак ошпушшамо; уживайше сами, што вам год земля, као награду зноя вашег, принесе.

Зем-

Земљодѣлци. Хвала вам Господине на милости вашой!

Едан старац. Нека нам милости ви Господ само нѣве наше благослови, па ћемо ми на годину показати, да не само ми најболѣ спаје имамо, него да и ви најболѣ поданике имате.

Добр. Будите само добри, и богобоязливи, па онда благослов Божи изосташи неће. — Другу причину, што смо вас сазвати дали, казаће вам нови спаја ваш. Нѣгова су усна створена на шо, да из њи се щасија нектаром живоша човеческог чаше препуняваю. Говори дакле Младене, говори сладко име мое!

Млад. Данас вас дакле перви пуш поданицима моима називам. Дужности е моя шаки вас увериши, да вас любим. Добролюб е до сад сваке године награду оном између вас давао, кога спе ви сами изабрали, да е све дужности свое преко целе године најшочније опправляо. Сад смо се другоячје договорили. Опсад ће сваке пеше године едан опац, кои најболѣ синове узима, и една маши, коя најболю ћер опрани, по одну велику награду добіяши. Еште ме разумели?

Они.

Они. (поклоне се). Есмо Господине, благодаримо!

Млад. Још ће се сваке године по при награде раздавати. Една ће биши, као што е досад сваке године бивала; а две смо за младеж нашу определили. Три младића, по вашем мишњу у целом селу најбоља, добијаће по едну лепу сшеону краву; а при девојке најболѣ сваког Ускрса цело одѣло ош главе до пеше, и ако би се која удавала, цело руво венчано. Еште разумели?

Они. Благодаримо Господине на милосши вашой.

Млад. Ми ово све само зашто чинимо, да ви добри, и чрез то срешни будеше. Ал немојте само се зашто ош зла удалявати, и добри се чиниши, да би награду добили: ер, ако ми прешворену доброшу и наградимо, Бог, кои прешворносш ош праве и чисте доброше разликуе, неће ю наградиши, него спрого, као и само невалялсшво, казниши.

Доброль. Данас ћемо овогодишню награду даши оном, кои ю е заслужю. Тко е дакле ове године дужносши свое најпочније испуњавао?

Едан старац. Онај, кои и лане Господине, *Водор Јанков*, я шако мислим.

Сви

Сви селяни у глас. Ест Господине, Оодор е заслужіо.

Едан старац. Он е у свему найприлѣжнѣи; Неделѣ ни Свешца нема, кад он с' децом својом у цркви біо ніе; деце нѣгове нема у целой околловини; нѣга нишко не види піяна, ни с' ким се он никад на свешу не споречи; шко нѣга увреди, шай се ни шпа бояши нема: ер Оодор, у меспо да га шужи, или му се освешпи, полюби се с' нѣм, и опросши му.

Добр. Ели шо шако браћо?

Сви. Тако е Господине.

Една дѣвица (додѣ из реда). Я бисам имала што казаши Господине, ако е и мени слободно говориши.

Добр. Слободно лепа моя, говори само.

Она. Наш е комшія Іова болѣи ош мога ошца. Кад смо ми пролешоос заедно с' нѣме погорели, онда е мой ошцац люшіо се, псовао, а и плакаши сам га видила. А я сам научила ош нашег Господина Свешшеника, да Бог и онда с' нама добро мисли, кад какву кази на нас пошлѣ. Комшія наш Іова, кад год реч на пожар онай додѣ, свагда рекне: хвала Богу.

Добр. А чія си ши кѣи лепа моя?

Она.

Она. Теодора Јанкова; ево га онде видійше.

Добр. Кад е он у просшим альинама шакову ћер воспишани знао, што заиспа он мора врло добар биши. Иди га доведи. (*она оде, полюби отцу руку, и доведе га*).

Млад. Ели ово швоя родъена кћи?

Сеод. Божія, па моя.

Млад. Па не срдити се ши на ню, кад она шеби родъеном опцу своме другог предпосшавля?

Теод. Како би се мого срдити, кад испину говори?

Добр. Тебе браћа швоя за најболѣг држе, кое им я радо веруем. (*к' дѣвизи*) Мешни дакле шай швой венац лепи на доспойну швога опца главу, па нека шако данас у прочевлю медъу браћом својом за шрапезом нашом седи. (*она метне*) Ево ши заслужене награде швое (*даде му одну кесицу с' новцем*), па ши опшуд можеш компши швOME даши, колико оћеш.

Теод. (*узме и кћери даде*) Ево Еело, опнеси све добром компши нашем, кои е шо болѣ оп мене заслужіо.

Кћи. О! како си ши добар ошац! Колику ћу я данас радості учиниши.

Добр.

Орн Добр. (стисне руку *Фодору*) Благо тебе браце, кад си шако красно срце себи спећи умео. Тебе дрвени плуг швой више украшава, него најсилниег, али невалялог, Цара діаманшій извежена круна нѣгова. Опнеси ши шо Бело куѣи, а комшія ће ваш супра шакодьер награду добиши. — И шако смо ми сад посо наш свршили. Очекивамо вас скоро у двору нашем. С' Богом оспайше!

Млад. С' Богом браћо!

Земљодѣле. С' Богом нам пошли Господо наша.

(оду господа).

Едан старац. (к' младежи). Идише ви сад дечице у дворску башчу, па ишпише до ручка посла оп башцована. (Младеж оде редом, свираг пред њима).

Други старац. Да срешни людій, шшо смо ми браћо! Само шреба се из свійю сійла шрудипи, да пред Богом и пред людма покажемо, да смо шакови ангела у Спаіяма доспойни.

Сви. И шреба, и оѣемо се шрудипи.
Најседѣи старац. То нам е најсвешія дужнош наша досад била, да добри будемо, и оп сад ће биши. Но я мислим, да би лепо било, де и ми Господи нашой какав дар принесемо, кад се
они

они шoliko за нас сшараю. Ви мене, хва-
ла Богу, за найвећег газду у селу нашем
держише. Я дакле Господи нашой два
моя najlepша из целе ергеле айгира за
яанѣ покланям. Шан се медьу вама
йоши осам надьу, кой ќе по едног пре-
горешу моћи, да им осам лепи шеглећи
ждреебаацаа скупимо.

Едан старац. Драге волѣ; я даем
перви мога чешворогодца кулаша, ка-
ковог ни Сулшан нема.

Други. И я мога, на ком 'е син
мой зимус све свапове шрипуш преспиго.

Трећи. И я мог дораша, кой би
чини ми се и вйлу увашио. Та видели-
сте га.

Четверти. Мой ќе дораш нѣму оп-
ликоваши; па кад Господа на два кула-
ша и два дораша седну, могу и преко
шуумаа и преко бердаа.

Пети. Я и мой коншия имамо сва-
ки по едног жерава. Ньи ќе двоицу ди-
воша биши погледаша едног покрай дру-
гог, а кооно?

Шести. Я сам гошов мог шаки до-
веспи; али надьи ми юнака, шко ќе га
увашиши!

Седми. Увашиће га мой Сшева,
кой на виловишом шарцу нашем, како
год

год на овци, яши. Нека йоши шко ед-
ног шарца, као шпо е мой, даде, па
да видим онда, коя ће йй пшица над-
лешиси.

Осми. Нека мой шарац швومه друг
буде. Знам, да ћеду се поред руде сло-
жиши, ако се и есу на ливадама еднако
гризли и копишали.

Найседьи. Добро браћо. Нека да-
кле сваки айгира свог до Неделѣ кући
доведе, па ћемо йй у Неделю после служ-
бе Господи у шпалу опшвеспи даши.

Сви. Тако да буде.

Едан сиромѣ старец. Ах! Благо
вама браћо, кад спе шако имућни. Сад
први пуш у живошу моме сиропињу мою
горко осећам, да не могу и я у ваш ред
спашаи, и предоброй Господи нашой ка-
кав даарак учиниши.

Найседьи. Та ми нећемо казаши,
шко е конѣ поклоню, него само, да им
йй благодарни поданници ньюви на дар
приносе.

Сви. Тако ћемо радиши.

Сиромѣ онай. О како спе ви до-
бри браћо. Та ако шакови еднако оспа-
немо, шо ће нам земљица наша и из ку-
коля пшеницу правиши, шо ће нама и
на каменю жишно кліяши зрно.

5. П О З О Р И Щ Е.

Млад. (у соби, сам, сасіяюћи едно писалице) - - - - - Ал куд си ши забасао Младене? Ти пред Добролюбом срце швое сакриваш? Неблагодарно спворенѣ! — — — Кад би цвешак, кои е яркосш сунчана поплим задайом своим из семенног санка пробудила, у ком е на распушью између живоша и смерши земљом погребен спавао, любким зракаа сунчани негованѣм до пуног воспитан пуполька, красно лице свое ош небесног доброшвора онда ошвратио, кад се любкошарни образчиѣ нѣгов на обле груди девоячке найнѣжнѣе смешиши зачне — шакови си ши. — — — Ах, шша ѣу чиниши? (поѣути подуже) Не асне, шо мора за неко време у шайносши ошпати; я морам искусиши, коег ош нас двоице Смиля управо милуе; пак ако сладког Добролюба мог шиха красног срца нѣзиног луна огране, о! ни онда неѣе Младен несрешан биши: ербо ѣе пріяшелю своме жершву принеши; жершвоваѣу му зеницу ока мог, жершвоваѣу му благодаши пун извор, коег би само мамльиво дражесши пуно жуборанѣ, да ми се ува мог додирне, из смерши

ме у нов живош пробудиши вредно било.
 — Аколи я шай пресрешни будем, кои
 е у снежном сердца Смиљиног ковчегу
 гњиздиши се почео — — — (*тргне се,
 метне руке на гело*). А ако Добролюб
 Смиљу шакодьер люби? — — Кое е о-
 ко човеческо покрай едрином поносиног
 грозда зрелог равнодушно прошло? —
 Ангела шог видиши и любиши еш едно
 ока магновеніе. — — О! Ни онда не мо-
 же Младен несрешан биши. — Я љу он-
 да на несрешно срце мое вечиши желѣзни
 зашвор мешуши, и у меду благополучія
 премилог Добролюба мог горкост неща-
 сшія мог ублажаваша. — Но морам пи-
 самце ово ошправини, да найпре Смиљу
 искусим, па љу онда Добролюба лакше
 искушаша. (*промаши писмо мимо гжен;
 подѣ, сретне Добролюба на ерати*).

Добр. Куда љеш Младене?

Млад. (*мало уплашен*). Пошо сам
 у бащу.

Добр. Почекай мало, па љемо за-
 едно.

Млад. (*недоумѣнен*) Я — не марим —
 ал ме мрзи васдан чекаши. Я идем, а
 ши додѣи за мном.

Добр. Добро, дакле иди. (*Мла-
 ден оде*).

Добр.

Добр. (сам): Како се Младен мой
 чиншо уплаши преда мном! — — Валя-
 да е у мислима біо, а я га виезапу су-
 средо. — — Да, шо ће биши. Любов
 е к' живошу шако дубоко у природи на-
 шой укоренѣна, да се човек при свакой
 виезапној промени уплаши, и онди, гди
 се плашини не шреба. И неприяшель
 живоша свог, кои е већ пожни верх на
 грло си наслонио, при виезапном шрусу
 каковом за мерски враш свой заборавля,
 и прошив самог себе вооружану руку на
 неприяшеля мнимог на обрану диже. —
 (*Шеће се мало — опази писмо на зем-
 льи, и подигне га*). Писмо на Смилю?
 — Младенова рука? — Младен дакле
 Смильи пише? — Па ніе йошш ни запеча-
 шіо? — (*Отвори, гита*).

Премила Сміљьо!

Сваки човек жели срешан биши; на-
 дам се дакле, да ни мени замериши не-
 ћеш, шшо се и я за мою срећу сшарам,
 а йошш више за срећу Добролюба мога.
 Сердечно ше и брапски молим, да ме
 шшо скоріе писмено извеспиш, есили пи
 коме опш нас двоице, и коем, красно
 срце швое поклонила, или коом би га
 барем као драгоценѣйши дар жершвова-

ши могла? Ово жели знаши, ниши више
 дуго у неизвѣспности живиши може швой
 искренни пріяшель
 Младен.

Добр. Защо си се ти преда мном
 уплашио? — Предраго добро мое! Зар
 ти живош мой запо медним пріяшель-
 сшва швога млеко доиш, да ше я сву-
 да у срећи швойой подкопавам? — Ош-
 узео сам ти біо добро швое; сад да ти
 и у любви на пушу спويم? — Ах!
 Сад ишном осећам, којом шоплошом
 красну любим Смилю. Она е досад као
 искра у сердцу моме шиняла, чекаюћи
 само, да се спакне, и у палишелни пла-
 мен букне. - - - - - Но нишша! Ко-
 лико већа жершва, шолико пріяшельсшва
 доспойнія. Ти се немаш чега бояши слад-
 ки идоле мой. Ако ше неприяшельска
 рѣка какова ош Смилѣ и расшави, До-
 бролюб ће разбишцима живоша свог ню
 загашиши, и шеби пуш к' Смильи начи-
 ниши! (*оде житно*).

Ш. Д Ъ Й С Т В І Е.

1. П О З О Р И Щ Е.

(Дворска баща, у којој младеж обоег пола ради — бащован — Младен невидѣн от њи мало подалеко замилѣн стои.)

Бащован. Брже шо радите; шша се разговараше? Ако палицу узмем, даћу вам се разговараша.

Млад. (внезашу). Каква палица? Тко е шеби дао власш њима палицом прешиши?

Бащ. Кад су шако лени Господине, па еднако се разговараю.

Млад. А зашто се као шеби разговарали? — (к' послеником) Како поступа овај човек с' вама?

Едан младић. Као с' марвом Господине. Ошоч е ошинуо ону сиропу девојку (перстом показуюћи), а ни зашто друго, него само, шшо е мало спала разговараюћи се, и смеюћи се.

Млад.

Млад. (*к' бащовану*). Ти си неваляо човек, и шуран наши поданійка, а шаковог ми не пребамо. Супра да ше нисам више овде у Богданову видіо, него да се шаки шепеш одавде, као шугава овца из спада чиспог.

Баш. Я сам само из едине верности по чиніо.

Млад. Таково злопосшупанѣ с' поданицима други за верност држе, ми не. Таки се вуци одавде, и шражи ше би подобног Господина.

Баш. (*падне на колена*). Смилуйше се на мою сипну децу Господине! Я не ѣу више никад шаково шпо ни помислиши, а йошп манѣ учиниши, кад знам, да вам е неповольно.

Млад. Но моли се Бога за нѣи, а я би шеби пуш показао біо. Успани, и иди за послом швоим. (*удали се потом от свію*) Несрепно човечешво! Зар неће никада на землю она злашна доѣи времена, да сваки у другом самог себе гледи и взира! — — — — — (*врати се; к' одной дѣвици*) А шпа шеби шпо из недаараа вѣри лепошице моя?

Она. (*уплашена*). Ово преба Господицу Добролюбу да дадем.

Млад.

Млад. Де да видим! (она му преда; *Млад.* се удали). Писмо на Добролюба? (отвори га). Опш Юле? (чита)

Благородни Господине!

Велика е испина лакомисленоси опш мене усудиши се оваково писмо на Вас управиши: шо чистим срцем признаем; но и о шом сам уверена, да, кад би она свое собшвенне границе прешла, и опеш би ю красносердечіе Ваше далеко превосходило, кое много веће пороке изискуе, да се у корену занія своме. — Я се све са Секом мойом препирем, кою Ви опш нас двійю радіе имаше. Она ми каже, да е шолико пушій из Ваши усшаа чула, да ю Ви радо имаше. Я се испина с' шим дичиши не могу; ал Ви меня никад примѣшиши не дадосше, да Секу мою мени предпоспавляше. — И мое и нѣзино срце онда ће се испом спокоиши, кад нам Ви ову загонешку разрѣшише.

Ваша Юла.

Млад. (далѣ). Дакле Смилю заиспа сладки Добролюб мой милуе! — А я? — О! я ю обожавам; али ће знаши шо Младен у грудма своима погребсши! Добролюбовог ће вишеземног щасшія роса

и

и моего живоша цвешите от увенулосши
 чуваша; я ху, ибговог задовольсхва сви-
 дѣшель, и сам поиши се срећом. — —
 — — Он йой е сам исповедіо, да ю лю-
 би; а преко ибгови усаана нишша не пре-
 лази, развѣ шшо е у красном срцу иб-
 говом написано. Ние он, као градски
 малоумія пуни младићи, кои по десет
 лакомислени лепошійца младій едним и-
 спима сладкоумиляшима каде речма,
 от кои свака мисли, да ій она сад перва
 из успаа слуша ибгови. — — — (*по-
 дуго се шеега, хутаюћи*). Да слабо е
 сердце човеческо! Тек оно изван грани-
 ца маленкосши човеческе никуд ни камо.
 Опузми му све, надежду му нећеш опу-
 зеша; подай му све, и опеш се надежде
 оберучке држи, ниши ю от себе пушша.
 Гди не види природног пуша к' желѣ свое
 исполненію, шу на чрезвычайна, шу на
 случай слепи дркшаюћу надежду свою о-
 снива. Надежда е слабосш душе наше,
 у особишом неком вйду изражена, коя
 ю, као и прочи уродьени недоспашци
 ибни, непреспанно праши. Видићу, чим
 мене и сад пишаша починѣ: дали правим
 плодом своим, дали само ибговом сен-
 ком. — (*хути замилѣи*).

Добр.

Добролюб. (из ненада). Шта си ми се ти браше мой шако замислио?

Млад. (спокоян). Баш сам о надежди умспвовао.

Добр. О надежди? Имашли ти какву, шшали?

Млад. Я не знам, ели видло сунце шако великог човека, ком би надежда са свим излишна била. И онда, кад свашна у изобилію имамо, зашо, шшо све немамо, свагда се налази много коешша, због чега надежду код себе задержавамо.

Добр. Болѣ да се о чему разговарамо, шшо се нас двоице мало ближе шійче.

Млад. Я сам гошов, о чему год оѣш.

Добр. Ми смо обоица већ хвала Богу до оног времена дорасли, гди се сердца човеческа другоме полу на сусреш развіяю, кад се по свеше природе законма родителско име шражи. Не били ти волю имао жениши се? А? браца мой.

Млад. Били се женио? Би, ал онда, кад већ на швойой руци верну супругу опазим: ер ти си перво спаріи, а друго залюблѣи.

Добр.

Добр. Я залюблѣн? У тебе; ал
выше ни у ког.

Млад. И у Смилю Маркову; сли?

Добр. (у недоумѣнію). Чини ми се,
да е Младен мой шай, кога е красно ср-
це Смиљино обмануло.

Млад. (и сам недоумителан) А
шша се прешвараш, кад я шо знам?
Та да се месец шахи у предивну даницу
шрепшећу залюби, и крии пребели у
пурпурне ружице образе, не би су дра-
жесшии венац они сасшавиши могли, не-
го што ће га маши природа из красног
вас двога еспешива сплесши. — А ево
видиш, да я у шаман не говорим. (даде
му писмо Юлино; *Доброл.* гита у себи).

Добр. Ово е све?

Млад. А зар е шо мало? — Ни-
ши Юла уме лагаши, ниши Добролюб
кога вараши.

Добр. Та добро браше; али вели-
ко се овде пишанѣ радѣа, дали и Младен
мой Смилю милуе?

Млад. (постоан). Пишанѣ е шо
шако, као кад би жеђу уморен пуши-
оц какав едну проладиселне воде пуну
чашу нашу, но воду зашо пиши шео не-
би, што ће може биши йошии кои же-
дан пушиоц онуда проћи. — Я красону
душе

душе Смильяне любиши морам, ербо заслужуе; али по не шаки любов; а ню ниши вшко на свешу ош тебе больма заслужуе, ниши е икоя на земљи тебе дошпойнїя.

Добр. (возбужден) Ти мислиши дакле, я сам на овом свешу као идол швой само зашо, да ши нишна друго за целог живона швог не чиниш, него само еднако да мени приносиш жершве? — Не ли о одной длачици висило, да грабишель, да пуспаїя швог и швои пошмаака добра будем? Сад опеш —

Млад. О шна напминѣш по, на кое би све, шшо е год мое, да и самог себе баціо, да би га само вечшо заронио, и пред памяшсївованїем швоим зашрао?

Добр. Ти ме превеликом доброшом швоим на шо доводиш. Та ши преба да и тебе веѣ едашпуш живиши зачнеш, а не све мени, ше мени. Ти Смилю с' целом крепосшю прекрасног срца швога любиш, а моя е наклонносп к' нъози испом клїяши почела, ниши ће ме икаквог шруда кошшаши ню искорешши, шoliko манѣ, шшо ѣу доброше нѣне ружицу на швоме срцу цвешаши глешаши. Пшицоловац и на најкраснїю шпи-

пшицу, кою плашљива крйльца нѣна преко лепка нѣговог пренесу, дуго не мисли: ербо се другой нада, кою ће дерзка ножица нѣна сигурно у кавез до-весни нѣгов. — Ели ово швоя рука? (извади му писмо Смиљино).

Млад. Шша е шо? (истргне му из руке).

Добр. Я сам већ прочишао; ши си га у соби изгубіо.

Млад. (Метне руку на тело, по том подье брзо). Таки ћу доћи.

Добр. (задржи га). Куда ћеш?

Млад. Идем да Смилю за шебе про-сим, кое ће или биши, или мене не би-ши. (истргне се, оде).

Добр. (гледећи за нѣим). Сладко име мое! Тко ће с' жарким сунцем у шоплоши, шко с' шобом у доброши над-мешаши се? — Колико више силе мое усугубљавам, да швоима слѣдуем шпопа-ма, шoliko далѣ за шобом заоспаем, шoliko више немоћ мою у подражанію дѣела швои осећам. — — — Ах!

Та зар сам я само зашо на овоме свешу, да ши све радости швое йошиш у колевки нѣовой давим и унишпожавам? — — — Но йошиш Добролюбу о-шворен пуш шпои, Младенову срећу о-сно-

сновоположиши. (к' небу гледећи) Само
 га ши небесно сущесшво не зашвори, а
 друге ће силе све овде немоћ познаши
 свою. — — — (Метне руку на срце).
 Дубоке ће шебе срце мое ране обузеши;
 али благородније, него ране на грудма и
 најхрабриег войнїка, кое е за Владѣше-
 ля свога граболубіе борећи се задобіо:
 ер ове су свидѣшелѣи шврјансшва и не-
 среће людске, а из швои ће Младеновог
 щаснїя пошећи извори! (оде)

2. П О З О Р И Щ Е.

(Просто, но вкусно украшена соба;
 Смиля и Юла; последня невесела).

См. А шпа си се ши шако сневесе-
 лила Юцо?

Юла. Не знам ни сама, шпа ми е.
 Све ми е шако, канда из двора ош Го-
 споде на нас управлѣну спрелу гледим.

См. Ош Господе? Гди си ши видла,
 да се шко на памук посече, или ош мед-
 ног ошруре грозда? Пре ћемо доживиши,
 да у пшеничном зрну сичаи порасше, не-
 го да нас Добролюб или Младен увреди.

Юла.

Юла. То веруем; али да они сад на еданпуш додбу, да се с' нама опросше, ербо ий Цар к' себи позива, па да се више никад не враше: куд би нам већа несрећа?

См. Иди не лудуй молим ше.

Юла. (кроз прозор гледи). Ево Младена сееко?

См. Заисша? (гледи кроз прозор). Он е. Како е нешто замишлѣи; или да болеспаніе?

Юла. Кадбрже би се разболео?

См. Чудна ми опеш поспоянспва у здравлю човеческом, као год у огледалу равнине водне. Како найманѣи вешић пѣирне, шаки огледала неспане, на коег меспу волнуюѣи се шаласи гладко лице водно нарууже: шако ши е и са здравлѣм, а и са спокойспвом и задовольспвом нашим на землѣи. Бог зна, шша му се догодило.

(Куца се на врати)

Обадве. Слободно!

Млад. (удѣе) Слуга сам покорни сесприце мое миле!

Обадве. Служебница Господине.

Юла. (столицом нудеѣи) Изволише сесши.

Млад.

Млад. Хвала лепо. — Ели, ши се нећеш срдини Юцо, ако те покорно замолим, да ме за весма крашко време самог са Смильом осшавиш? Имао би —

Юла. (порумени). Драге волѣ Господине. (изидѣ).

Млад. (узме Смилю за руку). Я љу се шеби Смильо данас може биши врло смешан чиниши.

См. Садашня лйца вашег озбиљности ниша ми смешно не обрйче Господине.

Млад. Я сам великим и важным послом овамо дошо, кои сам рад овим пйшанѣм започеш: есили ши Смильо срце швое до сад слободно сачувала?

См. (застидѣна) Како Ви шо разумеш Господине?

Млад. То еш, есили се ши до сад у кога залюбила?

См. (као ватра поирвени) Залюбила Господине? — — — А у кога би се я знала залюбиши?

Млад. Я не пйшам у кога, него само есили?

Смиля. (ѣути, преда се гледеѣи).

Млад. Еси, ели Смильо? Елда еси? У красног Добролюба мога, ели? Ели злашо мое? Тьушанѣ ми швое каже,

же, да еси. — О премила добра моя, ша на рукама ћу вас моима носиши, да ни шверду земљу ногом вашим не додираше; ша и воздух ћу свагда прешресаши, кои ћеше вас двое дисаши, да вам ни он у подмуклом крилу свом нишпа шкодљиво не донесе. О! благолиси шеби Младене! Како ће красно срећа швоя на Добролюбовог благополучія сунцу процвешаши! — А и Добролюб шебе любви Смильо, любви ше више, него шшо е перви човек на земљи перво чедо свое любіо.

См. Любов нѣгова мени на дику мою служи; я ю као драгоцѣннѣйши медьу найдрагоцѣннѣима діяманш смашрам, али онш коег пошребе никакове учиниши не могу.

Млад. Дакле си се у другог кога залюбила?

См. Я молим понизно, пошшедише ме с' шим вопросом.

Млад. Ах! како ше сожалуем! — Онай е сигурно свачіе любви досшоян, кога си ши себи за любви швое предмѣш изабрала; али измежду найкраснїи ружїйца румени налази се шек опеш една найкраснїя, измежду найизряднїи сердцаа човечески едно онш свїю найизряднїе.

См.

См. Таково е сердце мое изабрало.

Млад. О лепо име мое! Ниши над небесном висином висине, ниши над Добролюбовим срцем срца има. Да и сама добродѣшель свеша с' њиме на меернице сшане, у шoliko би га може биши прешегла само, шпо шруле чауре плошке на себи не носи, кою кад би обукла, и Добролюбовим шрагом у њози ићи могла, нишпа оп свешинѣ свое изгубила не би.

См. То я све и сама знадем Господине, и зашо га шoliko любим, да ми ни животи мой велика за њга жершва чишо се не би; али — — (укути)

Млад. Шша али? но говори, барем да ше се наслушам.

См. Опросиште ми Господине, не могу далѣ.

Млад. Кажи ми дакле, шко е шай срешши, кога си ши судила, да любов швоя ње превелики дар за њга?

См. То никоме казала нисам, ниши ѣу.

Млад. Ни мени?

См. Ни коме.

Млад. Ни Добролюбѣ моме не би си казала?

См. Нѣму? — — Може биши, прем да би ме и по много усиловани кошпало.

Млад. А любили онай шебе Смильо, кога срце швое полико цѣни?

См. (уздане). То я не знам. По водем не знаши, да ме люби, неголи знаши, да ме не люби.

Млад. Я сам данас у невреме доћи морао. С' Богом Смильо! Валяда љу кад срепнии час дочекаши, кад се Смиля неће шако преда миом успручаваши. Поздрави ми Юцу, нека се не срди, што сам е из нѣзине собе опш нѣзине сеспуре опшперао.

См. Уверени будишс, да пога ни на земљи ни изван нѣ нема, шко би се на вас срдипи мого, а камоли моя добра Юца.

Млад. Слуга сам покорни! (оде).

См. (пратећи га до врата). Службеница понизна Господине. (врати се, сама). Ах! Ти га више, ах сад испом видим, да е шако! Ти га више опш живоша швога любиш, а он ши пріяшеля свога любов препоручуе, и гошово намеће. На месшо предъашнѣ любкосши нѣгове спупила е нека ужасна ладносш, нека спарачка озбільносш прођу мене! —

На

На еданпут се спрашно промену, која велика промена велику и причину имати мора. А каква би била?
 — Да ю испражум? — — — Ах!
 водем јошн десет покривачаа на ју бацнн, да ју вечншо испред очнју мон уклоннм, него да чепркајућн ужасну какву опкрнм аждаю, која бн мн н оспалу јошнш мрвнцу сладке надежде у проклешн горклян свон прогупала. —
 — — Несрешна Смлн! Тебн сунце јошнш нн снншн започело нн, шек шшо шн е нза непревндног вндннка заплавнло, н већ шн га громовнма прешешн облацн испред лнца швог сакрнваю, ужасну шаму на нещаснну главу швою навлачешн. (*дуго поћути*). Но шћшнсе шужно срце мое! Има, шко н громовма заповеда, шко н найужаснншн шамноспн облачну у благодашнну росу расшвара, шко н у найгрозннше ужасе неспрулнма щасннн людског бааца семена.

Юла. (*удбе*) Младен опншо већ?
 — А шшо су шебн очн пуше суузаа?

См. (*брншућн оги*) Нншша Юцо.

Юла. Елда сн шпогод зло ош Младена чула?

См. Нн сам нншша.

Юла. Али бися опеш волела, да не знаш по, што ши е Младен казао?

(*Смиля наслони главу на раме Юцино, ецаюћи*).

3. П О З О Р И Щ Е.

(*Саала, у койой портрети Господе ви се, едан у другог гледећи*)

Добролюб. (*сам, пред Младеновим портретом*). Сладко добро мое! Све знаюће ми е Божешво свидѣшель, да ће пре свеблагодѣшело сунце забораваши се, чипав данак у поспельи преспаваши морской, и целу природу без дражешног зоре пурпура, без очію, без оживљаюће шоплоше чарним ноћи флором покривену плачну оспавиши, него што ће Добролюб и едну сламчицу опажену на среће швое пушу оспавиши. Я Смилю любим, и никад е любиши преспаши нећу; али она мора биши швоя, ако ми само Божія на пушу не узспой воля.

Служитель. (*удѣ*). Едан Драгонер-майор жели к' Вама пушпен биши.

Добр. Нека додѣ. (*служитель оде*).

Майор. (*додѣ*) Надам се Господине, да ћеше ми опросиши мою сло-
бо-

боду, у шолько лакше, што сам с' мол-
бом к' Вама дошо.

Добр. Заповедайте Господине, а-
ко само служиши могу.

Май. Ви ћеше ми најболѣ казаши
знаши, налази ли се сад овде едан спа-
рац, именован Марко Милаић, бивши У-
чишель градски?

Добр. Овде е већ оп неколико го-
дїнаа.

Май. (радостан). Жив и здрав Го-
сподине?

Добр. Я сам юпрос с' Младеном мо-
им код њга био, и здравог смо га оспа-
вили по себи.

Май. (диже руке к' небу) О, недо-
споян сам Божество ше среће, коя ми
из швое премилоспиве изпиче деснице. —
Не билише ми Господине учинили любов,
да ме к' њму опведеша?

Добр. Драге волѣ Господине; или
да га овамо зовнем?

Май. Како знаше; само гледайте,
да га што скоріе видим.

Добр. (изидѣ, отправи слугу, ера-
ти се). Таки ће он овде биши. А позна-
ешели Ви нашег доброг опца Господине?

Май. Вашега опца? — Ах! пра-
во е имао, што е другог сина шражіо:
ер я сам недоспоян.

Добр.

Добр. Како шо? Ви сте син нѣгов?

Май. Онај изгублѣни, Конспанши, ако сте о нѣму чули.

Добр. (*восхищен*) О добро сте ми дошли премили браше мой (*загрлесе и полюбє*). Сам Вас е Бог донео, донео добром ошцу нашем ново заодеѣем живопу сунце! О како ће се сирома обрадоваши! Већ му напред шопле восхищенія сузе на седом лйцу нѣговом гледим.

Май. Ах! немойше ми срце препуњиваши, ер и онако чини ми се оѣе да пукне. (*подуго поћуте*).

Добр. А имашели фаміліе?

Май. Я немам, а нећу е чини ми се ни имаши.

Добр. А зашто шо?

Май. А кога ћу да узмем? Градкниѣ е зло или превоспишана, и жели мужу заповедаши; а селянка е невоспишана, и не зна нишпа друго, него само мужа бояши се. Богаша ће ми донещи новца, да ми сваки дан пребацуе, шпа ми е донела; а сироша ће се удаши за мене зашо само, да Майорка постпане. Женидба е дупрїя: више їй свагда изгуби, него шпо добіе. А я нисам рад, да среѣа моя у ѣако непосшојне руке жен-

ске

ске падне: водем дакле сам живиши. —
 Ели мой опаци молим вас далеко одавде?

Добр. Не далеко, шаки ће он доћи.

Май. Ваљда е јако већ осшарио?

Добр. Богме доста е оседио.

Май. Ах шужан! Како сам му живиш и његов огорчио! Проклеша лакоми-сленоси млади людий! Њози су закони мудри окуви безчовечни, њози су праведносшроги насшавцици шурјани мучишелни. Онда сам неваљале содругове мое за најболѣ пријшелѣ держао: а могли су ми вечишо враш сломиши, кад сам из школе изгнанш био, да не овако слепа среѣа на мене наишла. — — О не могу Вам доволно среѣу мою исказати, да сам доброг опца мог у живишу иошиш зашеко. Да ми е Цар све ордене свое по грудма повешао, све би ий, и иошиш полак живиша мог за овај едан небесни дар радо променуо.

Добр. (на прозор погледи) Ево га!

Май (претрши). Гди е? Онај спашрац?

Добр. Он е Господине.

Май. Ах! Како ми срце бие, чини ми се, груди ће ми пробиши!

Добр. Ј мислим Господине, да му се виезапу не ошкриеше: ер он е човек
 спаш

сшар и лош, па се боим, да му напрасна радост не шкоди.

Май. То я знам; али како љу му поглед нѣгов прешршици, да шаки пред нѣим на колена не паднем! — Я сам груди мое непришельским поповма обраћене безбоязлен држао, а саде спрепим пред немоћним сшарцем, пред родишелѣм моим.

Добр. Будите муж — ево већ куца — слободно!

Марко. (удѣе). Добар дан желим!

Добр. Добро ми дошо сладки ошпац! Седи.

Мар. (седне). Едва ши се узвуко уз швое многе шепене. Све ми се чини, да су све сваке године дужи, као да расшу.

Добр. Опросши ми, што сам не шако шрудіо; ево овај Господин Майор желіо се с' шобом сасшати.

Мар. (к' Майору). Опросшите Господине, што я овако без сваке полишике удѣо; ми смо свои, а надам се, да ми и ви замериши нећеш.

Май. (сметен мало). Я на компліменше не гледим Господине, него само на срце.

Мар.

Мар. Томе се дивити морам, по из Ваши успаа чуши, кои спе више сигурно у живошу Вашем компліменшаа добили, него што спе несечаакаа *) воздуха прогушали.

Май. Защо сам из градског ласканиа у селску искреноси и побего малко. — Но да Вас не задржавам дуго. Молим покорно, имашели Ви деце Господине?

Мар. Имам хвала Богу две кћери.

Май. Две опраспле ћери?

Мар. Две Господине.

Май. А сина немаше ни едног?

Мар. Ах! у какву ми рану дирнуше. Пошведише ме с' шим пійпанѣм. (сузе бришући).

Май. Ви спе имали едног сина, Конспаншина?

Мар. Дакле знаше, да сам га имао, знаћете ваљда, и да сам га изгубіо.

Май. То на вашој вољи спои данас.

Мар. На мојој вољи? — Ах! Нећете ме воздухом медним насипиши, велика е празнина у срцу моме Господине.

Май. (на страни сузе отре). Син е ваш жив, и будући да е чуо, да спе Ви

*) ашоми.

Ви овде, а мене е пуш овуда нанео, то Вас преко мене поздравля, пишаюћи, можели се он надаши, да ћеше Ви на ону увреду, којом е он као неваляо син предоброг родитеља свога любов проиграо, заборавиши, и нѣму, ако иначе опрошпенѣ заслужуе, опросиши?

Мар. Ах Господине! Ештели Ви ангел мени с' неба послаш? Могули се я зацело пом небесном надежом пишаши, да ћу сина мог видиши?

Май. Я сам се он нѣга прекојуче распао, а Ви га можеше видиши пре, него што мислише.

Мар. О носите му дакле сердечно опрошпенѣ родителско, купно са сузама и уздисаима родителскимима за нѣме, нека њ види, и нека он времена крѣйла узайми, да што шкорѣ на чезнуће груди опеческе долеша. — Да ми е нѣга само овим изнемоглим загрлиши мишицама — о нову би, юношеску би снагу добиле — щаснѣ би родителског волшебним силама воздвиженіе магнове-нѣ спрелу преспигло. — Кажите му, да е сердце опеческо нѣга лишено, као древо без срши, довольно шрунуло; нека хиши, нека долеша на нѣга, и оно ће се шаки помладиши, као полуумерша
би-

билія под благим майскога сунца сме-
шенѣм.

Май. (падне на колена, обимаюћи
ноге отеческе) Ево ме сладки родишело,
ево ме пред ногама швоима. Живош пи
мой у руке швое полаажем, из кои сам
га недоспоян добио. Освеши се на мени,
казни ме, ако е могуће, више, него
што согрешенія моя заслужую, па ми
онда пусши опросишелни глас швой у
недоспойне уши мое.

Мар. (кои е досад као окаменѣи
столо). Есамли я при себи Добролюбe,
шшали е шо?

Добр. Еси опче мили; пи родье-
ног сина швог пред шобом гледиш.

Мар. (падне на колена, сину у об-
ятія). Та есила пи сунце мое? — —
— Ти си сладка ушѣхо моя? (умукну
у загляю).

Добр. (после, него што ѿ е дуго
с' благоволеніем гледао). Да красна по-
зорища! — Покаяшелан син на грудма
радо прашпаюћег родишеля. — — —
Та усшанише люди, шко се ѿошш клече-
ћи поздравляо! (подигне ѿ).

Мар. (дигне руке к' небу око врата
синовлѣвог). Премилосшиви, непосшижи-
ми Опче небесни! Ти и из грозни гробо-
ва

ва шамни свемогућим гласом швоим у
 милнѣйше за нас радоспи иззіываш; швоя
 преблага десница и на прегорком пелену
 гранчице калами, на којима медошочи
 плодови ничу. — (*полюби сина у тело*).
 Сладка луно моя зрачна! Ти родишелю
 швоме онда щасшношворно засія, кад е
 у найвећой, изгледа лишеной, шами мучи-
 шелной он шумарао. (*полюби му очи*).
 Зрачне данице мое преумилне, како ће-
 ше любко ви вечер живоша родишельског
 осіявани! — — — А ши си воин, као
 што видим Коосшо?

Май. Тако е ошац сладки.

Мар. А како к' шом спешену додье?

Май. Више доброшом милосцивог
 Цара нашег, нежели заслугама моима. —
 Кад е онай несрепни случај, кои би на
 дно бездне погрузиши желіо, догодіо се
 са мношом, дам се шаки у войнике записа-
 ши, с' шим швердим опваженіем: да и-
 ли погинем, или безчеспіе Вашем имену
 учинѣно избришем. Срећа ме до овог
 спшенена доведе, кои ме обвезуе, да ми-
 лом ошечеспву и добром Владѣшелю дон-
 де служим, докле год рукама и ногама
 мицаши могу.

Добр. Найблагородніег срца найдо-
 спойнія желя! Воишк е обраша роди-
 шее-

шееля, браће и сеспараа свои, он е бра-
нишель супруге и дечице свое; у нѣга
благодѣшельи, у нѣга сродници и сви
сограждани, у нѣга и Владѣшель сваки
као у захишишелну сшѣну свою гледи; вой-
ник е шемель поуздани, на коем сви по-
дижемо щасшје наше. — Каква е разли-
ка измежду красног сина швога ошац и
мене, кои сам досад мршав за опечештво
живіо! Кокика е срамоша у опечештву
живиши, и йоши боля права и добра опі
премноге собраће свое уживаши, а нишша
к' общем опечештва благу не додаваши!
Я ѣу изчезнуши опі несперпѣливосши,
ако ме с' Младеном моим Владѣшель
йоши дуго к' себи не позове.

Мар. Благо опечештву, у коме мно-
га шакова сердца куцаю.

Май. Айде ме води ошац к' милой
Юци мойой.

Мар. Айдемо дакле.

Май. Слуга сам покорни Господине.

Добр. Пошпедише ме с' шом речю;
већу ѣше ми радосш чиниши, ако ме
брашом Вашим уззовеше.

Май. Дакле с' Богом браше мой
предобри. (полюбѣ се). На пушу сам
већ чуо, да ѣу у Вама и у пріашелю Ва-
шѣм

шем два небесна ангела у човеческом на-
ћи обліку.

(*Оду, Добролюб ий испрати.*)

4. П О З О Р И Щ Е.

(*Господска баца.*)

Младен. (сам, наслонѣи на едно
древо, после дугог љутаня). Она е вели
наиблагородниег изабрала. — — — Спран-
ног кога? Или може биши какво момче
проспо у селу? — — — И шо може би-
ши, она е изображена, она знаде, да ви-
ше добри дуушаа под сордумом сакри-
веній лежи, него под свилом и кадифом.
(*Добролюб се састраг покаже, но при-
таи се*). Ах сладки Добролюбѣ мой, ка-
ко љу шеби, кои с' чипавом нѣжноспію
красне душе швое Смилю любиш, оп-
криши, да она другога люби?

Добр. (*искрсне*) Не брини се пи
за мене красно добро мое. Добролюб и
све свое, осим шебе едног, прегореша може,
а камоли шшо никад нѣгово ніе бійло. —
Ти си біо дакле код Смиль?

Млад. Біо; али све едно, као да и
нисам.

Добр. Како шо?

Млад.

Млад. Я почнем нъози горећу любов швою — —

Добр. (*лютит*) Ти ћеш мене у опчаянїе найпосле доведши, па ћу ошићи, да ме никад очи швое не виде.

Млад. Не люпи се! Немой, да се о слободно по лугу лешећем, или у шудьем кавезу зашвореном славуїку препиremo, кои ће га коме поклонити. Смиля е залюбљѣна, али ни у мене ни у шебе. Нѣно е срце вели друго найблагороднїе изабрало. Мени не шеде казаши, шко е шай сретни; шеби би вели може биши, прем и шеби едѣа, казала. Запишам ю, любили и онай ню? А она ми е' узданком опговори, да не зна. — Сошим сам опишо оп нѣ. А да шпа би пилью у цвешак, ма да краснїег оп нѣга на свешу нема, кад већ за шудьим грудма задевен спои?

Добр. (*весео*) Смильбина е дакле воля препираню нашем границе положила; ми морамо нѣним избором задовольни биши. Рекла е, да ће мени, може биши, казаши, у кога се залюбила, ели?

Млад. Тако е казала.

Добр. (*стисне Младена за руку, весео*). С' Богом! Идем я на экзамен, да видим, чїе груди онай прекрасни цвешак дїйчи? (*оде*).

Млад.

Млад. (сам) С' каквим присуш-
спвіем, с' каквом веселоспю он чу, да
Смиля нѣга не люби! С' каквом ведро-
спю чела оде ю пійшаши? — Та и я до-
вольно душекрепоспи у мени осеѣам, да
би и на скишпр царски, кад би га данас
имао, и супра изгубіо, забораши мо-
го, али на Смилю не: ер да се сви, шпо
ій е год на свепу, и из доспойни и не-
деспойни руку покупе, и опеш би на
прошивомерници с' ньоме као сундьер
суви поред грудве жеженога злана ош-
скакали. — Прегорети ю с' временем на-
дам се да могу; али данас на ню забо-
раши, кою сам юче из свійю еспешва
мога сійла любіо? — — Младен се не спи-
ди признаши, да шо не може.

5. П О З О Р И Щ Е.

(Смиля сама у соби, у альини с' крат-
ким рукавица).

См. (спремајући коешта). Све,
шпо год погледим, све ми се красним
лицем нѣговим, као пребисшрим небе-
сног еѡира облачком, покривено чини;
све ми се срце мое с' ньиме забавля, као
зефур нѣжни с' благовонном цвешійѣа ду-
шом.

шом. — Ноћас ме Добролюб у сну као сеспру своју Младену предаде. — Ах преумилно предснавленіе! Зашт ми до гроба варало ниси, зашто си ми се пробудиши дозволило? — Тако ми е, као да ми е срце из грудій мои у нѣгове сасвим преселило се; шамо му е само добро, шамо се само налази код куће— — ах! Бог зна, чія е!

Юла. (утрзи) Ево едног Оффицира секо с' опцем, гди нам иде.

См. Оффицира? Тапицу е Добролюб дао біо преко служипеля звани.

Юла. Добролюб? Добролюб секо?

См. Но па шша Добролюб? — Ти како име нѣгово чуеш, шаки ши се памеш преврне.

Юла. Ти биси шела секо, да я на Добролюба никада и не помислим.

См. Мисли ши на нѣга, колико оћеш, само се чувай, и не играйсе са срцем швоим: ер или изгубила или добила; незнаш, шребали се радоваши или плакаши.

Юла. Знам я секо, шша ши мислиш; немай ши бриге за мене; нисам я луда, да за оним чезнем, кои мени леда окреће.

(Удѣ Марко с' Майором)

Май. Слуга сам покорни Госпо-
дичне.

Оба две. Служебница Господине.

Мар. Довео сам Вам едног милог
госпа дечице.

См. Ми за чест и срећу држимо,
кад нас шакови госпи присушшвѣя сво-
га удосное.

Мар. (к' Юли) А ши Юцо?

Юла. Тако и я Ташице сладки.

Май. Я шoliko ошличѣя не заслу-
жуем: ербо поред све ове шарене альине
я нишша друго нисам, него едан сироме
војак.

См. Учшивосш е Господине красна
добродѣшел на свачіем лѣйцу и езику;
но я мислим, да е дан просши, нуждим
човека и войнѣйка качесшвама одарен
воин више важи, нежели сви графови и
барони скупа, кои ош зноя поданнѣйка
свои шунеедни шрбу свой клюкаю.

Май. Ваша ће красна усша узро-
ком биши, ако се кад чином моим по-
гордим.

Мар. Овай господин особишу пас-
сію има ћери мое. Коя му се год до-
падне девойка, ша га полюбиши мора.

См. То се ни с' беседом ни с' ли-
цем Господина госпа нашег не слаже.

Мар.

Мар. А да рекнем одну реч, па да му се обадве о враш обесише? (*дѣвице се узвере, гледећи Майора*). Нишна вам срце ваше не каже сладке ћери мое?

См. Я не смем казаши ошац, шша мислим.

Мар. Говори слободно сладко деша мое, говори, шша год оѣеш. Нема више у природи шуге за вашег родишеля; сва е срца мога печал пред лицем дошедшег изчезла, као мрак юшренѣи пред зорном ведрога данка вѣспницом. Живош ће родишеля вашег опсад биши, као непрекидни оп сами радосшій исплешен венац пролешни. Видѣаѣете и опсад сузе на лѣйцу моме, али друге сасвим, него шшо су досад образе мое поливале, сузе задовольног и срепног срца опеческог. — Загрлише и любише премилог браша вашег Конспаншина. (*Обадве полете Майору у облатѣ, люблѣки се с њиме и грлѣки*).

Май. Сладке сесприце мое, красна добра моя.

Мар. Оне су у опсушспвѣю швOME као два ушѣшишелна ангела неговале ме, њима благодариши имаш, шшо си ме йошш више гроба зашеко, дешивьска ми е любовь њѣова падаюћій живопи мой

подупирала, дешиньска нѣжност њіова
венућій подмладѣвала.

Май. (наново ѿ грлећи и люблѣћи).
О како се богашо брашко осећа срце,
да шакова блага своима названи може.

См. Благо нама, кад смо ми пре-
милог единца браца нашег добиле. (при-
люблюјући му се).

Юла. (умиљавајући се око нѣга).
Сад нисмо више саме хвала Богу с' Таши-
цом нашим, сад имамо браца сладког,
кои ће нас милим сесприцама своима
звани.

Май. (милујући ю) Имаш злапо
мое; имаше браца, кои Вас више него
срећу своју люби: ер он вас веће среће
за нѣга на свешу нема, ниши му преба.

Мар. (раскрили руке светрома) О-
дише на срешно сердце родишельско.
(загри ѿ, сви куте).

Добролюб. (додѣ) Заиспа сам се
надао, да ћу вас овако зашећи. Данас
е особиши неки благословени дан за нас
све освануо, и види ми се он Благопода-
шеля опредѣлен, да нас све, све скупа,
срешнима учини. — Я сам важним по-
словом дошо ошац и Ви браце сладки.
Чудно ће Вам биши знам, ошкуд шако
фришко важан посо; али знаше, да маг-

новенія често роде, на што године всуе чекаю. — По дозволиште ми, да неколико речій найпре са Смильом насамо про-беседим.

Мар. Ево е, разговарайште се, колико оћеше.

Добр. (отведе Смилю на страну, медьу тим се прози полагаю разговараю). Я сам дошо шебе шногод пійшаши Смильо; али помисли найпре, да с' Добролюбом, да с' найвећим пріяшелѣм швоим говориш, пред коим се успручаваши не шреба. — Любишли ши Младена мога?

См. (порумени). А шко на Вас двоицу мрзи Господине? Вас и мршво каменѣ люби, прем да срца нема.

Добр. То е сасвим други разговор; али любишли ши кога на свешу више ош Младена мога?

Юла. (ћути преда се гледеећи).

Добр. Говори красно добро мое; овай е час опредѣлен, да живошопрайне среће Младенове шемель положи.

См. Ваше су уши доспойне, да и небесну, коя Своблагог преспол обима, ангелску хармонию слушаю, камоли мою, прем найсладью, шайну, коя е осим Свезнаюћег за сва суцесшва до данас шайна

на бійла. Я Господина Младена из целог срца мога любим, више ош здравля и живоша мога.

Добр. А знашли, любили он шебе?
См. (уздане). Я не знам.

Добр. Я знам, да ше шoliko люби, колико е год жаркосш младог срца шакову красну душу любииш кадра. — А знашли ши о Юциним шайнама шшогод Смильо? И она већ у године улази, у коима груди дѣвичне медной любви врашашца ошвораю.

См. Я не знам нишша Господине; али шо знам, ер она не шай, да нишко не шако добар, нишко шако леп, нишко шако умиляш, као Ви, ни сам Господин Младен. Юшпрос мал се не разсрди на мене, шшо сам я казала, да Ви ниште ни больи ни лепши ош Господина пріяшеля Вашег.

Добр. (руку йой люблѣки). Я сам сад све свершіо злашо мое сладко, шшо сам год шео.

См. Я се падам Господине, да Ви нећеше шайну, кою сше ми измамили, злоупотребиши?

Добр. Нећу срце мое, шаки ћеш видиши, да нећу.

Мар. Но ештели већ гошови с' разговором?

Добр.

Добр. Есмо ошац сладки, баш како треба хвала Богу. *Юли недоумѣніе из оѣию гледи*).

Мар. (*шалливо*). Я би рад знаши, какве су шо шайне, кое ми знаши не смемо.

Добр. Нема шу шайне сладки ошац. Я сам дошо, да Смилю за Младена мога просим. (*сеи се загуде*). Есули гошова ушла швоя родителъска опеческим благословом вѣжну любов нѣову украсиши?

Мар. А гди е Младен?

Добр. (*торжествен*). Младен е овде, ер видиш мене.

Мар. Ако е нѣова воля, да су благословени и опш Бога и опш мене.

Добр. Без шога ши нишша ни говориши смео неби біо. (*к' Смильи*) Злапна круно наша! (*на голу йой руку прстом показуюћи*). Због ове ћу ше белеге сеспрром мойом ошсад зваши. Видиш ошац? На овом сам испом меспу я сеспру мою еданпуш у дешинешву раніо біо, па йой е овакова иша билѣга осшала.

Мар. Па ши е умрла ша сеспра?

Добр. Изнесе ю служавка изван села, кудади, у шешню, на еданпуш се смрачи, облак се провали, и опшшуда сесприци

МОЙ-

мойой ни гласа ни прага. Сагурно ю е вода заедно са служавком опнела.

Мар. А колико може биши времена ошнад?

Добр. Може биши одунда до пеннесп годійна; сироша ми е сесприца баш онда проговарала.

(*Марко оде у другу собу*)

Май. Та кад љу већ Младена едан пуш видиши?

Добр. Данас йошш мили браше мой, данас йошш.

Мар. (*Додѣ, показуюћи му едан о пантљики висећій новац*). Познаешли ши овай новац Добролюбѣ?

Добр. (*загудѣн*) Како не би познавао? А ошкуд шеби шо ошац? — Такови испи я код куће имам, али испи шакови (*сматраюћи га*), совершено шакови, кои сам у дешиньспиву моме о врашу носіо.

Мар. Па е и сеспра швоя шакови носила?

Добр. Такови испи испинциш; канда е сад гледим, како се с' нѣме игра.

Мар. А како ши е име било сесприци?

Добр. Елена ошац; ал ошкуд шеби шай новац?

Мар.

Мар. (пун радости) Но, шоме се заиспа човек довольно надивши не може. Слушайше, да вам приповедим што. Пре пешнест годйна, баш кад си ши Коспо изгубио се био, донесе ми просяк едно дешенце женско у граду, нудећи ме с' њиме. Нашосам га вели на друму, чемерно мокро и укаљано, канда га е олуя валяла, а сам га раниши не могу: ербо двадесет враапаа вели проћи морам, докле ми шко по крайцаре удеели, после него што ме е изгрдіо, што му досадбуем. Я с' мойом покойном узмем дешенце, мислећи га воспишати, докле му се родишельи може биши не надбу; но ове до данас нисам знао, и на шоме сам дешенцешу овай новац нашо.

Добр. Ах Божешво преблаго, шо е моя сесприца бйла. Па гди е сад, шша сте радили с' њоме?

Мар. Она е данас велика красна девойка, на удадбу већ, и данас ю е родьени браш нѣзин за пріящеля свога просіо.

Сви. Шша?

Добр. (восхищен) Смиля? — — Смиля сладки ошац? Смиля сеспра моя? Ах Боже мой, шша е шо?

Мар.

Мар. Сад на швойой вольи спой, оћеш ю Еленом зваши, или Смильом. Я не знаюћи нѣзиног правога имена назвао сам ю Смильом: еле она е родьена сеспра швоя.

(*Добр. и См. потрге едно другом у загрляй, восхищено люблѣки се*).

Добр. Сладка ушѣхо моя, ши Добролюбова сеспра? Ти с' Добролюбом у одной ушроби, на одном срцу лежала? Ах! Умрећу ош радосши. (*люби ю на ново*).

См. (*с' разширеним рукама*) Дай ми медна усша швоя, да ий любим, да люблѣћи ий у восхищенію погинем на ньима. (*повторително се грле и любе*). Већа е сладосш Добролюбовом сеспром звашисе, него первом царицом на земљи.

Добр. О гди си Младене, гди си зратно сунце мое? Радосш е брдама подобно на Добролюбове груди наповарена; гди си, да полак пресладког шереша на себе узмеш? — Я не могу више без нѣга живици ошац. Само йоциш одну реч. Еленин браш ош свег срца жели швоим зешом посшаши, да у месшо одног два пресрешна пара благословиш.

Май. Но шо е већ много! Я не знам, ели већма овай дан на нас наваліо,
или

или ми на нѣга. — — Но Юцо? Кажу брацу швом, оћеш поћи за Смиљиног брата? (*Юла крие лице на Смиљине груди*).

См. (*љобљѣи ю*) Ти милуеш Добролюба мога; оћеш биши дакле сна секице швое?

Юла. (*преда се гледећи, да се едва гуе*) Оћу.

Добр. (*руке њой љобљѣи*) Сладко невинно ягнѣ мое, сека те е швоя изда-ла, да ме радо имаш; а колико ће те бе Добролюб љубиши, шо Бог зна, а ши ћеш видиши. — Дозволи ми ошац, да њой перви полюбац, аки залог вечише љубови наше, на пурпурне уснице нѣзине пришиснем.

Мар. Љубише се премила децо моя, па ће вас и Бог љубиши. (*Пољубе се млади*) Нека вам се срца ваша непремѣнно до гроба љубе, и нека добра ошпану, као што су сад, па ће онда премилосшиви промисл нѣгов свагда над ва-ма лебдиши.

Добр. Све су ми радости мое без Младена крияше. Айдемо сви што скоріе к' нѣму, да не би имао причине пребациши нам, да смо му и едно магнове-ње ош среће нѣгове неправедно узели.

Ах!

Ах! Он и не зна, колика га у обаяшјама нашима очекуе.

Май. Айдемо, да га барем за живоша мога видим: ер боим се, да ми се опш саме радосши шпо не догоди. Сад видим, да е едно магновеніе сшолѣшну шугу наградиши вредно, и да има шакови магновенія у живошу човеческом, коя, да се и живошом плаше, опеш се скупа назваши не могу.

Добр. Ево аа ши брапе сладки узми мою сесшру, а я љу швою, а онац премили нека посред нас ходи, као презрачно сунце медьу звездама опш нѣга живопш добіяюћим.

Мар. (у сузама) Ви спше моя ярка сунца премила децо моя; ви спше дика, ви спше ушѣха, ви спше слава, ви спше понос сшаросши мое! (оду).

6. П О З О Р И Ш Ч Е

(Младен, Теоодор, Ева, у соби код Теоодора)

Теоод. Я ниши шрговине шребуем, ни града. Опикако сам нѣга оспавіо, и у ову рибарску кућицу преселіо се, опшад сам живиши почео, доцде сам мисліо само, да живим.

Млад.

Млад. Али я њу ши шолико даши, да можеш, какву узхнеш, почени шерговину. Може ше среѡа послужиши, па ѡеш палаше и друга добра швоя у граду поврашиши.

Оеод. Нишна манѡ; до по године дошо би опеш у Богданово, да удичарим. Трговина би за мене сад найвеѡа кази бійла. Я сам заборавіо компліменшираши, заборавіо ласкаши и улагиваши се, изгубіо сам благоречивоси мою, изгубіо сам сва оружја срешног шрговачког посшупка. Ниши сам я рад децу мою шако високо пеняши, опшуд се убишочно пасши може. Шшо се човек ниже налази, шолико се испина манѡ види, али шолико крепчіе спои. Бог зна, оѡели деца моя шолико срца имаши, колико е опаш њіов имао, кад е палашу с' веслом и чуном променуо. — Воже нас сачувай Евице опш града; ши биси мислила, да сам ше у пакао опшео.

Млад. Али ши опш рибе швое живиши неѡеш, шо си извади из главе. Ти си заслужіо и презаслужіо, а я сам у спашню шеби и доброй Евици мойой живопш изван нужде гранійца положиши.

Оеод. Ти со шим никакво добро учиниши неѡеш, него ѡеш добропом
шво-

швойом из мене ленивог начиниши човека; шѣло ѣе мое, посведневним шрудом опверднушо, беспослица размазиши, и шако свакой болесни, за кою као рибар ни знао нисам, широка опвориши врапа. А да ши право кажем, онай залогай, на кой су зноя моего каплѣ рониле, мени е далеко вкусни, далеко пријашни, него сомун чишав, кой не знам ни ошкуд ни како до мене додѣе. Твое красно срце мора доброшвориши, шо я знам, али швори ономе, коме су благодарѣнія швоя нужна, а срепног Фодора швог ошпави при предѣи и удици нѣговой, кое су га срепним учиниле. Ако мишце ове изнемогну, знаѣу я доброг Младена мог наѣи.

Млад. Ако ми среѣу мою нарушавши не желиш, шо ме пошпеди ошсад с' шаковима речма. Та ви спе ме первим доброше духом заданули, я сам на добре Евице грудма живош мой одержао, ви спе ме обое као деше ваше неговали; а сад шакови шурани да ми будеше, да ми ни благодарну биши не допусшише? — Тко е перви, и може биши едни, опеческе дужносни на мени испуњавао, него Вас двое? Тко има на свешу веѣе право ош кога благодарѣя име изискиваши,
него

него Вас' двое ош мене? Па дакле Оодоре ши онай лебац, кои биси ош мене добио, неби знао, ни ошкуд ни како? Я би волео, да сам юче умро, него шпо сам данашњи дан доживіо, да ове несносне и швои успа недоспойне речи ош шебе чуем. — Или да си ми сордуму и опанке, кад си ме ошраніо біо, обуко, ше бисше ми данас зной, кои би ми живши вам помагаюћем лице орошавао, обое родишельма подобно слюблявали.

Оеод. Ми смо пребогашо наградиши ош ошца Добролюбовог за воспашаніе швое.

Млад. Он е само шруд Ваш наградио, а срца вашег и любви ваше к' мени награду мени е ошпавіо, кою я као найизряднію собшвеннош мою смашрам, и свагда смашраши ошу. — Или ме ни си любіо Оодоре? ниси ме любила Ево? Нисше ми нишша неяком и родишееляа лише-ном из любви и из срца чнили, него само као наемници Блажини за плашу нѣгову? Ніе ми дакле любов ваша, него новац нѣгов немоћи пун живош мой ош гроба сачувао? (*оги му сузама навру*).

Оеод. А шко ће с' доброшом шво-йом на край изићи? Велико срце швое ніе спворено, да благодарія прійма, него

него да ѿ свуда око себе оберучке про-
сина. Ти биси и сунце, што ше е грес-
ло, и воздух, што си га дисао, и ле-
бац, кой ше рани, и воду што ши жедь
гааси, да можеш, наградио, и швоима
дужницима начиню. — Ради што оѣши
с' мойом Евом и дечицом, али ми у мре-
жу и удицу мою не дирай.

Млад. (весео) Ах! Па зашто ме
шолико мучиш? (к' Еви). Сладка маши
моя, ошсад ће се син швой за шебе бри-
нуши, а Оодор нека рибом швоим со-
браћи швоим редом, кой заслужю и по-
шребую, благодаренія указуе, како му
драго.

Служитель. (додье едан, задуват).
Поздравю Господин Добролюб, да изво-
лише шаки кући доћи. Имаше вели го-
спе, какове ѿшш никада имали нисше.
Али да и Оодора и Еву, и што зацело,
поведеше.

Млад. Какве госпе?

Служ. У саали су, я ѿ видю ни-
сам, кад су дошли; него сам опазю кроз
враша едног красно обученог офицера.

Млад. Офицера? — Па и Оодор
и Ева да додью?

Служ. Ешт Господине, и што шаки;
а мени е заповедю, да се шаки врашим.
(оде хитро).

Млад.

Млад. То иде као на пошши. Какви ће по госши биши. — Айдемо дакле, да ме не назову оплаагалом.

Ева. Та почекай барем малко, да другу альину обучем.

Теод. Да, ми ћемо сад опеш на шебе васдан чекаши.

Ева. Но мени жалосници, како ћу овако я медьу Господу ићи.

Теод. Я се нећу спидиши казаши, да си моя жена.

Млад. Ни Младен, да су га швое грууди машерним млеком одоиле. (оду).

7. П О З О Р И Ш Е.

(*Великолѣпна саала; Добролюб, Марко, Майор, Смиля и Юла; остраг многи простаци обоег пола, служитель Стефан и служавка Фема*).

Добр. Како ми срце куца, кад на Младена мога помислим! — Да ми оно говориши уме, шша би му казаши имало! Но усша наша онда найвећма онеме, кад нам е срце пайпуніе. — Веруй ми ошац, я би се разболеши или из памени изићи морао, да овакови прецасшшошвор-

ни случаи само неколико дана на мене навале, као што су данас нагнули на нас.

Мар. Веруем сине мой. И найумил-
нія пріяшност, кад границе предье, по-
спаше опривом за душу и за шѣло.

Добр. Ах! колико закоснява Мла-
ден. Да зна, како га несшерпѣлив че-
кам, на ласпини би долепю крїлій.

См. А шта си наврео шако? —
Таки ће он доћи, ниши ћемо ми побећи.

Добр. (пун задовольства). Ти га
већ почињш браниши сладка сеспро моя?
О брани га, брани ангела нашег преми-
лог; ни лакој муве ноги не дай на красно
шѣло нѣгово спаши; ни любком зефѣру
ведай силніе на нѣга полешипи. Лебди
непреспанно над њиме сладко име мое,
као над мазном пролешнѣг цвешка нѣж-
носпю, као над зеницом красног ока
швог. (к' Юли). Оѣшли и ши срце мое
шако над Добролюбом швоим лебдиши?

Юла. (милостидљиво га гледећи).
Оћу.

Добр. Оѣш злапо мое: ер ши си
добра, а Добролюб ће заслужиши. — —
А небили ми могли што добро урадиши,
док нам Младен не приспе? (к' простой
младежи). Имали медьу вама кои пар,
што би се узели шео? (сви ћуте). Го-
вори-

ворише, данас ће сваки своју любу доби-
ти моћи, ма му што на пушу сшало,
ако само што у мойој сили узшој.

Едан младић. Я би се Господине
већ пре две године данаа ожеио био, да
ми е мой ошаци допусшо.

Едан протак. (*изидье*) Док е мене
Господине, она сна моя биши неће.

Добр. А ели она овде?

Младић. Ево е Господине. Оди Даа-
шо! (*доведе стидљиву девојку*).

Добр. Дааша е млада, здрава, и
лепа девојка. Зашто ю дакле нећеш за
швою снау?

Отац. Я, кои у два плуга по осам
волооваа прежем, да ню за мога сина уз-
мем, коя с' брашом своим едва шолико
има, да ош глади не погине?

Добр. (*удивљен*) А нема никакве
друге мане?

Отац. Я друге не знам; али доспа,
да ми е срамоша шакову сиропу за мою
снау довесши.

Добр. (*с' негодованием*) А зар ћеш
ши с' ньоме век вековати, да ю ши из-
бираш? (*к' момку*) Любиш ли ши ову
девојку?

Момак. Не треба ми ни живош
без нѣ.

Добр. (к' дѣвци) А любиш ли ша овога младића?

Она. (сузе бришући). Ја га любим; али шша ћу, кад сам сирота.

Добр. (к' людма) Ели ова чесшиша девојка?

Многи гласови. Чесшиша Господине.

Едан старац. Добра е као сунце, а раадна као мрав.

Добр. Јошш ме спрогог видили нисше; али сад вам озбиљски налажем, и спрого заповедам, да се овакови случај више у Богданову не догоди. Опац, кои добром младићу добру девојку, ма едно најбогатіе, а друго најсиромашніе било, узеша не узда, биваће опсад спрого, као велики грешник, казићн. Не дай Боже, да се гадна куга ова, која по градовма междуусобну любов и срећу супружеску дави, и у села увуче! (к' младима двома) Вас се двое узеша можеше, кад оћеше, ја ћу вам прошак на свапове даши. (к' отцу) А ши ћеш пред Богом опговараши, а и ја ше нећу милокрвно гледаши, ако срећу швое деце несмысленосшю швоіом поквариш; а дѣвице ове браш гледаћу, да у болѣ спашѣ додѣ.

Мла-

Младић. (оће руку да му пољуби)
О! до гроба ћу Вас мога благосиљати.

Добр. Будите само добри, и љубите се до гроба, па макар на мене и заборавили. (измакну се свитрое) Шта ће још човек ош човека доживати? Већ и проси земледѣлац почивѣ се гордиши, и нижег ош себе презираши. Докле ће слепота људј богашство и шишуле за највећу, за едину срећу држати? Докле лакоме руке свое за овима празним сенкама, као за првим добром, пружаши? — Зар неће никад доћи време, да се ово неправедно о срећи поњашје до низког недоспоинства своег у очима човеческима погрузи, и праве среће сунце умове људске осја? — Како мора редак срепан човек биши поред овако јдног, а свеобщег, о срећи поњашја; мора биши редак, као гдикое чистога злаша зрице у безчисленном песку морском!

Смиля. (кроз прозор опази) Ево Младена! (сеи притрге к' прозору, кромѣ Марка).

Добр. (к' Майору) Ено оно е он. Колико му красно шѣло нѣгово гледише, колико хиљду пушј краснја у нѣму обилава душа. А оно е с' њим

Ѡо-

Фодор, бивши некада богаш трговац градски, а сад рибар, и Њгова супруга Ева, која е Младена мог на сиси одоила, и чешир године воспипала. — О! како ћу га дочекаши? Чини ми се, да ће ми срце груди провалиши, и у Младенова недра оплешиши.

Млад. (удъе, поздрави све) Слуга сам покорни.

Добр. Та гди си јарко сунце мое? Што ми шако дуго заоспаеш? — Небесни се свешилник истина колико радје дочекуе, колико е дуже пресјајне очи свое за непровидимим препавицама облачним сакривене држао; но ши си сунце, коег се поплеше никад нагрешши, коег се зрацій никад нагледаши нећу, подобан живошодапелю воздуху, коег се никад надјсаши, никад насишиши не можемо. У кою год сущесива моег шочку погледиш, из сваке срећа изгледа, из сваке се восхищеніе на шебе смееши: ер гди е ограничена природа слабост свою осешила, шу е оп свемогућсшва силе узаймила, да би само радосши чашу за нас све, кои смо год овде, препуниши могла.

Млад.

Млад. (полюбе се ватрено) Немой тако жесток биши, него ме найпре непознашом Господину овом предсшави.

Добр. Ние нужно, он ше зна, да си ши Младен; али кога љу шеби да предсшавим? Гди да почнем? Ер ши осим ошца нашег овде никога управо не познаеш. О! прешвори цело еспешиво швое у уво, и слушај пресладку вѣшш ову. Господин е овај донео добром ошцу нашем у себи оно неоценимо добро, кое е он досад као изгубљѣно оплакивао, донео му е у себи единца вѣговог Коншпаншина.

Млад. Преблаго божешво, ша ели шо могуће? — Говори ошца, ели Младен шу радосш доживіо?

Мар. (у сузама). Еси сине мой; видиш пред шобом упѣшишелши спшуб спаросши мое.

Млад. (руке раскрійли). Нека ми загрляј и полюбац Ваш Господине ови сладки речій испину пошверди, пак онда (*Майор га загри, полюбе се*) —

Май. Да знам, да ми опров полюбцем даеше, и опеш без полюбца Вашег живіо не би. (*к' отцу*) А како си ши за мнош шужиши мого, кад су ше овакови

анге-

ангели опцем називали? Ти си предив-
ной браћи овой неправду чиніо.

Мар. То е истина Кооспо; ни Бо-
гови се сшидили неби ньи двоицу за сино-
ве узеси; али знаш синко, да врабица
за опнешеним врабчићима своима шужи,
ма йой саме лабудчиће и соколчиће на о-
ни меспо у гнъиздо мешуо: шу е сама
природа добродѣшели границе положила.

Добр. Манимо се сад шога; хвала
Богу, кад смо ма шебе медьу нама угле-
дали сладки госпе наш. (*узме Смильбу
стидљиву за руку*). Ово е мислиш Мла-
дене Смиля, опца Марка ћи, ели?

Млад. (*саживаюћи раменма*). Я
сам се на шо научіо, да све око мене чу-
да образ на себи носи: можда е шако и шу.

Добр. О Боже! Да ми е благодар-
носш моя безконечна, као шшо е благосп-
швоя безпредѣлна, и опеш би она едва
чуеми заслужене швое на мени хвале оп-
зив предсшавляла. О шрипуш срешњи До-
бролюбе! Хиляде се годійна опш милліо-
наа людій живе, докле едан едну овако-
ву дочека радосш. — Смиля е швоя за-
ручница Младене, али е Смиля моя ро-
дѣна сеспра, моя сладка, изгублѣна
бивша, сеспра Елена. (*Младен га забу-
нѣн, полак у сумњи гледи*). Кажи му
Сми-

Смильо, кажи сладко добро мое, ели да сам я родьени брати швой?

См. (полюби га у груди, и загрли га око пояса, главу на нѣга наслонивши). Еси премили ангеле мой, еси.

Млад. (сметен) Та зар е судбина за прочи свеш заборавила, и с' нама ће се единима непреспанно играши? — А шпа ћушите ошац? Мислите, да се оваково шшо, ма и Добролюбовим ушма, на перву реч веруе?

Мар. Ти знаш сине мой, да е случай велики господар на земљи. Я сам Смилю пре пешнеси годѣшаа, баш кад е Добролюбове сесприце мале са служавком несшало, ош едног просяка добио, и на врашу сам нѣном ево видиш (покаже му) овай новац обешен нашо, како ва е и Добролюб у дешинсшву носіо, и сеспра нѣгова. Воспишао сам ю ош проговараюћег дешенцеша ево до возрасшле дѣвице, без да е шшко до данас на свешу, осим Бога и мене, знао, да ю я нисам родіо.

См. (баци се внезапно на колена пред Марка, руке му любљѣки) Сладки благодѣшелю, сладки опче мой! Како се Смиля несрешна у овай паар осећа, да велику прекрасног срца Вашег доброшу
на-

наградиши ніе вредна. Толико сам годійна не знаюћи милосп Вашу уживала, и я не мого никада познаши, да нисам еднокровна сеспра Юцина. Толика е красоша небесне душе Ваше! — Та я Вас родьеном родишелю моме предпоспавиши морам: ер оп нѣга сам живошног, оп Вас човека еспешиво получила.

Мар. (*тронут, подигне ю*). Оди на ово сердце родишельско, кое ніе у спаню родьену децу свою нѣжніе оп шебе любииши. (*у тело ю полюбивши к' себи пригрили*). Тко е сладкопевног славуя у кавезу пишао, или шрудолубиве пчелице у кошницама неговао, шай се не опоминѣ шруда, кой е нѣма жершвовао, не то се опоминѣ сердцепроницашелній песмійца, коима га е онай увеселявао, опоминѣсе пресладког равка, коим су му ове често език засладили. Но славуи се целу есен, целу зиму неговаши мора, да нам само у пролеће и лешо попева малко; благословена пчелица, коя у миру сладосп у сааће неушрудима слааже, у люпоспи опров едовишом жаоком своим убаада; а ши си непреспанно мнимом опцу швоме сердце греяла; швоя е нѣжносш дешиня непреспанно и наоблачене често очи мое разведравала.

Млад.

Млад. (*забунѣно весело*). Нека Бог да, да ово на добро изидѣе. Гди е многа радост, шу треба да буде код куће гошовост равну меру, или може биши и ячу, неповольни догадѣаая крепким дочекаши сердцем. — Но што му драго, люди смо, ничега се людског ошрести не можемо. Будућности ћемо се бојати; но садашњост нећемо неуживану пропусити. (*к' Смиљи*). Оди на друго сердце брашко (*оће да ю заерли*), ер — — —

Добр. (*стане медѣу њи*). Не шако Младене, другу шипулу мораш за Елену мою шражити. Ти њо любиш, као живош швой, а она шебе више него себе. Можеш ю укоравати, колико оћеш, што се не и шеби исповедила, као ошоч мени. Моя е Елена на удадбу, а добра е, а и ружна не: оћеш, да ши проводѣачји будем?

Млад. (*падне му на груди*). О недай срећи бурной, да шако силно на мене навалюе: ер ће ме удавити, као майка најмилие чедо свое, кад га восхищеніем опоена у прекомерном к' одушевленія пуном срцу мапернѣм приписне загрляю. (*подигне се*). Свеблаго небо! Ти ми и Смилю и Добролюбову сесстру на едан-

данпуш поклони. Та да ми срце мое про-
 шраноси целог света овог превосходи,
 и опеш би овај безценни дар швой изо-
 билно препуно га. (к' Смильи). Оди
 круно среће мое: ер шемель йой е пре-
 краси браш швой положио, оди на пер-
 ви за шобом горећи усаана ови полюбаци.
 (Добр. му Смилю доседе, полюбсе се у
 уста). Пре ће пшичице нѣжне собшвен-
 не пшенце свое, кад су ій шоплошом
 сердца мапернѣг из яйне шавнице изба-
 виле, голуждраве без помоћи несрешной
 судби осшавляши започени, него шпо
 ће ово сердце проћу себе оладниши. И
 последню ће куцаши прсшаюће срце о-
 во шоплошу, и последњи ће за вечности
 зашвораюћесе очи мое поглед земни шеби
 зашпедити, подобно любкой, жушкљон-
 не любви свое плодове у брижно спре-
 млѣном гнѣзданцу подраньюћой, пе-
 вачици перяной, коя, ако іой дечици ра-
 ну шражећой непріятельска едно крїл-
 це и пребіе шпрела, све силице свое у
 друго осшало скупля, да у кућицу
 свою пре смрши приспе, да на милим
 чадама маперну душицу свою издїйше,
 да и последню живоца свог нѣма дожи-
 вв искру: шако ће Младена ош шебе
 гроб расшавиши.

Добр.

Добр. А пшпа се заклинѣш поoliko сладко добро мое? Твоя е една реч шемель ненарушими, на ком се прешполи зидаши могу. — Но ми имамо йошш посла. Премилосшиви е Бог цело нешшожиме благосши свое око данас управио на нас. Я би рад био, да ми обонца заедно милим невешпама нашима пред олшаром швеним руке пружимо; ел ши по вољи?

Млад. (сумнително га гледећи). Иди пйшай зорицу пурпурну, ели іой по вољи, шшо зратно свагда узасшопце за ньоме ходи сунце, па ѣш и мой ош нѣ добиши ошговор.

Добр. (доведе Юлу пред нѣга, полюбивши ю). Ели ши дакле по вољи сладка невешпа моя?

Млад. Моя сладка Юла? Ишпина лепо добро мое? Ти Добролюба мога милуеш? Милуеш га злашо мое?

Юла. (кроз стид). Я га милуем, као год шшо сека моя Вас милуе.

Млад. (грлећи ю и любљѣћи). О благо нама! Благословена судбина, коя нас ни онде не расшавля, гди се и наймиліе сродшва раздиру шезке. Ти ѣш са секом швойом опеш заедно, и до гроба заедно живиши.

Юла.

Юла. Па и Ташица наш мора к³ нама доћи, еше?

Млад. Мора сладко име мое, мора.

Добр. Я оћу шаки, да чипав посо скинем с' врааша. (к' рибару) Ти ћеш Оодоре биши шако добар, да ме као кум венчаш, па ће ми онда добра Ева моя кума биши.

Еса. Та се чесш за нас не приличе спвуе Господине; Ви шреба Господу за кумове да спражише.

Добр. Чесш и Господа на спрану, него ши си моя кума.

Оеод. Та она шо воли, него да йой мору на удицу увашим.

Млад. А мени ће за кума премила Юца моя браца свог поклониши.

Юла. Оћу. Ели да оћеш Косшо?

Майор. Оћу злашо мое. Водем Младенов кум биши, него зеш царски.

Млад. Чуеш Добролюбe? Сад Младен с' шобом у душло сродшво спуупа.

Добр. Дупла срећа за Добролюба сладка дйко моя. (окрене се к' простацима). Ви вас двое младй будише преправни, па ћеше се с' нама двоицом заедно венчаш.

Служитель Стефан. (клекне пред Добролюбом). Милосшиви Господине! И

я би Фему нашу узео, кад би Вама по
вольи бйло. Нас се двое већ одавно ка-
ко год лебац и со милуемо.

Добр. (*подигне га*). Я верносш и
доброшу вашу любим и уважавам: ер
благороднїе е добар слуга, нежели рдѣв
господар биши. Узмише се, кад се лю-
бише, па нека се и на вас с' нама заедно
изліе Божїи благослов, кои између спа-
їе и поданника, између повелишеля и
служишеля никакову не прави разлику.

Служ. (*весео полети к' Фемѣ*). Е-
сил чула Фемѣце? Есил чула, шша Го-
сподин рече? Ели мого болѣ Бог говори-
ши, кад е Адама у прекрасни рай увео?

Млад. (*к' Добролюбѣ*). Оди да ше
загрлим и полюбим, или ми срце швое,
кое е шако добро, дай да целуем. (*по-
любесе ватрено*).

Добр. Како смо срепни ми сви о-
шац предобри; дай да песмом шоржесшво
данашнѣ довершимо.

Мар. Добром човеку велика среће
часш у руци спои.

Млад. Тако нам и песма ова каже.

(*Узме Младен Смилю, Добролюб Юлу
за руку, Марко у среду међу дѣви-
це*

це стане, око врата ий держеки;
 Майор ий са стране с' благоволені-
 ем гледи; неваю, Младен предводи
 хармонію).

1.

Куд си свееше нагнуо,
 Куд сше люди нагнули?
 Сваки, видим, граби пууша,
 Свак' пашши се за негим!

* * *

Све се мееше, свей*) у буни,
 Нишко мйра шу нема;
 Разне ћуди, разне мйсли,
 Но за едним све шееже.

2.

Предузима едан пууше
 Преко мора безкрайног:
 Да б', шпо шражи, угледао,
 Цѣл живота доспиго.

* * *

Ал га гледим, гди се смущен
 С' пуша враћа дугога,
 Опчаяню у челюспи,
 Ком избећи он шеде.

3.

*) све е.

3.

Овай красне дворе зйда,
 Онай пуни сандуке,
 У надежди: да бил' оно
 У ньи кад умамію.

* * *

Ал се оно грози злапа
 И каменя палашног,
 Вйра дворе се доспойне,
 Недоспойне презире.

4.

Едног груди даню ноћу
 Чеспи гору пламеном,
 Безуморном у дѣланю
 Всуе шраже помоћи.

* * *

Другог гледи, гди пред собом
 Хишрим спупа кораком,
 И најболѣ дѣло свое
 Помрачено оп шудьег.

5.

Силан кровлю браће свое
 Топи поля шерпећа,
 Мачем себи прави пуша,
 За тим истим шеежећи.

13

Но

* * *

Но кад додѣ на край свеспа,
 Пууша далѣ неспане;
 Плачан враћа се: ер мисли,
 Да на земљи тог нема.

6.

Многи, блудећ у нещаспю,
 Скверну руку подиже,
 Живош мерзки ошузима
 Себи, кой му додја.

* * *

У другом се *томе* наада,
 Шпо у овом не надѣ:
 Не знајући, да с' из овог
 То у вечни преноси. —

7.

Гди си срећо, горо злашна?
 Редкали си? Немал' ше?
 Тебе ишше сваки смершни,
 Свак' се ягми за побом!

* * *

Гди су свешци двори півои?
 Човеку л' невидими?
 Свеш за побом едном чезне,
 Ал ше редко налази. —

8.

8.

Човечество спани бурно!
 Без очію куд лепійш?
 За чим гинееш, каква сенка
 Тебе мамі за собом?

* * *

Загрилиши снійваш срефу,
 Ак' и надьеш, што праажиш?
 Имаћеш ю, али ону,
 Што с' на шочку окрееће.

9.

Права срећа, посшояна,
 У срцу се шек раадѣа,
 Гди с' усели, шу осшае,
 Преко гроба с' преноси.

* * *

Ал се гнуша среће свешосш
 Дома неосвећеног:
Добродѣтель предводителъ
И свештенник њзич е!

*Майор. (кои е непрестанно љутаю-
 ћи два млада наара с' благоволеніем сма-
 трао). Ніе асне. Руменообразни полу-
 разцвешане ружице пуполяк ніе шако
 красно поред поносивог крина снежног*

13 *

види.

видиши, као нѣжну супругу на доброга супруга руци. Бог е чшавом свешу любов за шемель положио. А шша има веће на любов нашу прааво, шша ю више заслужуе, него красоша, него нѣжности, него умиљашости женска, кое су добродѣтели прекрасне, као лозице вишке, само уз мужескога сердца крепости любке главе свое подигнуши кадре. Тко е на женидбу, нека се жени. Создашель га на шо позива, цела га природа свеша великим примером своим на шо опоминѣ. Я се перви данас ѣудльиве самоѣе мое навек опрїйчем. (к' Младену и Добролюбу). А вас предивна браћо сладка, шко вас гледи, шай гледи вечности и любов и добродѣшел у едно презрачно сливене сунце.

Конец.

Г. Г.

ГГ. ПРЕНУМЕРАНТИ.

Б А Т А.

Честп. Г. Дав. Ковачевић Пар. Благораз.
Г. Јо. Бољарић Уч.

Б А Я.

Совок. Благораз. Г. Жив. Пекаровић, Уч.
За Любишелѣ књижества Сербског, 10 ком.

Б Е Ч.

Совок. Г. Сум. Шићар куп.

Тамишварци: Благ. Госпожа Еф. Коић ош
Ферићхаза. Бл. Г. Јо. Спояновић иѣи Плені-
пошенц. Бл. Госпожа Еул. Спояновић, родѣ.
Плавшић. Младен, мали синчић нѣов. Бл.
Господична Ан. ош Коић. Г. Мих. Шевић куп.
— Г. Дим. Райовић В. куп. из Триєша. Г.
Дим. Феодоровић В. куп. и Чл. М. С. Г. Сум.
Шићар Совок. — К. 9.

С Т. Б Е Ч Е Й.

Совок. Честп. Г. Аѳ. Влаовић Пар.
Честп. Г. Аѳ. Влаовић, Пар. Честп. Конс. Зас.
СС.

СС. ХХ. и Філ. Докш. Чесп. Г. Мар. Вуко-
савлѣвиѣ Пар. Пешровоселск. Ч. Г. Вас. Ні-
колиѣ Діак. Пешровос. Бл. Г. Іо. Пешровиѣ
Дішпр. Кассеперц. Б. Г. Вас. Пекаровиѣ Пони-
Б. Г. Сум. Пеиѣ и Б. Г. Алекс. Влаовиѣ Сл.
Кр. Таб. Суд. закл. Ношаріи. Бл. Г. Ге. оп
Коиѣ. 1. год. Мудрол. Слш. у Сегед. Вис.
Г. Оад. Елчиѣ 1. год. Мудрол. Слш. у Ясбер.
Благораз. Г. Аар. Поповиѣ Уч. Г. Лука Кре-
спиѣ Ритш. у Темишв. ГГ. Браѣ Дражиѣ,
Г. Пав. Елчиѣ и Г. Іо. Спанмировиѣ Куп-
ци. Г. Гавр. Спояновиѣ Пѣв. Г. А. П. Госпо-
же: Анасп. Спояновиѣ, Перс. Демешровиѣ
(вдове) и Іул. Бошковиѣ. Господичне: Ел.
Коровлѣва и Мар. Моиѣ. ГГ. Пеш. и Макс.
Елчиѣ шнайдери. Г. Пав. Машиѣ Барб. Г.
Пав. Пешровиѣ чизм. Ученици: Пав. Груиѣ,
Анна Гагиѣ, Пеш. Стакиѣ, Млад. Влаовиѣ,
Огод. Сшефановиѣ. — К. 30.

Б У Д И М.

Совок. Г. Оома Паншазнѣ куп.

Преосвященнѣйшій и Високодоспойнѣйшій
Господи Сшефан Спанковиѣ, Правосл. Епі-
скоп Будимски. Преч. Г. Емм. Малешевиѣ
Прошопр. Чесп. Г. Аѳ. Гоиѣ Адм. Вацкіи.
Високоблаг. Г. Нік. оп Темешвари Секретар
при Конзил. Благор. Г. Петар оп Аси Мар-
ковиѣ Сл. Бихар. Ком. Асс. Благ. Г. Іоани
Ігняшовиѣ Сенаш. Буд. Благ. Г. Іоани Бериѣ
Докш. Філ. и Шк. Депуш. Акшуар. Бл. Г.
Сум. Ігняшовиѣ Адв. Г. Мар. Карпус Форши.
Терг. Г. Дим. Савиѣ шерг. Г. Евѳ. Продано-
виѣ Терг. ГГ. Майспори: Пав. Поповиѣ Чизм.
и Геор. Коншаншиновиѣ Тѣурч. Госпожа На-
шадія Белецки Любиш. Книжеспва. — К. 14.

ВЕР-

В Е Р Ш А Ц.

Совок Благораз. Г. Евѣ. Споядинович Уч.

Преч. Г. Консп. Алексій Пропопр. Верш.
 Преч. Г. Пах. Іоанновиѣ и Преч. Г. Сам. Ма-
 ширевиѣ Профессори С. Богосл. Преч. Г. Ис.
 Груиѣ Игум. Злашичк. Преч. Г. Вен. Мило-
 шевиѣ Пропопр. Палан. Преч. Г. Софр. Івач-
 ковиѣ Прош. Варад. Препод. Г. Вік. Дѣуриѣ
 Намѣст. Месичк. Препод. Г. Нікіф. Манчулов
 Нам. Злашичк. Преч. Г. Лаз. Радак Нам. и
 Пар. Верш. Преч. Г. Дим. Пешровиѣ Нам. Про-
 попр. Лугошког. Чесп. ГГ: Нік. Груиѣ, Стеф.
 Милковиѣ и Філ. Трандафировиѣ, Пароси
 Верш. Препод. Г. Гед. Живановиѣ Іером. Ме-
 сичк. Чесп. ГГ. Феод. Поцовиѣ и Машѣ. По-
 цовиѣ Пароси Улмански. Бл. Г. Ге. Нешиѣ
 Конс. Фишк. Бл. Г. Сум. Цук Адв. Високоуч.
 Г. Евѣ. Споядиновиѣ Уч. Благораз. Г. Дим.
 Аѣанасієвиѣ Уч. Верш. 1. класе. — 20. К.

В У К О В А Р.

Совок. Г. Іуеш. Михайловиѣ Куп.

Госпожа Елена Ігняшовиѣ Любимедница чипа-
 ня. ГГ. Купци: Іо. Поповиѣ, Дим. Поповиѣ,
 Пав. Адамовиѣ, Вас. Марковиѣ, Гавр. Рома-
 новиѣ, Гавр. Степанац, Андр. Бакал, Макс.
 Спаиѣ, Андр. Бирра, Вас. Лазаревиѣ, Пеш.
 Ніколиѣ, Іуеш. Михайловиѣ 2. ком. Високоуч.
 Г. Пав. Іоанновиѣ Іуріста. — 15 К.

Г О Л У Б И Н Ц И.

Совок. Чесп. Г. Дим. Сечански Капел.

Чеспни. ГГ. Пароси: Вас. Ніколаєвиѣ Сурдуч-
 ки, Феод. Масникосиѣ Поиначки, Живоин
 Ман-

Мандиѣ Шимуновачки, Ад. Поповиѣ Пешровачки, Георг. Іоанновиѣ Болѣвачки, Алексій Радовановиѣ Сибачки, и Ис. Стефановиѣ Дечански Парох. Ч. ГГ. Діакони: Сав. Продановиѣ Бановач. и Дав. Спояковиѣ Попиначки. Благораз. Г. Пав. Нешковиѣ Уч. ГГ. Феод. Нешковиѣ и Ге. Марковиѣ Купци Голуб. Г. Ал. Нинковиѣ Голуб. комн. спражм. — К. 13.

ДУНА-ФЕЛДВААР.

Совок. Чесп. Г. Ге. Хрїстиѣ Пар.

Чесп. Г. Совокупишель. Г. Мих. Іанковиѣ Епістр. Церк. Благ. Г. Мих. опш Бойши куп. Брагораз. Г.: Іо. Мойсиловиѣ Уч. Г. Ав. Хажій куп. Г. Іо. Пандуровиѣ куп. калфа. — К. 6.

ЕГР А.

Совок. Г. Нік. Поповиѣ А. Еп. солар.

Благ. Г. Андр. Срешиѣ Сенаш. Благ. Г. Пав. Савиѣ Адв. Г. Нік. Поповиѣ А. Е. Солар. Г. Евѳ. Гушта куп. из Лемберга у Галиц. Г. Ге. Радиновиѣ Церк. Туш. Госпожа Анна вдова Савиѣ, родъ. Герчиѣ. Госпожа Пулх. Савиѣ, родъ. Демешровиѣ. Г. Ге. Брашковиѣ. Г. Іос. Савиѣ. Г. Іо. Михайловиѣ Н. Садъанин. Г. Конс. Лончаревиѣ Земунац. Г. Андр. Будим Н. Садъанин. — К. 12.

ЗЕМУН и СЕРБІЯ.

Совок. Чесп. Г. Авр: Живановиѣ Геродиак.

Преч. Г. Евѳ. Івановиѣ Прошопр. Земун. чесп. Конс. Апелл. и Сл. ком. Срем. Таб. Суд. Присѣд.

сѣд. Преч. Г. Мар. Михайловиѣ Прошопр. Београд. Преч. Г. Іо. Павловиѣ Прошопр. Шабачки. Преч. Г. Милосав Поповиѣ Прошопр. Крагуевачки. Чесп. ГГ. Лаз. Саввиѣ и Філ. Пешровиѣ Пароси Зем. Чесп. Г. Силв. Іоанновиѣ Діак. Београд. и Уч. Чесп. Г. Авр. Живановиѣ Діак. и Професс. Земун. Благ. Г. Ігн. Васіліевиѣ Толмач. Бл. Г. Конш. Радиновиѣ Магістр. Каиц. Бл. Г. Сум. Живановиѣ Полицай и Виршшафшсадюнкш. Вис. Г. Нік. Хаджиѣ Ц. К. Оберлер. Земун. Благораз. Г. Мих. Ніколиѣ Уч. верх. классе и сладкопѣвац Београд. Б. ГГ. Шеф. Радичевиѣ и Мар. Димчоглиѣ Діурнише. Г. Пеш. Споянович Зем. Конш. Магазнер. ГГ. Купци: Алекс. Киррица, Вас. Васіліевиѣ, Мих. М. Іоанновиѣ, Феод. Р. Омиѣ и за сина Радисава 2.; Кон. Омиѣ, Гео. Маршиновиѣ, Ігн. Феодоровиѣ, Паи. Шефановиѣ; Мовс. М. Лазаревиѣ Основашель Бібліотеке Земунске, и синові Шефан и Марко 3.; Шеф. О. Милушиновиѣ за сина Милоша, Шеф. Коспиѣ Дрвар, Іо. Карамаш и за сина Марка 2.; Спан. Ніколиѣ за сина Живка и кѣр Марію 2.; Кон. Н. Коспиѣ за кѣр Марію, Жив. Максимовиѣ за сина Димитрија Ученика, Сум. Іовановиѣ за сина Іоанна Ученика. Г. Андр. Омиѣ Церк. син. Г. Іо. Антоніевиѣ за сина Мовсеа. Г. Спир. Андреевиѣ за сина Мійшу. — 40. К.

І Р И Г.

Совок: Чесп. Г: Квр. Неофршовиѣ Пар.

Чесп. Г. Пав. Кошушиѣ Пар. Гди. Доброславлѣвиѣ. Г. Гавр. Васиѣ Лебц- Г. Іо. Нео-



Неофрушовиѣ Тъурч. Г. Пеш. Марковиѣ Шмид.
Г. Іос. Вуиѣ куп. Г. Іо. Исайловиѣ молер. К. 7.

КАРЛОВЦИ СРЕМ.

Совок. Г. Геор. Спанковиѣ Куп.

Бл. Г. Іо. Спанковиѣ Ландв. Капеш. Бл.
Г. Ем. оп Самфир. ГГ. Купци: Нік. Василь-
ковиѣ, Пав. Радовановиѣ, Евѳ. Риспиѣ, Іо.
Звонаркиѣ, Геор. Спамашовиѣ, Спеф. Суме-
оновиѣ, Іо. Аввакумовиѣ, Іос. Сумеоновиѣ,
Геор. Спанковиѣ Совокуп. З, Лаз. Дабиѣ. Г.
Вас. Пешровиѣ Шнайд. Г. Макс. Лазаревиѣ
Билдхау. Г. Іос. Ніколиѣ Сурсаб. Г. Фо. Лаза-
ревиѣ Гражд. Г. Пеш. Воиловиѣ. Г. Нік. Геор-
гивѣ чизм. К. 20.

*) Совок. Високоуч. Г. Ур. Спойшиѣ Клирик:

Клирици Ш. лѣша: ГГ. Спеф. Аранш-
скій, Бориѣ Іа., Будим Іо., Дим. Гербиѣ,
Нік. Григоріевиѣ, Дамяновиѣ Іо., Григ. Іан-
ковиѣ, Дав. Лепотиѣ, Дим. Малешѣ, Гавр.
Ніколиѣ, Кур. Ощиѣ, Арк. Пешровиѣ, Філ.
Цвешиновиѣ, Дим. Чобиѣ. — Ш. лѣша: ГГ.
Софр. Божиѣ, Лаз. Гершиѣ, Фео. Живковиѣ,
Алекс. Зелиѣ, Алекс. Іанковиѣ, Пеш. Іанко-
виѣ, Сп. Іанковиѣ, Пеш. Териниѣ, Еліс. Іу-
говиѣ, Триф. Кончаревѣ, Іо. Милушиновиѣ,
Фео. Оджиѣ, Макс. Пашковиѣ, Григ. Раду-
ловиѣ, Сп. Стефановиѣ, Кос. Спояковиѣ. —
І. лѣ-

*) Родолубец овај послао ми е полико чи-
сло Пренумеранша, без да сам га я и
едином речцом умоліо біо. Редак примѣр!

І. лѣша: ГГ. Драгуш. Групић, Вас Димишрїе-
вић, Сум. Димишрїевић, Авр. Давидовић,
Хрїст. Елесић, Лаз. Іоанновић, Макс Іанко-
вић, Дим. Іакобеско, Геор. Констаншиновић,
Мар. Любинковић, Дим. Марковић, Аѳ. Ми-
хайловић, Ур. Милушиновић, Мил. Моић,
Пав. Ніколић, Мил. Панин, Пеш. Пешровић,
Нік. Плавша, Вукола Поповић, Гавр. Попо-
вић, Дим. Поповић, Спанисл. Радовановић,
Любом. Руњанин, Спеф. Савковић, Геор. Сви-
ларевић. А. Еп. Мишр. Служишельи: Г.
Спеф. Петровић Камерд. Г. Вик. Івковић
Хофмайш. Г. Пав. Гудурић Ключар. Г. Мих.
Павловић Кувар 1-ви и Г. Пав. Цвейћ Кув.
2-ги. Іак. Јовишић Локай. — К. 61.

КАРЛШТАДТ.

Преосвященїѣйшїй и Високодоспойѣй-
шїй Господин Лукїан Мушицки, Православ.
Епископ Карлшпадскїй. Преч. Г. Севасп.
Илїй Прошодїак. и Конс. Нош.

Совок. Чесп. Г. Мих. Ференчевић Іеродїак:

1. КЕЕР.

Чесп. ГГ. Іо. Ференчевић и Дим. Сте-
фановић Пароси. Чесп. Г. Мих. Ференчевић
Г. Дїак. Благораз. Г. Мих. Іоанновић Уч. Г.
Мар. Аѳанасїевић куп. Любиш. Кнїижеспва.
Г. Григ. Аѳанасїевић Кожуар.

2. Д. С. ІВАН.

Чесп. ГГ. Пеш. Григорїевић и Григ. Ганк
Пароси.

3.

3. ПИВНИЦЕ.

Г. Ил. Оеодоровиѣ Солар. Г. Мих. Станковиѣ Кожуар. Г. Мих. Миклушевиѣ учен. Г. Авр. Іоанновиѣ Крояч.

4. ПАРАБУѢ.

Господична Марія Груиѣ кѣи Чест. Г. Елеазаря.

5. ДЕРОНѢ.

Чест. Г. Спеф. Оеодоровиѣ Пар. Благодар. Г. Макс. Іаиѣ Учиш. — К. 15.

Совок. Бл. Г. Кос. Телечки Адв.

1. В. КИКИНДА.

Преч. Г. Вас. ош Спояновиѣ Прошопр. Чанад. Сл. Тор. Варм. и Чест. Конс. Темишв. Присѣд. Чест. ГГ. Шароси; Арс. Симиѣ, Ксен. Влаховиѣ, Іо. Влаховиѣ, Іо. Галешиѣ, Аар. Коспиѣ, и Пеш. Симиѣ, Чест. Г. Ур. Трифунац Капел. Ч. Г. Геор. Лаковиѣ Діак. Благ. Г. Іо. Виловски Сенаш. Благ. Г. Лука Кендъелац Сенаш. и Кр. Дірекш. Благ. ГГ: Куз. Рацковиѣ и Філ. Вайдиѣ Сенашори. Бл. Г. Іо. Таназевиѣ Докш. Права и Вел. Нопш. Бл. ГГ. Алекс. Ісааковиѣ Вел., и Іо. Маргешиѣ В. Фішк. Гди. Вас. Недиѣ Рехнунгсфир. Бл. Г. Нік. ош Спояновиѣ Адв. и В. Фішк. Тор. Ком. Бл. ГГ. Мих. ош Спояновиѣ, Алекс. Веселиновиѣ, Пав. Спефановиѣ, Нік. Марковиѣ и Спеф. Іоанновиѣ Адвокаши. Високоуч. Г. Оо. Удицки Проф. ГГ. Лу. Симиѣ

и Геор. Богдановиѣ Каицелісте. Г. Леонш.
 Кекез Діурн. ГГ: Теоф. Іойкиѣ месп. Нош.,
 Дим. Гаичиѣ Камераш, Геор. Бранкован Си-
 рош. Ошац. Благ. Госпоже: Екаш. Поповиѣ
 Сенаш. вдова. Іул. Вилевски родъ. Пеиѣ и
 Нашал. Акимовиѣ. Благораз. ГГ: Арк. Пе-
 шровиѣ и Сп. Пушник Учишельи. ГГ: Дим.
 Стефановиѣ и Пеш. Влашкалиѣ Арендашори.
 ГГ. Купци: Геор. Русс, Геор. Фани, Іо. Спа-
 ноевиѣ, Аар. Омиѣ, Лаз. Стефановиѣ, Іо.
 Марковиѣ, Григ. Сшаноевиѣ, Валш. Ніколиѣ
 и Прок. Буареску. Г. Іо. Недиѣ Шпекуланш.
 ГГ. Дан. Ісаковиѣ Тьурч. Іо. Іанковиѣ Саб.,
 Лаз. Марковиѣ и Вас. Іоанновиѣ Лебцелдери.

2. К У М А Н.

Преч. Г. Стеф. Веселиновиѣ Пар. и Нам.
 ГГ. Оо. Ніколаевиѣ месп. Нош., Мар. Бла-
 жиѣ Касс. и Нік. Ангелиѣ куп.

3. Т А Р Р А Ш.

Чесп. Г. Аар. Поповиѣ Пар. ГГ. Стеф.
 Телечки мѣсп. Нош., Андр. Тьулинац Касс.
 и Лаз. Толмачев куп. — К. 59.

К І Ш Ф А Л У.

Совок. Чесп. Г. Григ. Бошняк Пар.

Чесп. Г. Совокуишель. Чесп. Г. Мих.
 Тьосиѣ Адм. Шарочк. Чесп. Г. Андр. Кнеже-
 виѣ Адм. Х. Сульошк. Господичне Персїйда
 Косиѣ и Драгиня Бошняк. Гди. Дим. Косиѣ
 сов.

сов. Оеол. Благораз. Г. Дим. Поповиѣ Уч. Оеод.
од. Николѣ Ритор. Г. Іак. Косиѣ Землѣдѣл.
Г. Дим. Поповиѣ куп. у Вер. Марш. Г. Спан.
Хорватш Землѣд. Г. Лаз. Хорватш Земл. Г. Ром.
Пешиѣ Земл. Г. Ник. Пакин Земл. Г. Спеф.
Рисшиѣ крояч. — К. 15.

Р А Ц - К О В И Н.

Совок. Г. Гавр. Кнежевиѣ куп.

Чест. ГГ. Геор. Миликшиѣ и Іо. Рафай-
ловиѣ Админіспрашори. Ч. Г. Пеп. Милко-
виѣ І. Діак. и Уч. ГГ. Спеф. Лесковиѣ и Мих.
Іоанновиѣ купци. Госпожа Марія Кнежевиѣ
вдова. ГГ. Іо. Суббошиѣ, Мих. Раденковиѣ
куп. Геор. Раденковиѣ уч. Г. Геор. Гаврійло-
виѣ куп. Калфа. Г. Спеф. Георгіевиѣ. Г. Лаз.
Іоанновиѣ куп. Кал. Г. Дим. Николѣ Пѣв.
Г. Пав. Милковиѣ. Г. Алекс. Андр. Мойсило-
виѣ куп. Гди. Геор. Башиѣ Нопш. Тукуль. Г.
Міх. Тарноки сабомайст. — К. 17.

Совок. Благораз. Г. Вас. Оеофановиѣ Уч.

1. К У Л А.

Чест. ГГ. Григ. Божичковиѣ и Пеп. Іса-
ковиѣ Пароси. Благораз. Г. совокупишель. ГГ.
Купци: Алекс. Курилловиѣ, Іо. Ое. Чакиѣ,
Макс. Арадски кал. шрг. Елена Курилловиѣ
Дѣвица. Г. Консп. Прошиѣ кал. шрг. Г. Ман.
Шовлянски сабов. Г. Іак. Арадски шнайд. ГГ.
Алекс. Іанковиѣ и Григ. Нивиѣ Лебц. ГГ.
Андр. Влашкїи и Мовс. Прекаяд землѣд.

2. Л А Л И Ъ.

Благораз. Г. Квр. Ракиѣ уч. Г. Алекс.
Герхеш шѣурч. ГГ. Авр. Поповиѣ, Геор. Кривокуѣа и Кос. Кривокуѣа землѣд.

3. РАЦ - МИЛЕТИЪ.

Г. Дам. Теофиловиѣ шѣурчїя. — К. 20.

Л А Ъ А Р А К.

Совок. Г. Лаз. Мирковиѣ Абаджїя.

Чест. ГГ. Пароси: Теодр. Зекиѣ Мартиначк. и Конс. Прис., Мих. Цикуша Лаѣарс., Мих. Радосавлѣвиѣ Мартинач. и Пеш. Чаниѣ Лаѣарски. Ч. ГГ. Сав. Ніколиѣ Адм. Марш. и Јо. Коларовиѣ Кацел. и Уч. Лаѣарс., Гавр. Радосавлѣвиѣ Кацел. Ердев. и Гавр. Поповиѣ Дїак. и Уч. Маршиначки. Благ. ГГ. Сим. ош Кошур Пенз. Кацеш., Моус. ош Ивановиѣ Лайши. Комп. Моровиѣке у Герку. ГГ. Мар. Доросулиѣ Ц. К. Барякш. Комп. Лаѣарс. у Маршинци и Нік. Анпуновиѣ Економ. Спражм. за сина Петра. Г. Лу. Марицки Ц. К. Спраж. ош Фелдкомп. Лаѣ. за сина. ГГ. Стеф. Трифуновиѣ и Дим. Лакиѣ Абаджїе Румляни. ГГ. Геор. Коспиѣ шнайд., Ге. Симоновиѣ Сапожи., Геор. Јовановиѣ Любиш. Книжеспва, и Геор. Михайловиѣ Госпилник. Господар Совокушпешель, и за сина Јована и кѣер Любицу 3. к. К. 22.

Л О Г О Ш.

Преч. Г. Спеф. оп Аванасіевіъ, Прот.
Ч. Конс. и Варм. Краш. Асс. Бл. Г. Іо. Шу-
плайски оп Валябоул, Варм. Краш. Асс. Бл.
Г. Ге. оп Пацхази, пер. В. Фішк. Варм. Бл. Г.
Іо. оп Спояновиъ Іурасс. Бл. Г. Ем. Милен-
ковиъ оп Жабар. Благор. Г. Іо. Поповиъ ви-
ше Плем. Фам. Фішкал и Собокуп. — К. 6.

Совок. Преч. Г. Пав. Бибиъ Пар. и Нам.

1. М Е Л Е Н Ц И.

Преч. Г. Іо. Іоанновиъ Пропопр. В. Кик.
и Ч. Конс. Темишв. Прис. Преч. Г. Собоку-
пшель. Бл. Г. Лу. Трифунац оп Башфе,
Адв. и Дішпр. В. Кик. В. Нот. Бл. Госно-
дична Марія оп Трифунац. Г. Арс. Ніколиъ
куп. Г. Спеф. Богарошкій шьурч.

2. Б А Ш А Х І Д.

Чест. Г. Іо. Фелбабов Діакон. Г. Хар.
Биримац Церк. Туп.

3. М О К Р И Н.

Г. Іоан Дилбер. Туп. Церк. — К. 9.

М И Т Р О В И Ц А.

Совок. Чест. Г. Іо. Максимовиъ Діак. и Уч.

Новозаведена Бібліотека Мишрочач. Преп.
Г. Гер. Новаковиъ Игум. Шишапов. Преп.
ГГ.

ГГ. Лар. Миловановић и Філім. Гергуровић
 Іеромонаси Шишаш. Чесп. ГГ. Пароси: Пав.
 Воиновић Шидеки, Іо. Магарашевић Азашев.
 Пеш. Ничић Бачиначки, и Алекс. Коспић
 Чалманскій. Чесп. ГГ. Міх. Воиновић Капел.
 Илинач., Спешф. Боссовицки Адм. Вапчан.,
 Пеш. Урошевић Адм. Герчан., Пав. Марко-
 вич Капел. Гергурев., Пав. Трумић Діак. и
 Уч. Илинач. и Пав. Спайћ Діак. и Уч. Ши-
 ски. Благ. Госпожа Елисавета опі Міковић и
 Господична Милица Максимовић из Шида.
 Благораз. Г. Пав. Дикић Уч. Шиде. ГГ. куп-
 ци: Спан. Спанковић, Дим. Г. Поповић,
 Спешф. Пушниковић, Іо. Аванасіевић Дми-
 тровчани; Іо. Папана из Бачинаца. ГГ. Алек.
 Радовановић Лебц. и Мих. Мауковић шнайд.
 из Шида. — К. 23.

М О Х А Ч

*) Совок. Преч. Г. Іо. Живковић Пар. и Нам.

Чесп. ГГ. Пароси: Андр. Андреевић Маишки,
 Прок. Груић Липов., Михаил. Гойћ М. Бай-
 ски, Маш. Парабак В. Іваньс., Григ. Тьосић
 Банс., Евѳ. Гойковић Моно., Ад. Гойковић
 Жумберс., Сп. Бачваини Тарѳанс., Іак. По-
 повић Качф., Прок. Спанковић Болманс.,
 Шо. Іаковалац Бременс., Вас. Адамовић Шик.
 Мих. Радмановић Адм. В. Будмирс., Дав. По-
 повић Пар. Борядс., Мих. Мажаревић Пар. и
 Нам.

*) Ево нам другог красног родолюбія при-
 мѣра. И овај е Господи неумолѣн шо-
 лике Преумеранше скупио.

Нам. Р. Типошкій. Свяш. Арханг. Монасти.
Грабовац. Мохачани: Г. Георг. Крешкиъ куп.
и Лок. Дір. Г. Іо. Димитрієвиъ Чл. комун.
ГГ. Пеш. Пачиъ, Феод. Димитрієвиъ и Пеш.
Спаєвиъ купци. Благораз. ГГ. Учишелли:
Феод. Андриъ Качфал., Ге. Ніколиъ Боряде.
и Іо. Марковиъ Будмирски. — К. 24.

Н О В И С А Д.

Совок. Бл. Г. Аѳ. Феодоровиъ Філ. Докт. и
Чл. Факулт. Філол. Пешп. Адв. и Професс.

Преч. ГГ. Іо. Косиъ Пар. Каѳ. и Конс.
Асс., Ур. Романовиъ Пар. каѳ., Спеф. Пеш-
ковиъ и Іо. Поповиъ Пароси Н. Садскій, и
Спеф. ош Миросавлѣвиъ Еписк. Капел. Чест.
ГГ. Сам. Бранковиъ каѳ. церем. Діак. и Георг.
Вуковиъ Діак. и Уч. Високоуч. ГГ. Георг. Ма-
гарашевиъ, Ігн. Іоаниновиъ, Георг. Георгієвиъ,
Пеш. Іоаниновиъ и Аѳ. Феодоровиъ, у кр. пр.
Гумн. Н. Сад. Профессори; Тим. Милашино-
зиъ II. норм. кл. и Григ. Новаковиъ Девояч.
Уч. Благ. ГГ. Іо. Хаджиъ Докт. Права и Адв.
Лаз. Урошевиъ Градс. Землемѣр, Спеф. Сур-
дучки Обербрукмайс., Лаз. Лазаревиъ закл.
кр. Таб. Нош., Аѳ. Трифковиъ закл. кр. Т.
Нош. и градс. Канцел., Іо. Іоаниновиъ и Іоан
Раиъ закл. градс. Канцел., Пав. Лепиъ. Пашв.
Високоуч. Г. Дим. Милаковиъ Філол. слиш.
Почп. Г. Пав. Іанковиъ кр. прів. Штампар
и књигопродавац 10. ком. ГГ. Георг. Ніколиъ
Лебц. Іо. Дьокариъ куп. и Вас. Поповиъ кро.
Господичне Агнеца Дука и Маріа Спефановиъ
Любишелице Наука. Г. Ст. Бошко Чизм.
Благо-

Благонад. Юноше: Лаз. Стефановић, Јо. Миловук, Лаз. Крстоношић, Дим. Циковић, Ге. Марковић и Дим. Авраамовић Гум. Н. Сад. пишомци. — К. 45.

Совок. Бл. Г. Іл. Споиноєић Адв:

Благ. Госпожа Іудіша вдова ош Радонић. Благ. Г. Пав. Поповић сл. срем. Варм. Асс. и закл. в. Нош. Бл. ГГ. Пав. ош Јоанковић, Андр. Печеновић и Гавр. Ползовић Адвокаши. Бл. Г. Пеш. Чакра крім. деп. Акш. ГГ. Купци: Нік. Споиноєић, Спеф. Шєвић, и Пеш. Споиноєић, и иѣгов син Ілія. — К. 10.

СТ. П А Л А Н К А.

Совок. Благораз. Г. Ге. Пулѣвић Уч. и Г. Јос. Хаджић куп. и књиге Иждивишель.

Вис. уч. ГГ. Іл. Ракић и Авр. Савић Ношароши; и Ге. Хаджић Філ. слиш. 5. ГГ. Мар. Ивановић за кѣер Любицу, Кон. Наумковић за сина Александра, Геор. Вулетић шѣурч. и сиром. шуп., Геор. Милановић Лебц. за сина Младена, Феод. Пешић за сина Георгію, Філ. Димић куп., Пав. Ніколић за кѣер Хрїстїну, Арс. Коспић за сина Ілію, Лаз. Радивойшић за сина Ілію. Пав. Радонић и Елена Хаджић ученици. Г. Пр. Георгієвић за сина Стефана. Благораз. Г. Пр. Лазић Уч. Глож. Чест. Г. Спеф. Гаичиновић Пар. Пиви. Гди. Григ. Поповић Нош. из Аде. Гди. Вас. Гаичиновић Нош. Пиви. Г. Пав. Веселиновић Адюнкш. Вис. уч. Г. Сум. Радосавлѣвић клир. Ур. Спрашмировић.

виъ Поеша. Господич. Перс. Савиъ. Госноя
Маріа Хаджиъ за кѣр Драгию. Гди. Пулъ-
виъ Совокушитель. — 29. К.

Совок. Чесп. Г. Дим. Поповиъ Пар. и Каших:

Чесп. Г. Совокушитель. Благораз. Г. Пав.
Івковиъ Уч. Г. Пеш. Наумков куп. Консп.
братъ куп. Чесп. ГГ. Пароси: Геор. Влайковиъ
Товариш., Шеф. Пешровиъ Оброч., Вас.
Вуковиъ Гложаи. Благораз. Г. Андр. Лукиъ
Уч. Илочки Г. Конс. Марковиъ Надзир. школ.
— К. 9.

П А Н Ч Е В О.

Совок. Чесп. Г. Феод. Живковиъ Пар. и Благ.
Г. Шеф. ош Іоанновиъ.

Преч. Г. Консп. Арсеновиъ Прошор.
Панч. Преп. Г. Феод. Цериянски Ігум. Мон.
Воиловице. Чесп. ГГ. Пароси Панчев: Андр.
Анацковиъ, Іо. Поповиъ, Феод. Живковиъ
совокуп., и Па. Іосифовиъ. Чес. Г. Нік. По-
повиъ Пар. Маргит. Ч. Г. Дим. Радановиъ
Діак. и Уч. Панч. Благ. ГГ: Дим. Іовичиъ Бау-
хауш. нем. Бан. рег., Іо. Богдановиъ сол.
Коншрол., Іо. ош Іагодиъ приш. мѣс. Крияче,
и Шеф. ош Іоанновиъ приш. м. Погаиѣща.
ГГ. купци: Дим. Діаконовиъ, Іо. Гр. Ламбо-
виъ, Фе. Суббиъ, Ефр. Бариъ, Ао. Вучковиъ,
Дим. Голубовиъ, Гавр. Живковиъ, Кон. Бариъ,
Пеш. Іоанновиъ, Нік. Живковиъ, Сум. Іоанно-
виъ. Кон. Діаманди, Дим. Ненадовиъ, Іл. Спани-
шиъ.

шиъ, Алекс. Спoйковиъ, Вик. Костиъ Жишар,
 Мих. Лукиъ, и Io. Георгиевиъ купец Уздин-
 ски. ГГ. Дим. Кергадинац и Савва Коссаниъ
 и Андр. Бошковиъ Дервари. Г. Дим. Спани-
 мировиъ куп. Г. Кур. Кернаиъ Ауфсеер. Г.
 Ад. Рац. Госпоже Перс. Бараевац и Екаш. Вуиъ
 и Елис. Видак. ГГ. Аар. Бороевиъ Лебц. и Арс.
 Видак Живопис. ГГ. Оeод. Бороевиъ Абадж.,
 Io. Симиъ и Io. Богоевиъ бербери, Ге. Ивачко-
 виъ куп. кал., Io. Василѣв шѣурч., Io. Ристиъ
 абадж., Гавр. Добричиъ и Ian. Барковиъ арен-
 дашори винс. ГГ. Io. Iанновиъ куп., Григ. По-
 повиъ ков., Алекс. Спаноев бѣлопек, Пав.
 Камбер аренд. винс., Оeод. Радивоевиъ куп.
 Балван. Ученици нем: Вас. Живковиъ, Конс.
 Говоржин и Мих. Недельковиъ. Ученице: Ан-
 на Спанковиъ и Елена Лацковиъ. Г. Пеш.
 Лазаревиъ Хр. Усп. Пресв. Бог. Церк. сиц.
 — К. 60.

П Е Ш Т А.

Совок. Г. Ник. Спoяновиъ куп.

Преч. Г. Геор. Марго Пар. и конс. Асс.
 Благ. ГГ: Io. Ракиъ, Евг. Дѣурковиъ Адвокаши.
 Дим. Пешровиъ Докш. мед. и Лок. Дир., Евг.
 Ракиъ Адв., Io. Николиъ ош Рудие и Io. Ше-
 виъ Iураши. Вис. уч. ГГ. Io. Моиъ 1. год. Лѣк.
 Уч., Шеф. ош Михаиловиъ 2. год. мудрол.
 Уч., Макс. ош Шумарски, Геор. Бабиъ и Пав.
 Спамашовиъ 1. год. мудр. Ученици, Мих. ош
 Вуковиъ и Консп. Михайловиъ поеше. ГГ. куп-
 ци: Консп. Спанковиъ, и за синчиѣа Iгняша
 и кѣер Вероику, миле ученике мое, З., Мих.
 Ioанновиъ, Геор. Кузмановиъ, Геор. Адамовиъ,
 Пеш.

Пеш. Раић, Геор. Спанковић, Јо. Трифуновић, Андр. Розмировић, Јо. Демешровић, Дим. Јоанновић, Јос. Миловук З., Нік. Спояновић
Совокуп. 75., Аар. Добровоевић, и Дим. Ненадовић. — К. 109.

Пренумерирани се код Писашеля:

Благ. ГГ. Пеш. Хаднадъевић и Јо. Јаковлавић Адвокаши, Јо. опш Гурковић Гурісца. Господична Милица Шевић из Осека. Вис. уч. ГГ. Мар. Миланковић, Пав. Спояновић и Моче. Шовић Гурісца, и Г. Неофршовић Лек. учен. — К. 8.

П О Д Л У Ж І Е.

Совок. Г. Григ. Живановић Куп.

Чест. ГГ. Гавр. Живановић Обрежки и Аар. Марић Перховачки Пар., Пеш. Паиновић Адм. Пешровчић. и Софр. Божић І. Діак. и Уч. Купинов. Благ. ГГ. Гавр. Месаровић Ц. К. пенз. Об. Лайш., Арс. Любинковић спражм., Вик. Пресска берішт. Валдауфе., Кон. Јовановић бер. 30сп. Іберр., Ав. Комленовић унбер. Валдауфе. Вис. уч. Г. Јак. Живановић Сов. Філ. Сл. ГГ. Купци: Софр. Крешношић из Купцова, и Г. Сивокуцишель. — К. 12.

Р У М А.

Совок. Чест. Г. Спан. Крешнић Пар.

Чест. ГГ. Пароси: Лаз. Јанковић и Г.
Сово-

совокупитель. Чест. Г. Фе. Аванациковић Адм.
Вог. Бл. Г. Георг. Коншић Адв. Бл. ГГ. Бра-
штя ош Младеновић. ГГ. Купци: Дим. Спайић,
Јоак. и Сав. Воиновић, Макс. Спирша, Трѣф.
Васић и Фе. Димитријевић. ГГ. Майстори:
Сум. Миліевић и Дим. Белин. Ученици: Ад.
Георгиевић, Софіа Машић, Спаним. Араниц-
ки и Сум. Філіповић. — К. 16.

С В Я Т А А Н Д Р І А.

Совок. Благ. Г. Пав. ош Белгради Адв. и
Лок. Дір.

Преч. Г. Сум. Јосифовић Као. Пар. и
Конс. Асс. Госпожа Н. Н. Благ. Госпожа Хри-
спіна ош Белгради родъ. Аносполовић. Благ.
Господичне: Кароліна Бурян ош Дедине и Мар.
Нешко ош Липманове. Господична Марія Дим-
шић. — К. 6.

Совок. Благ. Г. Стеф. ош Аввакумовић Адв.

Бл. Господичне: Анна Аввакумовић и Е-
каш. Блажић. Бл. ГГ. Јо. Маршиновић и Сум.
Долић Адвокаши, Мар. Чопор, Јо. Јосифовић,
Пеш. ош Темешвари, Кр. Таб. закл. Ношариц.
Г. Феод. Младеновић. — К. 8.

С Е Г Е Д И Н.

Совок. Г. Стеф. Савић Куп. и Избр. Гражд.

Благ. Г. Стеф. Петровић вар. Фишк.
Благораз. Г. Аар. Илић Уч. ГГ. Купци: Јо.
Же-

Жеравица, Нік. Жеравица, Григ. Крестинь,
 Георг. Вуйць, Георг. Дамьяновиць, Вас. Стефановиць,
 Іо. Савиць, Георг. Любишинь, Авр. Брановачки,
 Дим. Гьоргьєвиць, Дим. Лошинь, Сп. Хаджи
 Феодоровиць, Рада Іовановиць, Сав. Спийковиць,
 Іо. Цвєсць из Маршоноша, Арк. Пушинь из
 Чанади, Діон. Обрадовиць, Іос. Іуришинь,
 Іо. Косцовиць, и Спеф. Савиць совокуц.
 — К. 20.

С Е Н Т А.

Совок. Бл. Г. Спеф. Брановачки Адв.

Преч. Г. Георг. Поповиць Пар. и Конс. Асе.
 Благ. ГГ. Лаз. Манойловиць кор. и прив. Поп.
 Дишпр. Сенатор, Пеш. Спийшинь Адв., Іо.
 Мучалов кор. и прив. поп. Діш. в. Фішк. и
 Конз., Іо. Бадерлица в. Фішк., Георг. Брано-
 Качки Конзулш., Мовс. Загорица закл. Поп.
 Бл. Госп. Анна оп. Спийчевиць. Благ. ГГ. Пеш.
 Голуб Куріал., Іо. Голуб Куріал. за ученика
 сина Стефана, Іо. Бадерлица Куріал., Дим.
 Бадерлица Куріал. ГГ. Купци: Сам. Арацки,
 Георг. Паливук, Іо. Еднак, Георг. Вуйць, Г. Мих.
 Илиць кор. и прив. поп. Діш. дуд. надз. Г. Тим.
 Брановачки Кассир. ГГ. Купци: Феод. Каран,
 Філ. Георгієвиць за сина Іоанна, Мовс. Ніколиць,
 Іо. Фомиць. Г. Нік. Феодоровиць вар. екон. Г.
 Іо. Майловиць шішл. Г. Кипр. Ніколиць екон.
 Благ. Г. Совекушишель. — К. 26.

С Е Н Т Ф О М А Ш.

Совок. Благораз. Г. Пав. Грегоровиць Уч.

Преч.

Преч. Г. Авр. Георгієвиѣ Пар. и Каших,
и конс. Асс. Чесш. ГГ. Авр. Пешровиѣ Пар.
за унука Максима, и Вас. Девечерски Пар. за
ун. Васілія. Благ. ГГ. Лаз. Сариѣ Куріал.,
Пав. Гавански Ц. К. Флоссфершл. и сиреш.
шущ. за едину кѣер свою Марію, Арс. Іоциѣ
в. фішк. за сина Младена, Аар. Гавански в.
Нош. Благ. Г. Ісид. опш Ніколиѣ сл. Варм. Бач.
в. Нош. 5. Благораз. Г. Іо. Владисавлѣвиѣ Уч.
за кѣер Дафіну. Вис. уч. ГГ. Авр. Машиѣ, Пав.
Насшиѣ сов. Юріста, Геор. Іоциѣ сов. Феол.,
Феод. Насшиѣ сов. Препар. Бл. ГГ. Ношари:
Сшеф. Іваниѣ за сина Фому и Аип. Бениѣ за
сина Фелікса. ГГ. Купци: Іо. Вігг (екон., Іо.
Манойловиѣ, Пав. Манойловиѣ, и за сина
Лазара 2., Іс. Алексієвиѣ за сина Сшефана,
Сшеф. Іанковиѣ, Нов. Алексієвиѣ за сина Сав-
ву, Арс. Манойловиѣ за сина Сшефана, Лу.
Алексієвиѣ, Ао. Живковиѣ за сина Димитрія,
Мовс. Дуиѣрски саррач за сина Іоана, Ур.
Поповиѣ Саб. за сина Павла, Геор. Паспорнич-
ки Ков. за сина Феодора, Дим. Сшойкиѣ ѣурч.
за сина Ісідора, Сум. Симни земл. за сина
Павла, Ур. Мудрински земл. за сина Георгія.
Благораз. Г. совокуп: за сина Младена. — К. 36.

С И В А Ц.

Совок. Благораз. Г. Лаз. Карановиѣ Уч.

Чесш. ГГ. Пароси: Гавр. Косшиѣ и Сшеф.
Ацковиѣ. Вис. уч. ГГ. Ефр. Іоанновиѣ крил. и
Нік. Поповиѣ пашв. Благораз. Г. совокупишель.
Г. Жив. Амиджиѣ Кнез. ГГ. Купци: Кон. Фео-
доровиѣ, Лу. Брадваровиѣ, Мих. Феодоровиѣ

и Гавр. Феодоровиѣ. Благораз. Г. Гавр. Влашкалицѣ изслуж. Уч. ГГ. Пеш. Јанковиѣ сурсаб. Спир. Лукиѣ звон., Ефр. Абаджин ешк., Јо. Бикицки Туш. Вис. уч. Г. Павел Раиѣ сел. пис. — К. 16.

С О М Б О Р.

Совок. Благ. Г. Јак. ош Мразовиѣ Папш.

Преч. Г. Аар. Груиѣ Пар. Ч. Конс. Асс. и Нам. Чесп. ГГ. Авр. Максимовиѣ Пар. Ч. Конс. Асс. и педаг. серб. сурр. Кат. Вас. Миловановиѣ Пар. Ч. Конс. и срем. Ком. Асс., Арс. Миловановиѣ и Јо. Феодоровиѣ Диакони. Благ. Госпожа Софіа ош Мразовиѣ. Благ. ГГ. Дав. Коњиовиѣ Сенап. и Јо. Мразовиѣ в. Фішк. Вис. уч. ГГ. Трѣф. Аѳанацковиѣ папш. и Дим. Мороквашиѣ Уч. Благ. Г. совокупишель. ГГ. Купци: Ге. Вуйѣ, Јо. Вуйѣ, Мих. Радосавлѣвиѣ, Јс. Радосавлѣвиѣ, Јо. Мошановиѣ, Феод. Маширевиѣ, Лаз. Маширевиѣ, Феод. Колариѣ, Јо. Герасовиѣ, Ге. Гергуров, Сав. Гергуров, Спеф. Прокоповиѣ, Аар. Богдановиѣ. — К. 22.

С У Б Б О Т И Ц А.

Совок. Чесп. Г. Јс. Луданѣ Пар. и Г. Аар. Милосавлѣвиѣ.

Благ. Г. Дим. Спшойковиѣ Ексакп. Благораз. Г. Григ. Пешровиѣ Уч. Благ. Госпожа Јул. Поповиѣ. в. Фішкалица. Вис. уч. Г. Арс. Башиѣ сов. Науке. ГГ. Купци: Савва Хаджиѣ, Авр. Станимировиѣ, Дав. Раиѣ, Спеф. Коледиѣ.

двѣ, Арс. Криайски Говиѣ, Сол. Кри. Говиѣ.
Милица Криайски Ученица. — К. 12.

Ч У Р У Г.

Совок. Чест. Г. Макс. Циук Пар.

Преч. Г. Сав. Беркиѣ Прот. Жаб. и Ч.
Конс. Асс. Чест. ГГ. Пароси: Феод. Георгие-
виѣ Надале., Ю. Квировац Јозефов., Макс.
Циук Чуружки; Чест. ГГ. Діак. и Уч: Дим.
Марковиѣ Чуруж. и Григ. Поповиѣ Јозефов.
Вис. Благ. Г. Андр. Живановиѣ Кап. Шайк.
Благ. Г. Јо. Чопи екон. Лайш. Бл. ГГ. Нік.
Пушник. Феур. Шайк., Бабиѣ спражм. ек.
Іак. Тапавица спражм. Шай. ГГ. Каплари
Шай: Андр. Калуша, Фе. Оица, Ур. Боришев,
Дим. Гериѣ. Почш. Г. Мих. Тапавица Арен.
він. за супругу Анаспасію и кѣер Екатерину
2. Благ. Госпожа Персіда супр. Пароха Циука.
Почш. Г. Спеф. Ніколи сол. и Арен. риб.
у Чур. за кѣер Васілію. Благ. Госпожа Екаше-
рина супр. Космана Милинкова. Почш. ГГ. Пет.
Цвешиѣ из Чур. и млади Спеф. Сарайлиѣ из
Јозефова. — К. 22.

Совок. Г. Спир. Поповиѣ Куп.

1. Ш И Б Е Н И К.

Чест. Г. Феод. Шушиѣ Пар. ГГ. Купци:
Геор. Димитровиѣ, Мар. Пешрановиѣ, Ил.
Брацаповиѣ, Нік. Милешиѣ, Нік. Кнежевиѣ
младѣи, Ил. Поповиѣ, Сум. Вучковиѣ. Пав.
Довиѣ ученик. Г. совокунишель.

2. Д Е Р Н И Ш.

Благ. Г. Іаков Мийовић Судац Дішпр.
Дери. велики рода свог Любисель.

3. М О Н А С Т. К Р К А.

Преч. Г. Герас, Омчикус Архім. — К. 12.

Доцніе приспели.

Д А Л Ь.

Совок. Благ. Г. Феод. Милакковић Касси.

Чест. ГГ. Пароси: Кузм. Милакковић и
Пеш. Стефановић Дальскій, Григ. Герчић и
Сим. Поповић Б. Бердскій. Чест. ГГ. Адмі-
ніспрашори: Гавр. Шаркић и Андр. Поповић
Боровскій, и Геор. Пауновић Дальскій. Благ.
Г. Младен Спрашимировић ош Куллини. Благ.
ГГ: Феод. Милакковић Касси. 5. К. и Нік.
Живковић Шпан. Благораз. Г. Ефр. Іаковлѣ-
вић уч. Вис. Уч. Г. Шеф. Вармедѣ Ноп. Бор.
— Ки. 16.

О С Е К.

Совок. Високоуч. Г. Іо. Іанковић II. и III. Кл.
Проф.

Преч.

Преч. Г. Елис. Поповић Прошопр. Далс.
 Ч. АЕМ. Конс. и Сл. Ком. Виров. и Срем.
 Асс. Чесш. Г. Лаз. Боић Пар. Добанов. и Сл.
 Бар. Радошевић Рег. Фелдиаш. Чесш. ГГ:
 Сивр. Сенић и Ао. Спашћ Пар. Осбчкй и
 Кон. Поповић Будимачки. Чесш. Г. Пеш. Сед-
 ларевић Діак. и Уч. В. Благ. Г. Іоани ош
 Іурковић Вел. Судац и мног. Сл. Ком. Асс.
 за едину кѣер свою Емілію. Благ. ГГ. Вас.
 Ніколић Сенаш. и за свога сеспрића Г. Ге.
 Аксеншовића шр. из горнѣ Каниже 2., Пеш.
 Іоанновић Вел. Нош. и Сл. Вир. Варм. Асс.;
 Спеф. Булаћ Фишк. и Сл. Вир. Вар. Асс.,
 Вас. Аѳанасіевић Мед. Докш. и Вар. Фвсік.
 Благ. ГГ. Фишкали: Дим. Паирази, Пеш. Ви-
 ровац, Спеф. Недельковић, Пав. Маргареш,
 Пав. Баић и Дим. Вуковић. Вис. уч. ГГ. Вас.
 Аргировић и Пеш. Мавродић Канцеліште,
 Евѳ. Дончарић сов. Богосл.; Іо. Седларевић
 и Сав. Іоанновић сов. Препаранди; Іо. Споя-
 новић и Іо. Нешковић II. год. и Міх. Геор-
 гіевић I. лѣш. Філ. Слиш. ГГ. Кушци: Анш.
 Таичевић избр. Гр. и за синовца Марка 2.,
 Пав. Таддић, Фом. Моска, Пеш. Пасковић,
 Іо. Сумеоновић, Дим. Радоновић, Геор. Ра-
 дановић, Макс. Бозда. Г. Сум. Радулѣвић
 шрг. Кал. ГГ. Граждани: Евѳ. Велендерић,
 Дим. Јокановић и Фе. Лазић. Благ. Госпожа
 Анна ош Бадерлица из Сенше, родѣна Споя-
 новић из Осека. Господичне: Софіа Таиче-
 вић, Милица Крагуевић, Елена Весић и Ан-
 на Беркић. ГГ. Геор. и Вас. Спояновић II.
 и III. шк. Л. Слиш. Геор. Іоанмалаћ III. нор.
 Кл. ученик. Спеф. Саудић, Хрістіна Про-
 дановић, Сп. Чандрић и Дав. Радишић III.
 и к. ученици. Геор. Іоанновић Бек., Геор.
 Ми-

Милашиновиъ, Алекс. Седларевиъ, Пав. Мучанинъ II. кл. ученици. Високоуч. Г. Собокушишель 5. — К. 60.

П Е Ш Т А.

Благ. Г. Пеш. Кашпра Пенз. Капешан. Благ. Г. Мих. ош Дерра. Благ. Госпожа Алка Ракослав вдова, родъ. Андреиъ. Почш. и Вис. уч. Г. Моус. Лукиъ, Гражд. и Куп. Н. Садскій, и Ученог Содруж. Шопрон. за изобраз. немец. езика Член. Г. Григ. Аларгиъ Пекар.

Совок. Г. Дим. Сервийнац Куп.

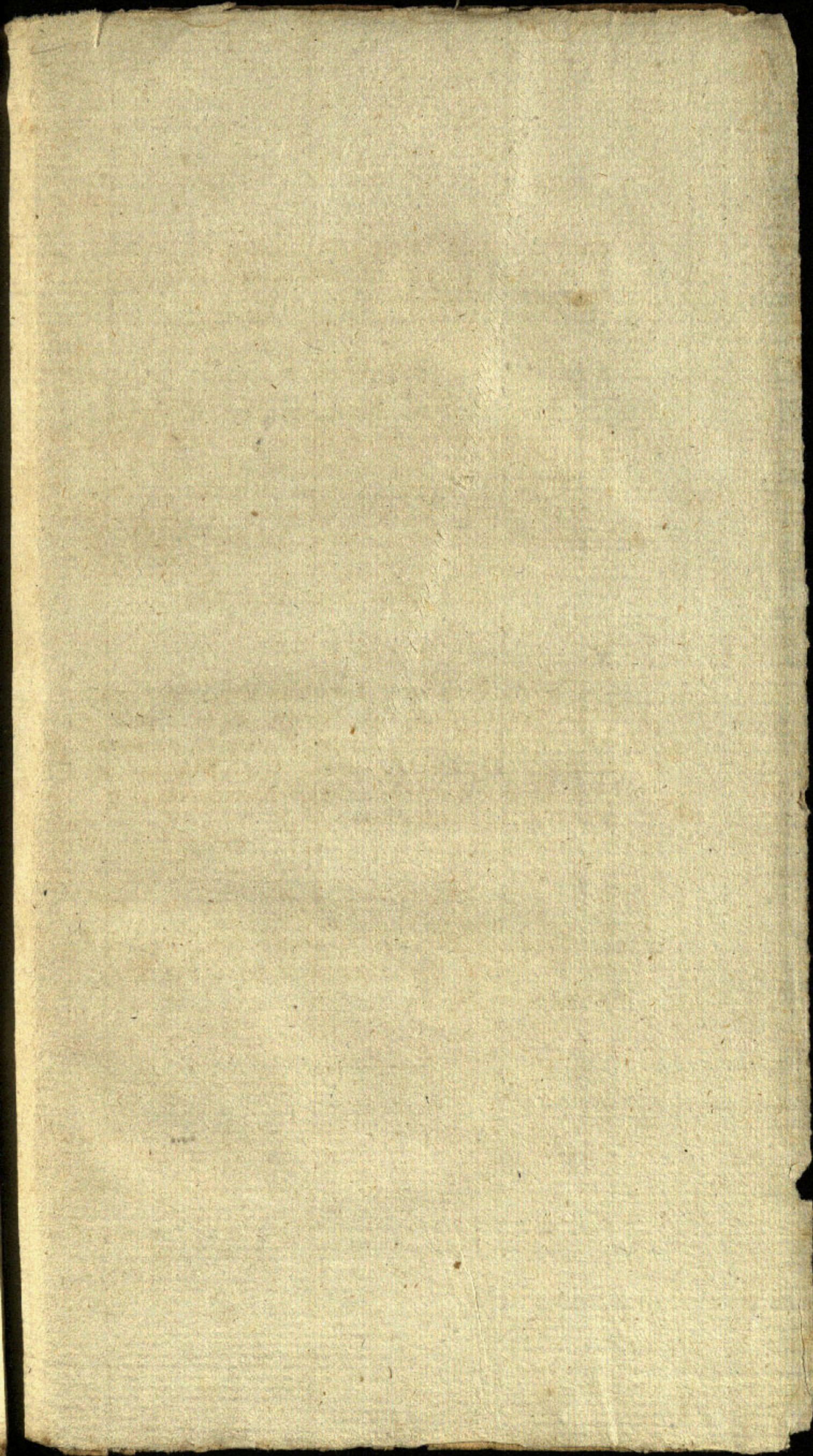
1. Ф Р А Н Ъ В О.

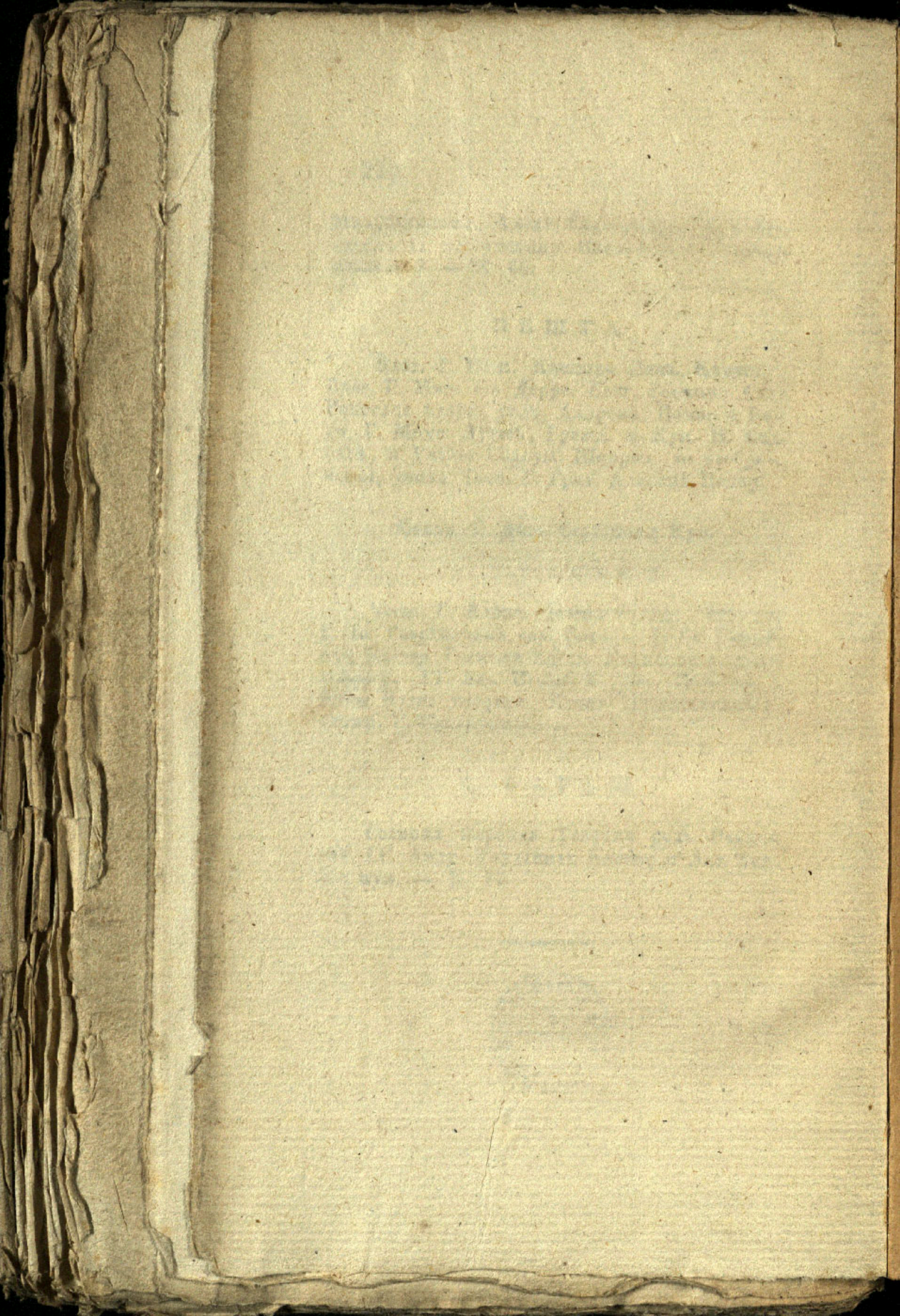
Чест. Г. Алекс. Иоановиъ Пар. Вис. уч. Г. Ио. Гаврийловиъ сов. Богосл. Г. Ге. Райковиъ Елипр. Госпожа Ефим. Райковиъ родъена Камбер. ГГ. Вас. Поповиъ, Вас. Николиъ и Наум Недиъ сензали. Алекс. Капешановиъ ученик. Г. Собокушишель.

2. Т А Р А Ш.

Госпожа Персида Телечки родъ. Райковиъ. ГГ. Андр. Тьулийнац Кассир и Лаз. Толмач куп. — К. 12.







БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Р 12 Срп II 756.1

